

Carta de [illegible]
possessione.

tab

Copiese la portada

M.S. 4.º perg.º con 55 hojas foliadas y la portada bien tratado, completo

R.e de la Serna de Aguirenda possessione.

Est. 1. MS. tab
Jt

Ad titulum ff, et Cod. de acquirenda, retinenda, et amittenda possessione academica et methodica tractatio.

Per insignem Vespertinæ Cathedræ Antecessorem nunquam satis laudibus exornandum D. D. Didacum de la Serna, et Cantoral.

Scribebat in Salmantino gymnasio, tanto dictante Præceptore, Josephus Antonius de Medinilla ex die 19 Octobris anni 1612 usque ad 16 Junij sequentis anni.

Primo

Ad tt. ff. et Cod. de acquirenda, retinenda, et amittenda possessione academica, et methodica tractatio.

Quod refert Apollonius in historia mirabili § 38. scilicet quasdam, quae in Africa supra Syrtes et Carthaginem versus incolit eq… quae in Africa supra Syrtes et Carthaginem versus incolit, eas artes exercere, ut flores in eis locis colligant, melque ea copia et qualitate efficiat ut apes quae mellificant, ubi fabulosus ab interpretibus… nullibi magis veritati accedit, quam in arduo hoc… Salmantino stadio, in quo successores maiorum antecessorum cogimur repetito iam eas subire provincias, quas illustrarunt antea tot tantique Praeceptores maximi, a quibus et expertorum interpretum in hoc tractatu copiosa segete instar apum ex florum varietate libamenta efficienda sunt, ita tamen disposita ut etsi apparuerit unde sumpta sit aliud tamen esse appareat quam boni interpretis munus est, numen apocrypham forsan Apollonii hystoriae respicien… esse dixit Seneca epist. 84. Hoc igitur clarissimi et nobilissimi auditores curandum mihi erit pro genii facultate in academica de acquirenda possessione tractatione: utinam Deo auspice a quo omne bonum… anxius labor varia interpretum libamina in unum saporem effundat. Vale et vive.

Cap. 1.

De nomine et definitione possessionis.

N.º 1. Possessionis notatio seu ethimologia satis controversa est apud interpretes, quibus cum de rebus … … acerrima et … est … de illis … loquor, qui quaestiones varias et utiles omittunt, …

tri et ex veteri inveterataque Iurisprudentia Romanorum affectant sive et qui in propria civitate hospites sunt, et in aliena cives: ibi quod divisi ex vulgata lectione Pauli in l. 1. ff. h. t. contendunt possessionem appellatam esse a pedis positione; alij vero Florentina lectione quam in vulgatis potius circumfert a sedis positione possessionem dictam defendunt. Utraque sententia sua fundamenta habet, et suos assertores, quos referunt Corrasius in Praeludijs ad l. naturaliter 12. §. nihil com. de acq. posses. n. 5. Alciatus lib. 1. disp. cap. 1. Osualdus ad Donell. lib. 5. comment. cap. 6. lit. A. et plures apud antecessorem Valentia lib. 1. illustr. tract. 2. cap. 1. ex n. 1. quibus addendi excipio Gentilis lib. singulari Originum verbo possessio pag. 349. Coras lib. 1. disp. cap. 10. Galvanus de usuf. cap. 33. n. 1. Bacovius disp. 21 in pand. thesi 1. sed utraque notatio amplecti potest, et tamen [illegible] nobis omittenda, quia de hac re quaestiones excitare [illegible] post antecessores in verbi notatione transactos labores: et maxime ne incidamus in iustam [illegible] Satyropolitici Barclai in euformione p. 2. qui [illegible] professores quasi pro ludo [illegible] in quaestiunculis his otij cum voluptate colentes [illegible] aliud exemplum [illegible] manus habet quam hanc notationem quaestionem. Omitto inquit vanitates quaestionum, quibus ipsi ingratissimis laboribus torquentur, sed illos audio tum in partes esse divisos, cum dubitant an sedibus, an pedibus Paulus in possessionis notatione scripserit

N.o 2. Possessio cuius tractatione quasi ad omnis temporis [illegible] Ulpianus in l. [illegible] §. [illegible] hoc ff. ex quibus causis in possessionem eatur frequentissimus in usu forensi appellavit aliquando accipit pro re ipsa et corpore possesso et sic pro rei immobilis quantitate, et in numero plurali possessiones ut in l. Imperatores 17. de serv. rust. l. 1. §. [illegible] et alias ff. si quid in fraud. pat. l. Aedilius 38. de minor. l. 1. §. si deus ff. ut lega- [illegible] l. 5. §. in primis ff. de reb. eor. l. 41. §. legaverat ff. de leg. 3. l.

91. §. Filio ff. eurea. d. l. Fitia 87. §. Lucius de leg. 2. l. 3. ff
de vasis et extraord. l. filij 22. §. ult. ad municip. l. genuit.
de alien. iud. l. vis externend. 4. ff de Veteran. l. possessiones
2. Cod. de erration. l. possessiones cod. si quis ignorans rij minoris
cap. cu venissent, de eo qui mittit in poss. cap. ex literis de sine
iud. cap. accedens de rest. spol. cap. quoniam frequenter, §. fin. ut lite
n. contest. cap. consultationibus de off. deleg. cap. officij de poenit. et remis-
sion. ius possessiones 16. q. 1. quomodo apud Mathe cap. 19. ibi
Erat enim habens multas possessiones. Cic in Philip. 5. Hic pecunias
vias estimat, possessiones notat urbanas et rusticas. Doctes iure re
illustrantes ex Festo e Laurentio Vala Alciat. in l. interdu 78 de
verb. sign. ubi Albericus Gentilis, Coriasius in d. l. 12. §. 1. ex n. 3. Bri-
sonius verbo Possessio, et cu aliis Ricardus in §. sic itaque discretis
de act. n. 89. Estenbechius ad Begetij lib. 4. de re milit. cap. 7. in-
deque agricolas agroru cultui insistentes possessores appellant. Bege-
tij d. lib. 4. cap. 5. ibi: Possessores quamvis (lego quavis) levi sus-
pitione pulsati: Sidonius lib. 6. epist. 12. ibi: Nobis possessor exsolvet;
Fernandez in Hist. Goth. cap. 29. et veteribus latinis Romanisq;
ultra adducta testimonia usitatissimu. dicendi mus fuisse cu res im-
mobiles unica notatione explicare vellent: notant Schardeschius, et Sa-
bin in eou noie, et apud [illegible] in unu ee docent post Barth. [illegible]
Alciatus et Gentilis in d. l. 58. Galbanus de usuf. cap. 33. n.
2. quinim et apud nos vernacula lingua, hic etiam dicendi mus
inolevit qui ut divites immobilium explicemus multas habere possessiones
dicere solemus.

N. 3. Ex hac possessionis significatione intelligendus venit difficilis
tius in l. Doro 41. §. legaverat ff de legatis 3. ubi in legato re-
licto ita Quidquid in patria Gadibus possideo; n. continetur mobilia
d. l. interdu 78 de verb. sign. quamvis ex hoc in male [illegible]

ostendisset Accursius, possessione n dari in reb. mobilib. Cuius sent. recte impugnant Bernardus in princ. de interd. ex nº 7. Valentia d. cap. 4. ex nº 9. quamvis infeliciter eas explicaverit, et cum magno apparatu Amaya lib. 1. observ. cap. 16. longe melius qui legatis, venditis, aut donatis possessionibus mobilia n continent sed tantu legatas esse res immobiles, post Bartolum et Alexandrum docent Cuiacius, Alciatus et Gentilis in d. l. 78. Mantica de tacitis convent. lib. 4. tit. 36. nº 37. et lib. 13. tit. 23. nº 34. et probat lex partitæ 10. tit. 33. p. 7. ibi: Como si alguno dixesse en su testamento mando a fulano todas mis possessiones: ubi in plurali immobilia in proprietate continent. ubi notat Gregorius: facit etiam ad hanc rem et pro explicatione d. l. 41. §. legaverat mihi eleganter in l. qui habebat 103. de leg. 3. ubi in legato relicto per illa verba quæcumque in Syria possideo, n comprehensæ fuerunt res mobiles, cum earum expressio necessaria fuisset: Hoc amplius per illa verba n venit in legato prædia pignorata apud testatorem, quamvis possessio quatenus dicit detentationem in proprio significatu de quo nunc habemus est sermo, sit penes creditorem proprie, l. quæcumque 13. §. 1. de publ. in rem act. l. cum et sortis 35. §. 1. de pign. act. l. si servus 22. §. 1. de noxal. act. l. cum pignoris 36. cum l. seq. ff h. tit. n alia ratione quam quod verba quæcumque possideo inveniunt ex vulgato loquendi more in illis possessiones quas habeo, et in plurali verbum possessiones n comprehendit mobilia, sed tantum immobilia in proprietate ut probavi nº ante: pro explicatione d. l. 103. quæ in sua specie elegans est videndi erunt Leotardus de usur. q. 12. per tota, Augustinus Barbosa in l. 5. §. ult. de leg. 1. nº 24. ubi de eius expositione cum l. Iuliano 68. et l. mox 63. §. eos ult. 2º de leg. 3.

nº 4 Solet etiam Possessionis verbo significari dominium rei mobilis, et immobilis Genesis cap. 13. ibi: Erat autem dives valde in possessione auri et argenti, l. ult. §. patrimonium 21. ff de munerib. l. si de vi

3

37 ff. de iudit. ... interdu 38. de verb. oblig. l. cum res 4. cod. de
distrah. empt. sic intelligenda, iuncta l. 7. cod. eiusd. tit. ne obstet re-
gulae tex. in l. possideri 3. §. ex pluribus ff. de acq. possess. iuncta l.
si ut ex pluribus 159. de reg. iur. ut accipiunt fere omnes interpretes Due-
renus in d. l. 3. §. 4. et ibi Pizanius n.º 19. Ossichonius de prescript.
2. p. membro 3. cap. 1. n.º 15. Petrus Faber in d. l. 159. Pichardus
in d. §. sic itaque divortiis de act. ex n.º 89. et in principio de
interd. art. 1. n.º 14. quo etiam modo intelligenda l. de possessione in l.
sciendum 15. §. si fundus 3. ff. qui satisdare cogant ubi exponunt Anto-
nius Faber in rat. illius tex. Galbanus de usuf. cap. 22. n.º 4.
et sic tanquam res immobilis neus maritus non cogit prestare satisdatio-
nem iudicio sisti qui fundum dotalem habet, nec etiam uxor: et si de possessione
ut sonat intelligeres difficilis admodum redderes decisio illa, quod expe-
rimceres duos in solidum eiusdem rei possessores esse contra regulam tex. in l.
3. §. ex contrario 5. ff. l. si ut certo 5. §. si duobus commodati, plu-
rius difficultatis et aliarum illius decisionionis, quae ad nos non pertinent,
ignoratione huius antinomiae solutione, multa comminiscunt post
Accursium relati a Iasone in d. §. Cuiacius in paratitlis tit. de
de iur. cod. et lib. 5. observat. cap. 32. qui pro verbis possessionis re-
ponit venditionis notatus ab Osualdo lib. 23. cap. 9. lit. G. plures
relati a Castillo de usuf. cap. 4. n.º 50. Pichardus in §. 1. de sa-
tisd. n.º 25. et 26. ubi exponit antinomiam, quae inesse credit inter illum
§. et §. 1. l. 8. eiusdem tit. accepta tamen possessione pro proprietate
recte ait Cuiacius propter possessionem possessores intelligi maritum et uxorem,
idest duos immobilis diversis respectibus ... non cavendi, alias insul-
sum esset dicere propter possessionem possessores intelligi ... contrario domi-
nium pro possessione in l. ... 4. cod. de aquaed. lib. 11. iuxta vulgatam
illius tex. allegationem de aquae usu longa possessione acquirendo ubi ex
tiquioribus adducunt Molina lib. 2. de primog. cap. 6. n.º 15. ...
antecessorem nostrum Solorzano de Indiar. iur. lib. 3. cap. 3. n.º 34. ...

allegat. 109. n.º 12. Schifordegeus ad Fabrum lib. 1. tract. 5. q. 1. et satis erudite Galvanus de usuf. cap. 27. n.º 8. quamvis si int. bonos bene indicandum è cois allegatio illius thu, et Galvani exceptio ut dum pro possessione accipiatur penitus falsa sit cum ibi n. agatur de usu aquae possessione ... quesito ut in l. 3. §. ductus aquae ff de aqua quot. et estiva, ... dnio ipsius iuris eq antea Imperiatoris licentia sceptro n. imminuendo ut praeiudicat Cuiacius in eo thu, et nove alijs fundamentis hanc coe illius thu allegationem euertit Iacobus Gotofredus in l. 9. cod. Theod. de aqued.

N.º 5. Has igitur possessionis acceptiones quamvis inusitatas et novo modo in iure Rom. tamen sig.do ut demonstravit à proprietate sic vindicandum, his utebatur et ex eo nro idiomate retentas originem hent à primaeva, et originaria verum dnij acquisitione in qua dnia verum à possessione ceperunt, nec tunc cognita erat diffia possessionis et dnij, quippe post diluvij Noenus, qui universale dnium totius mundi Adae sceptrum à Dno Deo nro Gen. cap. 1 sucessit ex donatione universali sibi et filijs in coe facta Genesis cap. 9. mundi dnium accepit p illa verba Vos autem crescite et multiplicamini et ingredimini super terram: Habuit ergo mundum in coe pro indiviso, et huc referendum qd dici solet iustio ... fuisse, l. ex hoc iure 5. de iust. et iure, et qd de Saturni ... referunt gentiles poetae Virgilius Georg. 1 Nec signare quidem, aut partiri limite campum fas erat. Tibullus lib. 1. elegia 3.

Non domus ulla fores habuit, non fixus in agris
Qui regeret certis finibus arva lapis.

Iustinus lib. 43. hystoriarum erant Saturni ... cuncta et indivisa omnibus veluti unum cunctis patrimonium esset. Postea tamen filii Noe, eorumque descendentes ... communione ... ceperunt ... possessiones et occupationes et a pristina illa communione ... ex qua unicuique dnium suum ... in re possessa ut ... Genes. cap. 10. ibi: ... sunt ... terris suis. ... duo ...

mo seculo ut aiunt poetæ agnosci cæpit privatum, d. originaria possessione quæsitum. = Ovidius lib. I. Metamorph.

Communemque prius sicut lumina solis et auras
Cautus humum longo signavit limite mensor.

Cicero lib. I. de off. utrumque complectens tempus, hæc verba: privata nulla natura sunt aut veteri occupatione ut qui quondam in vacua venere. et Paulus noster in l. I. §. I. sic intelligendus dum ait: Dominia rerum à naturali possessione cæpisse, eiusque acquisitionis adhuc vestigium manere in iis quæ mari terraque capiuntur, in quibus hodie qui primi possessionem apprehendunt, dominium nanciscuntur, quemadmodum antiquitus primi illi per possessionem et occupationem sibi fecere, quod occuparunt. l. I. §. I. et seq. de acq. rer. dom. §. fere, §. insula inst. de rer. divis. cap. ius gentium I. dist. l. 17. cum seq. tit. 28. p. 3. illustrant latius huius primariæ acquisitionis titulum post antiquiores in dicta l. I. §. I. et in l. 5. de iust. et iur. Solorzanus de iur. Ind. lib. 2. cap. 6. n. 14. Hugo grocius de iur. bel. lib. 2. cap. 2. §. 2. qualis Seldenus de mari clauso lib. I. cap. 4. Petrus Gregorius rerum iudicat. lib. 5. tit. 21. Valencia lib. I. tract. 2. cap. 4. à princ. Salbanus de usur. cap. 33. et eleganter noster Didacus Saavedra in corona gothica, cap. I. in princ. unde nihil mirum quod retenta illa primaria rerum acquisitione, quæ à possessione incepit, possessionis verbum referatur aliquando ad proprietatem rerum ut ita dixi.

N.º 6. Ex quibus non operose infertur alia similis superioribus possessionis acceptio, quæ stat in l. 115 de verb. sig. ubi labeo possessionis acceptio ab agro iuris proprietate distat, quod quoties aliquis quod possessio ab agro iuris proprietate distat, quidquid apprehendimus, cuius proprietas ad nos non pertinet, aut nec pertinere potest hoc possessio appellatur et ita concludit possessionem, rei, agri

proprietate significare: in quibus Ctus n agit de possessione, a[illegible] rei detentatione, sed de possessione in ea significatione, qua continet corpus detentum, et utilitatem ex eius quitione provenientem, manente dominio quiritario iuris Romanorum proprio penes populum aut penes Principem, ut accidit in tributarijs, et stypendiarijs prediis, de quibus in principio instit. de usucap. et in l. unic. cod. de usucap. transform. Theophilus in §. traditione inst. de rer. div. et dominio bonitario iuris gentium penes occupantem; quod dominium recte possessio appellatur in eo sensu, quem nuper exposuimus dominia vero a naturali possessione cepisse, et sic possessionem rem occupatam, et acquisitam significare. Solebant enim Romani devictis provincijs, et publicatis immobilibus inter milites aut possessores predia dividere retento dominio quiritario penes populum aut Principem secundum temporum distinctionem, et manente rei usu, et dominio bonitario penes possessorem cum onere tributi et stypendij: de quibus sunt iura in l. si captivus 20. §. 1. de captivis, l. 22. §. ult. ad municipale, l. 29. §. si quid de usuf. l. Lucius 11. de evict. et plura cum pluribus adducunt post Cuiacium lib. 11. observat. cap. 7. Petrus Fabrum lib. 2. Semest cap. 4. [illegible] in l. 1. cod. de [illegible] et trib. nº 23. Solorzanus de iur. ind. lib. 2. cap. 6. ex nº 36. noster Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 2 ex nº 1. ~~[illegible]~~ Magnus Preceptor lib. 1. opus. cap. 19. Galbanus de usuf. cap. 33. nº 8. In his igitur predijs provincialibus in quibus dominium quiritarium privati habere n poterant quia populi Romani erat, procedit decisio d. l. 115. in qua usus n significat usum prout servitutem de qua in tit. de usu et habitatione, sed totum rei compendium, dominiumque bonitarium quomodo et ita accipit in l. donationes 31. §. 1. de donat. l. 34. §. ult. de leg. 2. l. ult. de usuf. aur. ver. argumento l. species 11. de auro, et arg. leg. ager significat [illegible] in quo Romani dominium illud quiritarium et in eo differunt quod predia in quibus dominium quiritarium et n poterat dicebant possessiones propter dominium illud bonitarium

q[uod] iniant a naali occupatione in sensu ij explicato, ... denotat pro-
prietatis effecta ex dno quiritario ... Vinnius ad ll. 12 tab.
cap. 16. Brissonius lib. 4. antiq. cap. 1. Gonsalez in d. l. 115. Cunaldus in
ment. cap. 5. lit. B. Vinnius illust. part. cap. 1. lege ex Brissonio
de verb. iur. verbo possessio, et ex eis non antecessores.

N° 7. Ceteri tamen omittunt rationem ob quam hec fruitio prediorum provincialium ap-
pellaretur possessio scilicet accepta possessione in sola dnii apprehensione pro-
venientis a naturali occupatione, nam devictis hostibus aliquando predia
publicabant, et hec publica appellabant, eaque quiritario apprehentione
tributaria aut stipendiaria manebant penes populum, aut principem, et ruste ge-
nere possidentur l. 20. §. 1. de capt. et in postliminio reductis: aliquando vero non
publicabant, nec addicebant Reipublicae, sed fugatis hostibus ab occupan-
tibus acquirebant, et hec privata occupatoria dicebant. Siculus de limi-
tib. agr. ibi Occupatorius ager dicitur eo quod in tempore occupatus est a vi-
ctore (et infra) quia non solum tantum occupabat unusquisque, quantum colere
presenti tempore poterat, sed quantum in spe colendi ambiebat. Festus ver-
bo Possessio ibi Possessiones appellantur agri late patentes publici (idest
stipendiarii et tributarii) privatique, idest occupatorii, qui non mancipa-
tione sed usu tenebantur. Ecce ex occupatione originem ex qua possessiones
appellant; inter publica et privata magnum erat discrimen ex eo quod illa
nunquam usucapi poterant, nam manente quiritario penes populum effugiebant
usucapionem in qua tantum veniebant res ille in quibus acquiri poterat dnium
quiritarium iuxta Ulpianum in fragm. tit. 19. princ. inst. de usucap. l. un.
cod. de usucap. transf. longa tamen prescriptione etiam poterat parari usque
illud seu dnium bonitarium, quod erat penes possessorem ante sublatam differentiam usu-
capionis et prescriptionis bonitarii et quiritarii dnii l. un. cod. de nud.
iur. quirit. toll. d. l. un. cod. de usuc. transf. et ad hanc partem referen-
da iura in l. si finita 15. §. si de vectigalibus, de damn. inf. l. 12. §.
in vectigalibus de publicanis et confirmat electe ex l. 2. cod. ubi in rem actio

exerceri debeat, l. 3. cod. de ijs qui ex, l. si fundi 20 cod. de reb. alien. iunctis inscriptionibus ad provinciam in quibus erat quaestio de praescriptione, quod usucapio in praedijs provincialibus ad populum spectantibus locum habere non poterat, l. 9. de usucap. privata tamen etsi tanquam provincialia, nec mancipi essent, ideoque regulariter usucapi non possent, d. l. Un. de usucap. transf. tamen aliquando usucapi poterant casu si quis praedia possidebat in provincijs civis Romanus esset, vel si provincialis ius quiritium impetrasset, quo casu capax erat usucapionis, et sic intelligendus desperatus Ulpiani locus in d. tit. 19. §. usucapio, ubi asserit posse acquiri per usucapionem res mancipi, et nec mancipi.

N.° 8. Unde manet maiori luce illustrata d. l. 115 dum dicit, quidquid enim apprehendimus cuius proprietas ad nos non pertinet, aut nec pertinere potest, per me alternativam aut quam ponit diversos casus scilicet non pertinet sed pertinere potest aliquando per usucapionem, ut privatus et occupatorius ager in quo acquisito animo bonitario per occupationem per usum biennij a cive Romano, vel ab eo, qui ius quiritium impetraverit adijciebat quiritarium dominium, ut stringit ab interpretibus observatis vestigijs in definitione usucapionis in l. 3. de usucap. et in l. 5. §. is qui 12. l. si finita 15. §. Iulianus, l. id 18. §. 1. de dam. inf. cum alijs iuribus quae cumulat magnus Praeceptor lib. 1. opusc. cap. 19. n.° 6. et addendi Gallbanus de usuf. cap. 28. Menchaca lib. 2 parte 1. observ. cap. 38. et ex hoc principio intelligenda etiam sunt minus noviter lura in l. si fur 32. de usuc. l. quamvis 84. de furt. l. certe 6. §. Iulianus de precario, l. 2. pro suo: melior liber in l. traditionibus 20. cod. de pactis ibi: traditionibus et usucapionibus rerum dominia acquiri, idest bonitarium traditione, quiritarium usucapione, et alia quae notavi in academicis de stirab. capit. cap. 1. aut nec pertinere potest, inquit Gaius in d. l. 115. ut in stipendiarijs et tributarijs praedijs quae nunquam usucapi poterant d. l. 9 de usuc. expriment dist. de usuc. et hic est verus illius textus intellectus quem hucusque non praestiterunt ante laudati, quamvis tentaverint nec perfecerunt. Videndus Gallbanus de usuf. cap. 3. et alij cum alia est decisio sic intelligenda l. qui ulterius 54. de evict. ubi

Gaius ad edict. provinciale, et sic de prædiis provincialibus agens ait: Usu-capione et longa præscriptione emptoris venditorem non teneri de evictione ubi innuit in provincialibus posse bene locum usucapionem si inscriptioner inspiciatur, et recte, privatorum enim occupatoria quamvis non sint dominii quiritarii d. l. 115. ideoque proprietas ad nos non pertineat, tamen pertinere pot. ut dixi: præscriptione tamen acquirebant tributaria et stipendiaria, in quibus usucapio nunquam habebat locum, et ad acquirendum bonitarium, quod erat penes possidentes recurrendum erat ad præscriptionem veteris rei, et sic non sit necessaria divinatio Galbani de usuf. cap. 11. n. 9. Maneat ergo possessionis verbum in d. l. 115 pro plena fruitione et dominio bonitario descendenti ad ipsa occupatione accipiendum, ideoque possessionem ibi appellari ad distinctionem prædii in quo quiritarium erat dominium, quo dicendi more utitur Lucretius lib. 3. de natura rerum. ibi:

<u>Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usus.</u>

Arnobius lib. 2. adversus gentes ibi: Usu et illi vita non mancipio sunt data. Et merito prudentiores illum quia videant hanc vitam e statim possessionis et quiritarii dominii separationem iuris eatenus ita sint quatenus illius nomini. Seneca epist. 33. Stulta avaritia mortalium possessionem proprietatemque discernit. Cicero ad Curion. Qui diserat epist. 3. l. 7. fructus etiam mancipii illius reperiri, id est cuiusque magistri, proprii quo quisque iure atque utitur, et alia refert Gentilis in Apolog. lib. fol. mihi 504. meritoque Justinianus sustulit in l. un. cod. de nudo iur. quirit.

§ 9. Sed omissis notationibus possessionis quarum occasione aliqua non contemnenda perlibavimus, ad definitionem nostra revertatur oratio. Interim ne et alii antecessores ex aliis, conjecerunt, possessionem ..., ... pro usucapione ut in l. denique ff. de in. l. 23. § 1. ... mej 30. ff quib. caus. mai. l. qui pignori 36. ff ... et pro longa præscriptione in l. fundum 10. ff de fund. dot. ut refert emendatione ... Semestrium cap. 25. qui in d. l. 10. loco verbi possessionem transmutat usucapionem: docuerunt Cujacius 12 Pauli ad edict. in d. l. 30. et ad Papinia-

ng in d. l. 9. et Franc. in ration. dec. ing. Cuiacius lib. 7. cap. 16 lit. C. alij apud Valentia lib. 1. tract. 2. cap. 4. n. 18. Bucobius disp. 24. thesi 1. lit. B. Magnus Praeceptor lib. 1. opusc. cap. 11. qui ob possessionis acceptionem ut proprietatem mobilium et immobilium, dominij bonitarij et usucapionis dicant non proprie dici Possessionem, ut dicit detentionem rei, id translatitiae, et quibus non nisi raro utebant[ur] Cti. per Methonimiam aut repetitionem eius dem verbi in diverso significatu, aut causa sumpta pro effectu, quare ad nostrum tractatum non spectant, in quo de possessione tantum agemus in proprio et famosiori significatu.

N. 10. Definitio ergo huius possessionis ex qua tota haec tractatio pendet, quae à Ctis praetermissa fuit, infinitis auctoribus cuendi interpretibus prebuit: alii quippe existimarunt definitionem possessionis in l. quaesitio 115 de V. s. quorum sententiam rejicit tum interpretatio eius loci supra allata, tum antecequorum eos improbantium labor, ut videre potest noster Valentia lib. 1. tract. 2. cap. 2. ex n. 1. Illustrissimus Ramos in academicis h. tit. cap 2 à n. 1. alii quoque cum Accursio in l. 38. § haec quoque de verb. oblig. asseruerunt difficillimum esse eam definire, prudentissimoque falli, quem fere sequuntur Othomanus lib. 9. observ. cap. 1. Cantius lib. ... cap. 11 et post improbatam Bartoli et Donelli definitionem, quae aliquando in hac schola placuit, et satis valde vincit à Valentia ubi supra placuit illa definitio cl. V. dispensi de la Carrera magni antecessoris nostri in rubrica huius tit. etiam primarij iuris canonici in academica de causa possessionis, et proprietatis ita definientis: Est detentio rei corporalis cum animo sibi habendi coniuncta; et hinc coeva Valentia d. cap 2 qui post reiectam Donelli definitionem quae secutus fuit Ricardus ita definit: Est detentio rei corporalis cum animo sibi possidendi iuncta, id hec facile breviterque vincit, quia abundat verbum corporalis quia incorporalia possideri non possunt, quia tangi obtinere nequeunt in princ. inst. de rebus corp. et incorp. l.

si q. de leg. 32. § 1. de serv. urb. l. possident 3. ff. 4º. l. 4. § si viam de usucap. et tamen in eis datur quasi possessio, l. fin. de servit. l. 23. § 2. ex quibus caus. maj. l. 10. si servitus vindicet. l. 3. § penult. de vi et vi armata, l. 7. § penult. de itinere actuque privato, quamvis nunquam proprie possideri dicant in l. 2. § ult. de prec. l. ult. de lin. acq. quae quidem quasi possessio acquirit per usum et patientiam, l. 11. § 1. de pub. l. 4. § fin. de servit. rust. l. 3. § clare de usuf. communiterque quod res possidenda sit, quamvis [illegible] ad substantiam possessionis, sed ad capacitatem rerum in quibus acquiri potest et ita non pone sed suppeni debet in definitione regulariter fit à Ctis, ut in definitione legati in l. legatum 116. de leg. 1. l. legatum 36. de leg. 2. princ. inst. de leg. et in definitione usucap. in l. 3. de usucap. et in definitione oblig. princ. inst. de oblig. et si quae sunt similia in quibus nunquam videat Ctos genere aliud verbum quod pertinent ad rerum capacitatem ut notant ad hanc rem post [illegible] alle- gari solitos ad expunctionem verborum non prohibite possideri quae extant in definitione Bartholi et videri licet apud Corasium in l. dicta 12. § 1. ff. 4º. Osualdum ad Donel. lib. 5. cap. 6. lit. L. Galbanus de usuf. cap. 33. Jacobinus disp. 21. thesi 1. lit. D. ceterum et verbum possidendi vitiosum est, quod definit [illegible] idem incertumque relinquit, quid sit possidere de quo quaestio erat contra principium [illegible] post Aristotelem lib. 1. Ethic. cap. 4. Agricola de induct. dialect.

Nº 11. Sed vero definitio nostri antecessoris Carrera displicuit eius discipulo nunquam Regis Senatori illustrissimo Ramos in 1ª et 2ª ad hanc [illegible] qui [illegible] ut [illegible] lacessitus eam subvertere conat[ur] non inventis quae affectatis fundamentis ut à praeceptore suo discederet et levi arrepta occasione [illegible] fundamentis ut à praeceptore suo discederet [illegible] congestis verbis recedens à quo se non discrepat eius fundamentum quod [illegible] ille-

ruit semi cum veneratione sectator meus imo cõis totius Hispaniæ Præ-
ceptor in Academ. h. tt. qui definitionem Carreræ amplectit: hæc it i q
verbum hendi n'ē aptum explicandæ possessioni, q. hēre refert ad effectum et ab-
solutum dnium cui n'deest vous nec [illegible] l. ex empto 11. §. inde Neratius
ut 8. et §. fin. de act. empt. cum vulgatis, et hæc verba Habere, tenere,
possidere diversa sunt iuris proprietate, l. pater 38. §. 5. de leg. 3. l. et uno
18. §. 1. de acceptil. l. si in emptione 34. §. omnium de contrah. empt. ubi
notat Gotofredus §. ē aute inst. quib. mod. toll. oblig. et ibi Theophilus: ad-
surdumque sit in definitione verba secundum impropriam significationem apponere.
2° qr hæc definitio comprehendit aliquos casus in quibus qui n'possidet hēt, ut
[illegible] hereditas iacens hēt om̃ iura defuncti, l. hereditas 62. de reg. iur. l. 61.
de acq. rer. dnio et tamen hereditas n' possidet, l. 1. §. Scævola ff si is qui
in testam. liber er, d. l. 61. de acq. rer. dom. Deinde depositarius, commo-
datarius et conductor hēre re dicunt', l. stipulatio 38. § hēre de verb. oblig.
l. 2. §. hēre 38. iuncto §. Prætor ait ff ne quid in loco pub. l. 1. §.
quid aute 33. ff de vi et vi armata: et tamen n' possident [illegible], l. 1. §.
quid aute 33. [illegible] l. 3. §. 2. b. tt. l. n' [illegible] 33. § quand vulgo [illegible]
her ez, l. 3. § 2 h. tt. l. n' 33. §. quand vulgo [illegible]
Versic. cum hæc de usucap. Quibus et aliis rōbus, quæ ad has referunt', un-
[illegible] laudatus antecessor prædictam definitionem ut suam profferat ita: Est
detentio rei cum aīo dominantis, seu cum affectu dni; quæ deducta ē ex
[illegible] §. ide placet inst. per quas personas nobis
[illegible] quib. mod. toll. oblig. [illegible]
[illegible] et lib. 1. disp. cap. 18. Osualdus ad
Donel. lib. 5. Comentar. cap. 6 lit. B. Cuiacius lib. 9. observat. cap. 33.
Gotofredus in nota [illegible] litera B.
12 Ex ibi s definitionibus neutra salvâ rectâ docendi rōe admitti
pot, quamvis si altera amplectenda, eet superior Carreræ eo magis qr
[illegible] nrō Præceptori [illegible] impugnationes prædictas ea fortissima videt',
[illegible] verba cum aīo sibi hendi ponunt' loco diff. et tamen hēre verbum genera-
le [illegible] significat cap. dnium d. l. 11. §. inde Neratius, et
[illegible] æquivocum ē qr aliquando significat

§. ult. de act. emp. alid. significat nudã detentatione, alid. possessionẽ, l. here 188 de verb. sign. l. stipulatio 38. §. here et ibid. oblig. l. 2. §. here 38. ff. nequid in loco pub. Cuiacius in d. l. 38. §. here de verb. oblig. Alvarius Gentilis post Alciati in d. l. 188. Scipio Gentilis in apologia Apuleii fol. mihi 92. qd n. possunt diffe loco stare verba hæc, quæ æquivoca st, cũ adhuc maneat sine explanatione definitio, et n. inducunt diffam int. definity, et alias res sprehensas sub illo verbo qd ingenue fatetur ... Propter cujo ... fin. alia ... illustrissimi Clamor ... antea cõi interprety placito improbatus fuit prout acceptũ referebant Theophilo, et cæteris Græcis interpretibus, qui aũ dominantis aut affũ dñi posity in hac definitione referebant prout referri debet ad dñiũ perfectũ acquirendi mediatione referebant prout referri debet ad dñiũ perfectũ acquirenda ... possessione; nec enĩ verba animũ aut dñantis alio referri possunt quã ad dominiũ in famosiori significatione et accipit in utr. iuris, et in tit. de acq. rer. dom. quamvis raro in alia significatione restricta voce adiuncti, ut dñiũ possessionis in l. 2. Cod. Theod. de matern. bonis, quæ ineptissima esset cũ definitioni si in hac rara significatione pararet, qd n. potest referri affũ dñiũ ad imbecilliora et inusitata dñia ut ẽ dñiũ possessionis; et insuper dominiũ voce in propria significatione positam falsa ẽ prædicta definitio ... ... auctoritate Theophili controversia est an affũs dñiũ est de substantia possessionis; tamen qd sine controversia habeat, qd nihil cõe ... possessio cũ proprietate, l. 12. §. 1. ... et qd creditor, et qui precario possessionẽ rogavit possident verẽ et stricte, nec tamen hent ... dñi l. quæcumque 15. §. 1. de publ. ... 22. §. 1. de novat. ... §. 4. cõi distinguendo cũ aliis suo loco exponendo; et uxor ... à marito donata possidet, l. 1. §. si vir uxori ... qd uxor ... l. 13. §. 1. de petit. hereditatis, l. si donat. 36. de donat. inter, l. ... ... donata, nec pot. habẽ affũ dñiũ, cũ sciat donationẽ legibus interdictã et sine tit. possidere, l. 3. §. sufficit, l. si sponsus 5. §. fin. l. si ex 26. l. int. 46 de donat. inter, et ... possidente adducere possunt l. si aliquis 28. l. res pignoris 37. ff. ... exponendum ... dñiũ n. hẽt cũ sciat me dñiũ ẽẽ: quibus evidenter ... ...

affu n intrare subst. possessionis, ut preter adduct. solitos quos referre n mo-
ror adjicimus Baconiu disp. 24. thesi 1. lit. L. Galbany de usuf. cap.
33. n. 4. affectus itaque in possidente n e circa dnij, sed circa possessio-
ne l. 3. in principio, et l. 1. §. furiosus junctis inscriptionibus eiusdem leg.
1. libri ff. h. tt. ubi qd de animo simpliciter scripsit Paulus in l. 3. expres-
sit distincte in d. §. furiosus ibi quia affectionem tenendi n hent, qd repetit
in §. illo acquirere. et in §. ult. eiusdem vers. 1. qd cu agnovisset tantus
laudatus illustrissimus antecessor credidit n intelligenda ee verba in de
finitione respectu dnij, sed tantu respectu possessionis qd cu n diceret defini-
tio, quippe dnans, et dominus referuntur ad dnij dicit recta fuisse de-
finitione si dnandi affus suppleat circa possessione; q eo n e definitio,
que ad explicatione definiti exposcit supplementu; obtruncat itaque latitu-
dine verbi dnij affingens in corde suo supplementu possessionis, et reddit
inane definitione perinde ac si definisset homine per animal vivens sen-
sibile cu subintellectione rationalis.

N. 13. Praeterea abutit bis laudatus antecessor senta Theophili, et inter-
preta Gregorij 1o in eo qd Theophilus definit possessione cu aio dnantis,
et recte in casu de quo agebat Iustinianus in §. ide placet, inst. per quas
personas cuius interpres agebat ibi enim questio de bone fidei possessore, et
sic definit possessione n prout e in se, sed prout ordinat ad usucapione, id
est cu iusta affectione dnij et ignorantia rei aliene l. 22. §. 1. de noxal.
l. quecumque §. 1. de publicit. quomodo possessionis verbu in l. sine pos-
sessione 25. de usucap. juncta l. 38. eiusdem tituli, ut eq in loco Theophili
alij notarunt et noviter Galbanus de usuf. cap. 33. Bacobius d. disp. 24.
litera L. et ita, qua recte definit Theophilus possessione ut tale in suo
casu male accipit absolute ut deserviat possessioni ut sic in substantia accepta,
sine ea qualitate, qua ordinat ad usucapione. 2o q affus dnantis nrius in
Theophili definitione respiciens dnij, quatenus agebat de possessione ordinata
ad usucapione sic invertit in definitione ut dnatio in definitione illa posita

4. supplement[?] referunt ad possessionem quo adversus definitio Theophili fallere in suo casu

N.° 14. Quare omissis his definitionibus ex alia Marci Aclama tit. 7. membranarum, eglog. 25. semper existimaui in eo interpretes communiter confundi quod velint possessionem definire sine eo quod in genere eam definiant aut quam in specie definiunt, accommodant possessioni in genere; quae res ab antiquioribus vel animadversa infinitam scribendi et transcribendi copiam successoribus reliquit ut exemplo uno res clarior appareat: Conductor, Colonus, Depositarius, Commodatarius et si qui sint similes possidere dicuntur in l. 3. §. ult. l. seq. ad exhibendum, l. communi 7. §. 11. si duo. 8. et §. neque colonus 11. communi dividundo; et per ex eo, quod actio ad exhibendum, hypothecaria, rei vindicationis, publiciana, et communi dividundo dantur contra possessores l. qui petitorio 36 de rei vindic. l. 16. §. in vindicatione de pignor. l. 7. §. si petentis de publit. l. com. 7. §. ex quibusdam communi dividundo; et tamen actiones hae competunt contra eos qui simpliciter detentionem habent, l. 9. §. 1. de rei vindicat. iuncta l. 7. §. in publitiana de publit. l. 7. §. 8. comm. divid. Praeterea vulgata regula neminem sibi posse mutare causam possessionis de qua in l. 3. §. 19. h. tit. l. non solum 33. §. 1. de usucap. habet locum in conductoribus, colonis, et commodatariis, l. 2. §. 1. pro herede. Et contra quod istos non possidere scribitur in l. 1. §. per eum 8. l. 3. §. 20 si is 20. et §. ult. l. siquis 10. §. 1. de acq. poss. l. certe 6. §. 2. de precario, l. acquiruntur 10. acq. rer. dom. l. scien[dum] 15 §. 1. ff qui satisdare cogant. l. non solum 33. §. 1. vers. ex hoc et §. ult. de usucap. l. Legatorum 12. quib. ex caus. in poss. eat. l. 1. §. deijcitur cum seq. de vi et vi armata l. 3. §. creditores ff uti possidetis cum aliis pluribus, quod vel faciendum Conductores inter se dicimus id quod minime ferendum, vel dicendum de possessione diversa ab alia loquutos fuisse, quod linear possessionem non definiens in suo genere aut definitionem non 2 [illegible] excludere

possessionem illam quam habent conductor, commodatarius et similes in dd. locis, neque quod dici solet Ictos in illis locis detentatores improprie possessores appellavisse nimis incongruum est, et abutuntur interpretes interpretandi facultate, nec hoc est dicere, sed augere difficultatem quam Iti afferant vindicationem, actionemque ad exhibendum et similes dari adversus possessores, et eos, qui possessionem habent d. l. qui petitorio 36. de rei vind. l. 3. §. ult. ad exhibend. et ita hoc nomine comprehendunt, qui ab interpretibus improprie possessores dicuntur et veri possessores: quod daremus Ictos eodem nomine in eodem loco proprie et improprie loqui ut [illegible] docuerunt Bacobius de disp. 24. lit. B. Galvanus de usuf. cap. 33. [illegible] verbo includeret, et excluderet conductorem, commodatarium et similes, quod quantum a vera interpretandi ratione distet nemo non videt. Praeterea ipsi interpretes communiter dividere solent possessionem in naturalem et civilem, et naturalem appellant eam quam habent illi qui detentionem rei habent, d. l. 3. in fine, et l. seq. ad exhib. l. 3. §. ... pro herede, l. 38. §. possessionem de usur. l. cum [illegible] §. neque colonus ff. de dividendo, l. naturaliter 12. l. possessio 49 in fine principii h. tit. [illegible] in [illegible] l. 1. [illegible]: quia naturaliter tenetur ab eo, qui ei insistit, ut communiter solet dici ex mente Accursii et Bartholi, quos sequuntur, vides l. 2. tit. 30. p. 3. [illegible] alii [illegible] possessionem appellant tenet magna pars antecessorum de quorum sententia et divisione postea suo loco: sive appelletur haec possessio naturalis, sive iniusta, ut [illegible] et cetera sententia non recte ab interpretibus improprie appellatur, aut [illegible] in his, cum in divisione constituant possessionem, quam in definitione, ut improprie comprehendi negant.

n.º 45. Cum igitur praelibandum antequam praesentem definitionem possessionis praestricte [illegible] tractare noto possessionem a Ictis aliquando accipi in lata eius significatione regulariter tamen in stricta; in lata significatione possessio est detentio rei sive quod sibi vel alii detineat, qui detentationem rei habet, [illegible] quod sibi detineat possessionem habet in lata significatione, in stricta tamen possessio est, quam quis [illegible] detinet sibi non alii, et [illegible]

tentioni adjicit nova illa qualitas detinendi sibi, et cum leges edictaque praetorum, et quae restrinebant Iurisconsultorum interpretationes et responsa possessionis mentionem facere vel in lata aut stricta significatione prout subiecta materia exposcebat, hinc nata fuit ingens iurisprudentiae perturbatio, et interiorum, sine defectu ICtorum fragmenta accipientium magna confusio cum viderent possessionem legatam ex illis, quibus aliis in locis cedebat quinimo et inter ipsos ICtos haec diversitas invenit, qui post respectum unius edicti loquentis de possessione stricta non bene possessionem cedebant, nec in alio edicto, quod de possessione lata loquebatur, possessorem nominare audebant, aut retinebant possessionis verbum in stricta significatione; et cum crebrior esset usus edictorum in quibus mentio de possessione stricta fiebat, ut accidit in omnibus fere edictis, et interdictis possessoriis, eo deventum fuit ut possessionis verbum potius in hac stricta quam in lata significatione usurparet ICtus, scilicet generis nomen generis uni speciei accommodari solet ut in adoptione § instit. de adopt. et in obligatione, quae quamvis in genere comprehendat naturalem, et civilem cum naturali, tamen generis nomen accommodatur obligationi civili efficaci in tit. ff. et cod. et instit. de obligat. et hoc respectu naturaliter tantum obligati, non obligati dicuntur in l. 5. § imperator, l. si is cui 94 § ult. de solution. l. si non sortem ff. de condict. indeb. et ex eo in tit. de acq. possess. tantum agitur de possessione in hac stricta significatione, et eadem causa negat aliquos possidere, qui detentionem habent.

BIBLIOTECA PROVINCIAL Y DE LA UNIVERSIDAD SEVILLA

16 Sed ut quod diximus de utraque possessionis significatione ex ipsis fontibus Iuris eruamus, omissis aliis explicandis modis quibus edictum loquebatur in quibus sufficiebat detentio rei, ut eius finis consequeretur, quamvis de possessoribus sermo esset, intelligebant possessores in lata significatione, ut in actione ad exhibendum, et vindicatione, quae competunt contra possessorem

ter et ut eos exhibeant et restituant qui petitio 36 de rei vind. l. 3.
§. penult. ad exhib. et in ad finem exhibendi et restituendi, quae est de-
tentoris cuius actio possessores dicunt esse illi qui eos detinent, exhibendi,
aut restituendi habentes facultatem, et sic colonus, commodatarius, depositarius
et alij, l. 4. ff. ad exhib. l. officium 9. de rei vind. quomodo etiam proce-
dit l. 5. §. Julianus dicit ad exhib. junctis l. cotid. §. ult. si duo
ff. com. dividundo, l. 2. §. 1. pro herede: item vel edictum aut interdictum
petebat possessionem, ut eos tuerentur per tuitionem aut restitutionem possessores
tantum dicebantur qui sibi possidebant, aut item requirebat possessio ad
effectum usucapiendi, et his casibus Consulti, qui haec edicta interpretabantur, lo-
quebantur de possessione stricta quasi civili [illegible] aut interdicti,
aut usucapionis, et sic excludebant possessionem latam, tamquam non possessionem
respectu finis, quomodo intelligunt tam eius reductionem missis in poss.
[illegible], commodatarijs, et alijs negant possessionem ut in l. [illegible] 15. ff.
[illegible] qui satisd. cogant., l. si [illegible] 33. §. 1. (Versic. in hac de usucap. l. cor-
[illegible] §. 1. de precar. l. 3. §. creditores ff. uti possidetis, l. 1. §. deject.
[illegible] ff. de vi et vi armata, l. in legatorum 12. ex quibus caus. in possessio-
nem eat. l. si cui §. ut in possessionem legatorum, l. 4. §. [illegible] de legatis,
l. 1. §. per eos, l. 3. §. [illegible], et §. ult. l. siquis [illegible]. 3. [illegible]
ff. [illegible] l. 2. Cod. de praescript. 30 vel 40 annorum, §. [illegible] placet
quae continuo, sine possessione (per usucapionem) agit in [illegible]
justificatio de possessione stricta, cum Pegasus in edicto [illegible]
[illegible] possessiones latas negabat possessionem in lata [illegible]
[illegible] in d. l. 36. de rei vind. et l. 2. Cod. ubi in rem actio, ut
[illegible] dixi, et [illegible] contingere edictum ad possessionem strictam de qua [illegible]
[illegible], et de vi et vi armata, [illegible] ab Ulpiano in l. 9.
§. 1. de rei vind. quae [illegible] possessionis vocis in [illegible]
[illegible] [illegible] vocabulis usus fuit, quamvis [illegible] ipso [illegible]

[illegible]

[illegible]

q̃ conductorem et mandatarium habere licet vindicationem affirmat satis est pos-
sessorem esse in lata possessione, quia ad illud edictum sufficiebat, quemadmodum eo-
rum vindicatio non nisi contra possessores datur l. 36. de rei vind. l. 2. cod. ubi in rem
actio, et contra Pegasus male quoad illud edictum possessionem non esse affirmavit
exemplo alterius edicti, quod loquebatur de possessione stricta, cuius respectu
conductor non possidet. Itaque iudicium exit de acri et mordaci illa Pauli
contra Q. Mutium censura in l. 3. §. ult. ff. h. t. nam si Q. Mutius a-
gebat de interpretatione alterius edicti in quo sufficiebat lata possessio,
iniusta fuit increpatio.

N.° 17. Separata itaque possessione lata ad strictam de qua agitur in nostro tit. si
deferendum est Triboniani expositioni ex eo, quod in multis huius tit. partibus
negatur possessio illis qui late possident ut constat ex l. 1. §. 9. eod. l. 3. §. posi-
tis, et §. ult. l. 10. §. ult. Pomponius, h. t. stricta possessio sic definienda
erit: Est detentio rei sibi, detentio genus est in hac definitione, et ut ca-
piebatur possessioni definiendae aptius à Theophilo in principio instit. de
interd. et ab aliis Graecis interpretibus, quibus maior fides tanquam coaetaneis
Pandectarum proximiores ut videre apud Harmenopulum in suo compendio
lib. 2. tit. 1. et in libris Basilicon lib. 50. tit. 2. et eam retinent ul-
tiores interpretes Duarenus, Cantius, Donellus, Cujacius, Faber, et
alii apud Osualdum ad Donel. lib. 5. ment. cap. 6. litera A, et L.
Othomanus lib. 9. observat. cap. 1. et conveniunt omnes definitiones antes-
cessorum, qui sustinent verbum Detentio in definitione, quibus addendi Gal-
vanus de usuf. cap. 33. et ab eo simulate et indigeste non multum se propi-
tians faciens Heroz de principiis iuris lib. 4. cap. 2. n.° 4. in fine. et à no-
bis ideo amplectendum quia in lege Septempartita l. tit. 30. part. 3.
approbatum est ibi: Possession es tenencia, et notat ibi Gregorius Lo-
pez ita definiri ab Iasone in l. 1. cod. de acq. poss. cuius opinionem
plerumque sequuntur leges Partitae ut aliis in locis notavi: Detentio genus
est in definitione possessionis strictae, quod in vocem detentionis convenit possessio qu

cu possessione lata, quod omnes qui rei insistunt, sive sibi sive alij detinere re dicunt, l. officium 9. §. 1. de rei vind. l. sequitur 4. §. item si egerim 9. de usucap. l. depositi 38. de peculio, l. possessio 49. §. 1. h. tit. l. stipulatio 38. §. 8. de verb. oblig. l. 18. §. 1. de acquir. l. 1. §. quod autem ff quod legatorum. Sed dices: imo ex his iuribus aperte colligitur possessionem detentionem non esse, quia in d. l. 9. §. 1. de rei vind. l. possessio 49. §. 1. h. tit. cum superadictis distinguunt et separant possessores et possessio a detentatoribus et detentione: et non possunt convenire in eo quod distinguunt, et contentatoribus possessio detentio non est. Sed respondeo in dd. iuribus non distingui possessionem à detentatione in eo sensu, quasi possessio stricta sit à detentatione separata, sed in eo, quod talis possessio stricta separetur à lata possessione, quae ut talis et simpliciter considerata detentio est, quare quoties non agitur de separatione strict. possessionis à lata, appellatur detentio, l. ab hostibus 15. §. ult. ex quibus causis maiores, l. quod dicit 5. de impensis in rebus dotal. factis, l. super. 11. Cod. de praescript. longi temp. l. unica, Cod. de usucap. transformanda verbo tenuerit, et sic possessores, detentatores aut detinentes dicuntur in l. venditor 21. de hered. vel act. vendita, l. bene 3. Cod. de quadrienni praescript. l. cum notissimi 7. in principio, l. penult. §. 1. Cod. de praescript. 30. vel 40 annorum, l. 10. Cod. unde vi, l. penult. Cod. de furtis.

N.º 18. Sequitur in definitione verbum Rei, quod iunctum cum detentione explicat detentionem, qualem requirit possessio, quia detinere aliquid dicit quod non est capax possessionis, ut debitor qui suo tempore non solvit detinere pecuniam dicitur, quamvis eam non habeat non solvat, in l. ult. §. ult. de administr. rerum ad civit. pertinentium, et eo fere sensu in l. unica, Cod. ut causae post pubertatem, et ex eo quod sit detentio rei, explicatur possessionem non dari in rebus incorporalibus, quia hae detineri non possunt, l. possideri 3. h. tit. l. 4. §. 27 vers. ff de usucap. l. si quis 32 de servit. urban. cum tangi nequeant, principio instit. de rebus corp. et incorp. nec removeri nos debent, l. 2. §.

Ult. de precario, l. ult. de itin. actuque priv. l. si duo 3. §. Labeo et l. fin. ff. uti possidetis, l. de aqua 2. ff. com. prediorum, l. ult. in fine si pars hered. pet. l. 9. de petit. hered. in quibus iura incorporalia possideri dicunt, quibus id licet minus proprie, et quoad ipsos, quod omnia interdicta possessoria fere pro iuribus incorporalibus competunt, quorum usus possessio solet dici, sed cum nota improprietatis quasi possideri, ut in l. ult. de servit. l. 23. §. 2. ex quibus causis mai. l. 3. §. penult. de vi et vi arm. l. 10. si servitus vindicet. cap. si vigilanti extra de prescript. docet Osualdus ad Donel. lib. 5. cap. 6. lit. O. Antonius Gomez in l. 45. tauri, n.º 37 et 42. Pichardus in nro tractatu n.º 182. Valencia lib. 1. tract. 3. cap. 2. n.º ult. Ortiz ubi supra, sed quid egemus interpretum expositione habentes lege patria l. 3. tit. 30. p.ª 3. ita interpretantes literaliter predicta iura ibi: Es como manera de possession, et ibi notanda est gl. Gregorii Lopez referentis modos quibus acquiritur hec quasi possessio incorporalium, et a pluribus Postio de manutentione, observat. 31. per totam.

N.º fin. Tandem ut extremam huius capituli lineam apponamus, suspensis illationibus, que ex expositione definitionis descendunt, et quas sequenti capite dabimus, sequitur verbum sibi in definitione, per quod differt hec possessio stricta in famoriori significatu a possessione lata, namque ad hoc ut quis possideat, debet habere detentionem rei sibi non alii. Unde qui possessionem latam habent respectu stricte possessionis dicuntur tenere et detinere, l. officium 9. in fine de rei vind. l. Celsus 5. vers. quod pignus, ad exhib. et passim apud Ctos in iis supra notatis locis, aut de ea possessione, l. 3. §. fin. iuncta l. 10. §. idem Pomponius hoc tit.º aut habere facultatem rei restituende, d. l. 9. in fin. de rei vind. et l. 5. ad exhib. aut possidere nomine alterius ut in l. 2. cod. ubi in rem actio, l. 1. cod. comm. de usucap. l. 2. cod. de presc. 30 uel 40 ann. et ministerium alienius possessioni prestare, l. qui ma...

ff h. tit. l. 13. §. 12. de petit. hered. econtrario in usu iuris quo possessio singulariter accipit de stricta ut iam dixi, illi possessionem habent qui non alijs, sed sibi detinent, ut colligit ex d. l. 18. h. tit. l. 13. §. 12. de petit. hered. l. illud ff quae in fraud. l. 5. ut in possess. legat. l. filius 114. §. ijs Principes de legat. l. ex quibus qui sibi detinent, possessionem habere dicunt, et qui alijs detinent, licet in rei possessionem late dicuntur, tamen non possident, quia possident alijs, qui prestantiorem habent possessionem: quod illa possidet qui sibi detinet, et pro suo possessionem habet, ex de hac possessione agit nostro titulo et omnia fere interdicta possessionis ad eam referuntur ut latius infra. Unde explicandum est quod dicit possessionem sine animo non quaeri, l. 1. §. furiosus et §. coterus et §. et ideo, l. 3. §. 1. et §. Neratius, et §. in amittenda, l. qui iure 44. l. quamvis 46. h. tit. scilicet ut sibi detineat ut satis exprimit Paulus in nostra l. 1. §. furiosus ubi magis declarat quod de animo dixit in d. l. 3. eiusdem inscriptionis; quare alijs possidendi: quod hucusque apponebat in definitione antecessorum abundat, quippe satis explicatur per illud quod possessio sit detentio sibi, nam detentio sit actus corporis, l. 3. h. tit. et quidquid agit corpus, agit cum voluntatis ac mentis imperio, maxime quod sine animo non poterit sibi detinere, l. infitiando 67. de furt. cum vulgatis.

Caput 2.

De substantialibus possessionis, et personis, quae possessionem habent, vel non.

1. Possessionem strictam de qua in nostro titulo esse detentionem rei sibi hucusque asserimus, ex eoque faciliter deteximus in prosequenda controversia quae in hoc tractatione locum occupare solet: an possessionis substantia in facto aut in iure consistat quae si recta est definitio faciliter dissolvi potest; nam detentio sibi consistit in facto, tum ex ipsa detentione quae actus corporeus est et ideo non nisi corpore acquiri possessionem asserit in l. 3. §. 1. et §. Neratius, et §. in amittenda, l. quemadmodum 8. ff h. tit. cum alijs. Detentio sibi detinendi rei

sup. e animus . l. 1. §. quidam, et §. ceterum . l. 3. §. . ff. tit. et animu
in facto consistit l. consilio §. de curatore furiosi, l. cum fidei 18. §. in
fin. de acq. rer. dom. Accedit quod in tota l. . ibi: ad eo, qui ei in-
sistit: ergo tota substantia possessionis in facto consistit. Probatur ex his quae auctoritate
rei iudicatae Cives Rex sentit ex l. denique 19. ibi possessio plurimum
facti habeat ex quibus causis maiores . bona 3. §. 1. ff de bon. possession.
l. 1. §. furiosus, et §. si vir, l. possessionis 29, ff tit. ut. l. 1. §. Scaevola ff
si is qui testamento, l. in bello 12. §. facti de captivis, l. 38. §. hic quae
que iunctis illis verbis: non enim facti, cum §. hic quoque ff de verb. oblig.
ab effectu probatur sequentibus verbis quod captivo omnia iura in suspenso
retinentur, ut reversus ea recuperet ex iure postliminii, l. cum heredes 23.
§. 1. ff. tit. . illa institutio 32. §. 1. de hered. instit. cum vulgatis; at pos-
sessio captivi non suspenditur sed abrumpitur, l. in bello 12. §. facti de captivis,
l. denique 19. l. 23. §. 1. ex quibus causis maiores, l. cum heredes 23. §. 1.
ff. tit. quod idem fulcitur exemplo hereditatis iacentis, quae iura omnia defuncti
retinet, l. 62 de reg. iur. l. 34. de acq. rer. dom. tamen possessionem non re-
tinet, d. l. 1. §. Scaevol. si is qui testamento, d. l. cum heredes 23. ff. tit. Secun-
da quia si iuris esset non facti possessio caderet in iuribus incorporalibus quae
iura dicuntur §. 1. instit. de reb. corp. et incorp. et tamen in incorporalibus non
datur possessio l. 3. ff. tit. l. 4. §. si viam de usucap. cum aliis allatis. Tertio quia ea quae iu-
ris sunt nobis acquiri non possunt per liberam personam, quae iuri nostro subiecta non sit,
nec per procuratorem, l. 38. §. alteri de verb. oblig. l. 11. §. per liberam de oblig.
act. l. ac . 53. de acq. rer. dom. et tamen ea quae facti sunt recte acquiruntur,
d. l. 53. et ideo per procuratorem nobis possessio acquiritur, l. 1. §. per procuratorem,
l. possessionis 49. §. fin. ff. tit.

N. 2. Quarto quia possessio dote resistente acquiritur et amittitur in specie donationis inter vi-
rum et uxorem, l. 1. §. si vir, et pupilli in l. possessionis 29. ff. tit. et in . . . . pos-
sessionibus qui iure possidendi non habent, et tamen eas solvunt aliis, et sibi detinent

Colonius 12. l. cum fundus 18 de vi et vi arm. l. 3. § siquis mentes, l. idem 6. § qui h. tit. Quinta quod ea quae iuris sunt per servum ignorante domino acquiruntur, l. eius inventis 32. de acq. rer. dom. [illegible] servus hereditate 82 de verb. obl. [illegible] possessio tamen [illegible] non nisi sciente domino acquiritur, l. peregre 44. § quaesitum de acq. possess. et huic [illegible] adcens est, quod [illegible] servus incapax sit acquirendi sibi ea quae iuris sunt, tanquam pro nullo aut pro mortuo habitus a iure, l. quod attinet 32, [illegible] de reg. iur. [illegible] tamen possessionem recte acquirit, et eius capax est, et quantum ad factum attinet, detinere sibi potest, nec sibi volens domino [illegible] quaerit, l. 1. § [illegible] 19. l. quod servus 24. h. tit. l. 38. § [illegible] de verb. obligat. quia ea quae sunt facti, [illegible] in persona servi, [illegible] qui heredi 44. de condit. et demonst. § [illegible] instit. [illegible] nec dominica potestas extendit ad voluntatem servi quae facti est, l. 3. in fine Cod. de hered. instit. [illegible] § fin. de acq. hered. et l. 1. § quid si quis omissa causa testam. et ita de facto velle sit in [illegible], et de facto velle potest, l. si ita stipulatus 36. [illegible] de verb. oblig. et per consequens possessio tota facti est, non iuris, aliàs servus detinere sibi non posset. Tandem omissis aliis fundamentis adductis à Valencia, ex quibus [illegible], alia eis [illegible], et illud praecipuum est quod in legato vindicationis ex vi illorum verborum: Sumito, Capito, quae immediate à testatore in legatarium dirigebantur, transferebat dominium ipso iure, et legatarius [illegible] acquirebat [illegible] potestate, [illegible] lib. 2. instit. tit. de legat. [illegible] § lege. [illegible] § [illegible] cum pater 77. § [illegible], l. cum filius 76. § [illegible] de leg. 2. [illegible] 88. ad l. Aquil. l. magis 5. § si fundus [illegible] [illegible] possessio rei legatae non nisi scienti et apprehendenti acquiritur, l. 1. in princ. et § qui [illegible] 6. quod legatorum, l. cum heredes 23. de acquirenda poss. Quam sententiam fuerunt post antiquiores Cornelius lib. 5. [illegible] [illegible] ibi [illegible] Petrus Gregorius lib. 1. syntag. cap. 13. n. 6. [illegible] de praescript. 2. p. § 3. cap. 1. n. 28. Antonius Faber in l. 19.

ex quib. caus. mai. quod [illegible] in rela l. 1. ex n. [illegible] et post [illegible] antequ. sole Antonij Gomez in l. 45. tauri n. 18. [illegible] ex succedente, et videre [illegible] Valentij lib. 1. tract. 2. cap. 2. ex n. 36. quibus addendi Galbanus de usu. cap. 33. et fin. Antonius Matheus [illegible] ad pandectas 43 ex n. 46. Cherus [illegible] l. integret. cap. ult. n. 122. Hyeronimus de Salm de usucap. pro empt. in rubrica ex n. 196. Santelar a [illegible] Sing. integret. cap. 24. n. 6. Bilota de serv. [illegible] cap. 9. n. 27. et 28. D. Laurentius Ramirez ad Martiale lib. 4. epigram 80. magnus Preceptor in academ. ad [illegible] cap. 2.

[illegible] 5. Qua sententia retenta nihil mmorari nos debent [illegible] diversaque interpretum sententie defendentes possessionem iuris esse, aut alias esse, quae multum iuris, alias quae multum facti habeat, aut esse totam facti in acquisitione, et ingressu post acquisitionem [illegible] et in ea [illegible] [illegible] esse, ut passim tenuerunt Bartholum in rela l. 1. et in l. [illegible] pro emptore ff. de usucap. Covarrus in preludijs d. l. 12. §. 1. [illegible] Navarr. in regula possessor, 2. q. n. 3. Alvarada lib. 2. controvers. cap. 18. n. 14. Horoz de apicibus iuris lib. 4. cap. 2. n. 4. eorum ni fallor [illegible] capua debuit esse [illegible], quod possessio quae semel acquisita corpore et animo, solo animo retineri potest l. 3. §. [illegible] etsi 7. et 8. ff. serrius 10. l. 6. §. 1. l. si id 25. §. 2. l. qui universas 30. § 5. l. peregre 44. §. ult. l. [illegible] 46. ff. l. licet 4. Cod. [illegible] §. possidere instit. de interd. Paulus lib. 5. sentent. tit. 2. l. 2. tit. 30. [illegible] 3. et haec possessio quae animo retinetur iuris esse supponitur in electo [illegible] in l. possessionis [illegible] ff. [illegible] in expositione, quae fuit Consultus de possessione amittenda à pupillo corpore, quae facti [illegible] ad possessionem animo amittendam, quae iuris esse ex antecedenti positione supponit, et huc etiam referenda est [illegible] lex nemo 10. Cod. [illegible] ubi dividitur possessio in eas quae corpore [illegible], et quae iure, et haec ex superior. [illegible] referuntur ad possessionem animo retentam, Magnus Ecclesiae [illegible] et meus [illegible] veneratione Augustinus, de vita clericor. ibi Quid

videt possidere sicut ~~[illegible]~~ iuris periti loquunt iure n corpore. Hec igitur ratio n excludit possessionem animo retentam esse facti, q animus in quo fundatur retentio facti e, i consilio d. §. ult. de iniust. rupto, i pone 48. §. in contrarium de acq. rer. dom. corporis namque et animi operationes ~~[illegible]~~ internas et externo corpore sistunt, et consequenter nulla legis querentis potestate stringi possunt l. 3. cod. de sener. inst. l. 1. §. quis ergo, ut nemo omis caus. testam. Praeterea q etsi ius civile se conformans communi omnium gentium dispositioni ut docet Villenchius lib. 2. illust. cap. 53 n 24. Amisserit possessionem animo retineri posse ne frustranea esset possessio si tantum duret possessio in rebus quas teneat neque quis baiulare posset l. 3. §. idet si, et §. saltus, l. 6. §. ult. de acq. poss. tamen hec possessio animo retenta n dicitur in substa ab ea, que facto et animo retinet. Nec fundamentum deducit ex oppositione in d. l. 10. cod. et in d. l. possessionem 29. ff h. tit. Probat possessionem animo retenta iuris esse, q iuris e possessio animo retenta dicit n q iuris sit, sed q animus retinendi a iure infrat. et in opposi. tum eius speciei possessionis, que corpore consistit solo, hec alia pars iuris appellat, nam in actibus corporeis separatis ab animo nihil ius disponit, q soli nature subijaunt: ius tamen civile infrat animum, eiusque operationes moderat, et regit sm publice ac politice utilitatis impulsum, et sic quamvis possessionis pars, que ab animo pendet facti sit, tamen iuris dicit tanquam a iure infrat. in oppositionem alterius partis que tota facti e. Quo dicendi modo exponit et ponit inevitabilis ex mente aliquorum antynomia que esse videt in d l. possessionem 29. h. tit. et l. Pupillus 11. de acq. rer. dom. ut videre apud D. Petrum de Velasco in consertationibus Pinciani fol. 79. express decidens in his iuribus agnoscentes quamvis facilius intelligant ex dictis, imo ex ~~[illegible]~~ firmat, nam esto pupillus possit amittere possessionem pro ea parte que in corpore consistit q tota facti e, d. l. 29. et ius facius in factum facere n possit d. l. 12 §. facti de capt. attamen animum possidendi quatenus a iure infrat. exeutere

n pot. sine tutoris authoritate quia imbecillitas animi pupilli suppl.
et sine qua adjacenti cum ius pro tali n agnoscit, in negotij. §. de
reg. iur. l. mors §. de acq. hered. l. Furiosus 7. §. plane ff. quibus ex
caus. in poss. §. admonendi, instit. quibus alienare licet, et ita intelli-
gitur d. l. 11. de acq. rer. dom. iuncto fine ubi Martianus refert sen-
tentiam Sabini, cuius regulas explicat Ulpianus in d. l. 29. ut patet ex con-
iunctione ita pars discrepantes, Lifanius in d. l. 29. Chadera anim[illegible]
vers. cap. 27. n. 6. Conanus lib. 3. ment. cap. 10. Ricardus in §. admo-
nendi inst. quib. alien. licet, Valenzuela tom. 1. tract. 2. cap. 6. n. 20 Galbanus
de usuf. cap. 33.

n. 4. Dissolvimus igitur fortius ignotumque omnes fundamentum d. l. 29.
quod omiserunt antecessores. Ceterum quae deduci solent ex l. peregr. 44. l. pos-
sessio 49. ff. tit. l. si ea res 38. §. ult. de act. emp. l. 2. §. ideo, ne quid
in loco pub. l. si finita 15. §. mihi 33. de damno inf. l. si quis 9. cod. ad
l. Iuliam de vi pub. l. non ideo 5. cod. de liberali caus., in quibus possessio tum
dicitur aut iuris rei, aut plurimum a iure mutuari frequenter dissolvitur asserendo id
dici a Consultis propter effectus quos possessioni dantur, ut sunt interdicta, et
remedia possessoria, usucapio, publiciana actio, peragatio, et ceteris notis
casibus acquisitio, qui omnes accidentaliter se habent respectu possessionis in sub-
stantia sua, et id explicat Papinianus in praecipuo [illegible] fundamento d.
l. possessio 49. ubi aperuit plurimum a iure mutuari possessionem, quod substantia pos-
sessionis in facto non in iure residit, quod cum ceteris non mutabilia, ut vel ex
uno notissimo Comici loco apparet. Ergo in illa nolo moram facere, quid
[illegible] omnes faciunt. Docent latius ne acta Eganus praedicta iura inter-
pretantes Osualdus lib. 5. ment. cap. 6. lit. C. Faber in ration. ad
d. l. 19. ex quib. caus. mai. Acinius in rubrica de usucap. et empt. n.
196. Valenzuela d. cap. 2. n. 48. Ricardus in tit. de interdictis n. 77.
Ramirez ad Martial. lib. 4. epigram. 80. Magnus Praeceptor in [illegible]

inicep 13. tt. eod. n. 2.

5. Possessio quae in substantia sua tota facti est quamvis habeat quid, et auidentia a iure tributa. Unde infertur hereditatem iacentem possidere incapacem esse, l. 1. §. Scaevola, si is qui testam. iusserit, l. hereditariis 68. de rei vind., l. 2. de crim. exp. hered. l. 24. tt.o 14. p. 7. nec animum et detinendi factum, nec proinde possidere habet, utpote persona ficta, et ex talis, quamvis quoad iuris effectum pro persona habeatur l. hereditas 22. de usucap. l. hereditas 50. de petit hered. l. hereditas 62. de reg. iur. l. nihil aliud 24. de verb. sign. l. novatio 24. de novat. l. mortuo 22. de fideiuss. l. 34. §. 1. de hered. instit. tamen quoad possessionem cuius substantia in facto consistit non habet vicem personae d. l. 1. §. Scaevola; sicut nec in aliis rebus, quae personae factum requirunt l. hereditas 61. de acq. rer. dom. l. usufructus 26. de serv. quae latius explicavi in Academ. de servitutibus, et in 1. p. de verb. oblig. nec fictio extendi potest ad non in facto existentem, quia quod nunquam fuit, non potest lex efficere olim fuisse l. in bello 12. §. facti, de captivis, l. denique 13 ex quibus causis mai. ab acq. cap. si Paulus 32 q. 5. ex eoque praecipuus amittendae possessionis modus est mors possessoris, ut latius, quod probatione non indiget, probat Medius in tract. Mors omnia solvit, 2. q. sc. 80, et quia hereditas non possidet, quamvis omnia hereditatis iura per aditionem cum herede coequentur iuris potestate tamen possessio in eum non transit nisi corporaliter apprehensa, l. cum heredes 23. h. tt.o l. Pomponius 13. §. quaesitum eiusdem tt. d. l. l. §. Scaevola si is qui testam. l. si ager 50. §. 1. de rei vindicat. l. si sorori 14. cod. de iur. delib. et ad possessionem hanc adipiscendam, habet interdicta, et remedia possessoria l. ult. cod. de edicto Adriani toll. et tt.o ff. quor. bon. et l. 2. et 3. tt.o 14. p. 6. et l. 8. tt.o 6. lib. 3. fori, et l. 3. tt.o 13. lib. 4. recop. quas cum pluribus ex novitatibus ad praxim illustrat Castillo lib. 3. contr. cap. 24. per totum, integrumque tractatum edidit post eum Angelus de acq. poss. Nec movere nos debet quod dicitur in l. gerit 88. de acq. hered. rei pignoratae defuncto possessionem qualemqualem esse in hereditate iacente, quod id

n̄ ē intelligendū de possessione nr̄a prout facti ē, sed abusive et improprie dicit qualisqualis possessio ius illud retinendi rē pignoratā qd manet in hereditate ad effm̄ ne ius pignoris vacuū sit, et p̄o occupanti cedat, et ita eo ipso qd institutus heres retineat domū pignoratā gerere pro herede videt: et qd abusive loquat̄ Ctus cstat ex verbo qualisqualis p qd Cti explicare solent, qd pene et ad effm̄ ē quamvis in rei veritate n̄ sit, l. rescriptum 12. §. 1. de distract. pign. l. ult. de inoff. testam. l. is qui 14. §. ergo 12. vers. si tamen ff. de rei aut. ctg, l. 1. §. quamvis de ventre in poss. mitt. l. ult. §. fin. de divort. et post Bartholū in d. l. 88. n̄. 3. docent Cuiacius quest. Papiniani in l. 44. §. etsi possessionis de usucap. Valencia lib. 1. illust. tract. 2. cap. 4. nº 14. et lib. 3. tract. 1. cap. 2. nº 14. Benedictus Pinelus lib. 2. select. cap. 9. nº 14.

6. Nec etiā infirmat, qd de hereditate iacente possessionis incapace diximus, qd sine possessione usucapio n̄ procedit l. sine possessione 25. l. iusto 44. §. ult. de usucap. l. cum solum 13. ex quibus cavi mai: coeptam usucapionē à defuncto in hereditate iacente cfirmari, imo et perfici posse docemur in l. quamquam 31. §. vacuum penult. ... 40. l. iusto 44. §. nondum de usucap. l. 2. §. 18. l. 6. §. ult. pro empt. et in l. cum mi- ... 30 ... quibus cavi mai. accepta possessione pro usucap. ... cap. ... qd evinc... videt hereditatē iacentē possessionis capacē ēē, q̄ ... propter frequentes casus mortis, usucapionisque favore ne res aliena vacarent ... ēē iure singulari usucapionē coeptā à defuncto in hereditate iacente cfirmari quamvis stricto iuris rigore ... ēē usucapio ex defectu possessionis, aliaq propter frequentes mortis casus ... publica usucapionis ... quis cplementum acciperet d. l. 44. §. nondum de usucap. nec ex eo sequit̄ possessionis capacē ēē, ius namque singulare n̄ est efficere, ut qd n̄ erat possessus pro possesso haberi arguit l. 44. §. ult. de

usucap. q^a ad ir facti, uti e possessio, pictio n extendat. cum tamen et iure erit iur singulare versari in eo qd sine possessione usucapio procedat in hoc casu, nam quemadmodum statuit regulariter ad usucapionem possessionem necessariam esse, potuit statuere irregulariter in hoc casu sine possessione coeptam usucapionem continuari, uno verbo statuere potuit in illis tibus possessionis à iure tributis ut in usucapione et remediis possessoriis quorum respectu possessionem iuris esse dixi, n tamen potuit statuere in possessione ipsa, quae tota facti est, docent ita sentientes Humanus et Cuspiniensis in d. l. 44. §. vlt. et Cuiacius ad Papin. in ea et in l. 88 de acq. hered. et tract. 7. ad Afric. in l. 40. §. 1. h. tit. et Pauli ad edict. in l. 2. de publ. Faber in d. l. 30. ex quibus coll. Licardus de acq. hered. cap. 2. ex n.o 9. Valenza lib. 1. tract. 3. cap. 4. n.o 13. et lib. 3. tract. 1. cap. 2. n.o 16. qd ita accipiendum e nisi medio illo tempore, qui hereditas iacet, ab alio res occupata sit, ut pr ex l. possessio 20 de usucap. et ex ea ita intelligendus tis in l. Pomponius 13. §. quesitum 4. h. tit. l. 6. §. vlt. pro empt. Osualdus lib. 5. ment. cap. 20. lit. I. Menochaca contr. illust. p. 1. lib. 2. cap. 57. Azinius de usucap. p empt. in rub. n.o 156. Ex hoc tamen iure singulari n procedit decisio legis 25. §. et p colonos, l. si ideo 40. §. si forte colonus, h. tit. ex quibus colono decedente continuat possessio, nec interrumpitur n quasi in hereditate iacenti coloni remanet, sed q^a et deficiente detentatione coloni dnus qui p ipsum dio suo et opere coloni retinebat possessionem nunc aio retinet, l. 3. §. siqs nuncia ff vulg. de acq. p. Viget tamen hoc iur singulare in contrario casu quo manente colono dnus qui locavit decesserit, quo casu p morte dni finita et interrupta fuit possessio, neque profuit detentio coloni heredi, nisi ipse apprehendat possessionem, ut dixi n.o anti, et pr ex l. qui universas 30. §. qd p colonum h. tit. iuncta l. 23. eiusdem, nec potuit in hereditate iacente manere possessio et ita ea nunc de novo adipisci debet heres, quamvis n de usucapione de possessione hac queramus ea n interrumpi ex illo iure singulari respondit Ctus, sic intelligendus vers. d

iud. d. §. Docent Cantiuncula, Pisanus et Connanus in d. §. 5. idem Cu-
iacius tract. 7. ad Afric. in d. l. 40. ubi Pisanus; notemus tamen
albo lapillo decisionem d. l. 30. §. 5. qua tamen docet ius singulare non
versari in possessione siquidem narrato ad heredem representandum est, et
consequenter ius non inducit possessionem tanquam facti, versari tamen in
usucapione, quae tota iuris est, ex qua decisione pro singulariter quod de con-
tinuatione usucapionis dictum est.

n° 7. Cepta igitur possessio à defuncto in hereditate continuatur, quoad ef-
fectum usucapionis, quamvis ipsa possessio in hereditate non maneat quod iure
singulari receptum fuisse probant adducta iura n° ante. Unde incipere
possidere aut initium prebere usucapioni non potest, nec in illis rebus quae
per servum hereditarium acquiri possunt hereditati iacenti, l. pro ergo 40
§. ultimo, de usucapionibus, quia in eis deficit interruptio u-
sucapionis iam ceptae, quae causam prestitit iure singulari,
et quod supponit possessionis initio in defuncto facilius potuit esse continuatio usu-
capionis sine possessione, quam sine ulla prorsus possessione, quae in hereditate ani-
mi et facti expers est, de novo usucapionem inducere argumento l. nunquam
31. §. 3. de usucap. l. 6. § 3. iuncta l. si is qui 27. ff. eod. et absurdum
esset magis id tribuere hereditati defuncti representanti, quam ipsi de-
functo representato, quas omnes rationes à narratione omissas continent verba
Papiniani in d. l. 45. §. ult. de usucap. ibi: Quemadmodum etenim usucapiet,
quod defunctus non possederat: quod ex consequenti rationis Papiniani ex quacumque
causa pervenerit acquisitio servi non poterat habere initium usucapio hereditate
iacente, quod sane admittendum esset ex stricto iure nisi et aliud ius singulare
limitaret regulam generalem in acquisitione facta à servo ex peculii causa in
qua, quod receptum fuit ut ignoranti domino servus possessionem acquirere posset.
l. 3. §. ceterum 12. l. quodquid 4. l. peregre 44. §. 1. ff. h. t. l. penult. de
capt. l. interdum 56. § 2. de furt. l. 2. §. Celsus 11. et seq. l. qui fun-

d. l. 7. §. ult. pro empt. l. Labeo 8. l. nunquam 31. §. si servus, l. 44. §. ult. l. si emptor 41. de usucap. pariter admittendus fuit ex eadem causa incipere usucapionem posse acquisita possessione ex facto corporali servi hereditarii insuper habita scientia, quae in hoc casu deerat omnia, l. 1. §. item acquirimus vers. igitur. ff. tit. l. penult. de captivis, l. qui à servo 16. de oblig. l. 44. §. nondum de usucap. sic intelligenda ex praedictis et ponenda cum d. l. 45. §. ult. eiusdem tit. et Dureni; in qua ex stricto iure respondit Papinianus et in d. l. 44. §. nondum, loquutus fuit ex iure singulari, ut ipse exprimit, quasi cum iure, ne à se ipso disiuncret ex hoc d. l. 45. §. ult. ut colo e ponendis mihi, quae probant Cuiacius ad Papinianum in d. l. 45. §. fin. Faber in iurisprud. tit. 11. princ. §. illat. 26. Valencia lib. 1. illust. tract. 3. cap. 4. n.º 9. et lib. 3. illust. tract. 1. cap. 2. n.º 17. quod ideo procedit in captivo qui licet possidendi incapax sit, et eius possessio interrumpatur per captivitatem, tamen ex causa peculiari servus potest possessionem acquirere, l. iusto 44. §. quod de usucap. l. bona 22. §. quae peculiari, et l. penult. de capt. de quo multa cum pluribus Praeceptor lib. 6. opusc. cap. 4.

n.º 8 Sed quod diximus de hereditate iacente possessionis acquirendae incapace tamquam animi et facti expertis, capace tamen usucapionis continuandae ex iure singulari, quod in effectibus suis disponere potuit, quinimo et possessionis acquirendae à servo ex causa peculiari, infirmari videtur sequentibus exemplis, quae etiam deserviunt inscriptioni capitis de personis, quae capaces sunt acquirendae possessionis dum latiores esse non sinunt brevitates assignati temporis. 1.º quod sumitur exemplo furiosi, qui licet ob defectum animi absolutum l. in negotiis 5. de reg. iur. l. furiosus 40. eiusdem, l. 1. §. furiosus de oblig. et act. l. si cum dotem 22. §. si maritus soluto mat. l. qui servum 47. de acq. hered. incapax sit acquirendi possessionem cum animum retinendi illam non habeat, l. 1. §. furiosus, l. 18. §. si furioso 1. ff. tit.

adeo ut nec curatori furioso acquirat possessio, et curator sibi ea acquirat, et effectus iuris ex ea resultantes furioso, si enim nullus animus habet, frustra admitteret curatoris supplementum ut cum sententia ita interpretantur d. § furiosus Donellus lib. 5. cap. 11. Schmalt dus lit. D. et post Alexandrum et Jasonem in d. § Othomanus ad § lib. 3. observ. cap. 6. Lisanus et Cuiacius meo, Petrus Faber, et Gotofredus filius in l. 5. de reg. iur. magnus Præceptor in academ. h. tit. cap. 4. et apud nos indubitata ex l. 4. tit. 30. p. 3. quidquid quaesiliter hac in re loqui fuisset Gotofredus pater: tamen quae ante furorem possessionem acquisivit, adveniente furore retinet, l. si is qui 27. h. tit. et ex ea stimuat usucapio ab eo incepta, l. 4. § furiosus, l. nunquam 31. § servi, l. 44. § eum qui de usucap. quamvis ad possessionis retentionem aeque animus retinendi sit necessarius, l. 3. § adeo, l. 6. § 1. et l. 44. h. tit. non ob aliam rem, quam quod animum amittendi non habet qui nullum prorsus animum habere potest, ut docet Proculus in d. l. 27. h. tit. et sine animo amitti non potest possessio. l. 3. § in amittenda, l. quemadmodum § 6. tit. l. licet, cod. eiusdem, l. 6. tit. 30. p. 3. quo pariformiter possessio quae erat penes defunctum superveniente hereditatis iacentis fictione, in hereditate debet servari, nam etsi verum sit animum acquirendi non habere tanquam animi expertem, l. 61. de acq. rer. dom. ideo verum erit dicere nec animum amittendi habere, ut non retineat possessionem conquisitam d. l. 27. Secundo facit quod civitas, universitas, et municipium sit iuris nomen, a persona ficte, l. sicut § ult. quod cuiusque univers. l. 56. ff. de usuf. l. proponebatur 76. de iudic. et hereditati iacenti aequiparantur in l. 9. § fin. de publicit. 1. mortuo 22. de fideius. et animum acquirendi

aut omittendi haere nequiverunt, l. amica, ff. de libertis Univers. Vlpi. cemur in fragm. tit. 22. § municipia, etiam ex interdicendi rigore, qui extat in l. 1. § ult. h. tit. possessionem acquirere non poterant; adeo ut nec per servum eis acquiri posset, tum quod servi non nisi scientibus dominis excepta peculiari causa possessionem acquirunt, l. peregre 44. § quamvis, verum nam h. tit. l. 2. § Celsus tit. pro emptore et scientiae et voluntatis predicta corpora universitatis incapacia sunt: tum quod servi possidere non possunt, ex coeuntes per servum possessionem acquirere non poterant d. l. 1. in princ.; tamen ex equitate admissum fuit ut possessionem per servum, aut aliquem liberam personam acquirere possent, in l. 2. h. tit. et in l. 9. § ult. de publiciana aut extraordinario remedio, ut inquit Mercianus in l. municipiis 12, ut in possessionem ... ex hereditati iacenti reddi debuit ut per servum posset acquirere possessionem. Tertio acquisitionem possessionis a servo hereditati ..., excepta peculiari causa, affirmare videntur Vlpianus et Paulus in l. 9. § ult. et l. seq. de publiciana ubi si servus hereditarius iacente hereditate aliquid emerit, et tradita sibi possessionem amiserit, posse heres agere publiciana, idque in servo municipium Vlpianus decidit, additque Paulus in l. seq. verum id est, sive ex peculiari causa servus emerit, sive non; et tamen publiciana competit respectu, et favore possessionis amissae, ut eam reciperet, qui mediante possessione in via usucapionis erat, l. 1. et 2. l. 7. § ut igitur, cum similibus 12. § ult. l. ult. de publiciana ergo servus hereditati ex quacumque causa acquirit possessionem.

n.º 9. His igitur difficultatibus breviter satisfaciendum erit suo ordine, et quod attinet ad exempla, ... quamvis ab interpretibus pene omnibus dubia possessio hereditati iacenti, uno dempto interprete iuris Basilicorum lib. 60. tit. 13. in l. 1. § Scaevola, si ... quis testam. liber, qui breviter

indicavit, nec expressit, dicendum est, et in furioso maxime dubitaverunt quippe, an amitteret possessionem, necne, ut indicat l. 44. §. eum qui de usucap. Ibi: Utilitate suggerente: Quia inter se contraria ab utraque parte occurrebat, animus requisitus ad retinendam possessionem, l. 3. §. sa. ... ut supra adductum ff. ... et ad amittendam etiam requiritur animus ... l. quemadmodum ... ut ibi dictum ... ff. ... furiosus autem nulla voluntas est l. furiosi 40 de reg. iur. ut supra expendimus, nec habet animum retinendi, nec amittendi; ergo invenitur in statu medio, in quo favorabilior pars debuit eligi scilicet initii, quod verum erat ab eo acquisitam possessionem ante furorem, nec post eam habuisse animum contrarium, d. l. 27. hoc amplius licet non habet animum retinendi, tamen manet persona capax facti, d. l. ... §. furiosus, et non sine mysterio persona appellatur in l. 4. §. furiosus de usucap. et dormienti equiparatur in d. l. 4. quoad acquisitionem, quae utrique negatur ex defectu animi, et tamen dormiens, cuius interim animus quiescit, retinet possessionem: ergo et furiosus; quod secus in hereditate dicimus quippe nulla est persona vera, quae capax sit facti, sed tantum ficta, incapax facti, et animi, d. l. 61. de acq. rer. dom. Superest 2° exemplum Civitatis comparatione hereditatis in quo dicendum breviter est quod ... comparatione hereditatis iacentis ex defectu animi non est civitas capax possessionis, ideoque ex stricto iure negata est possessio Civitati, l. 1. in fine. tamen ex equitate et iure singulari id permissum fuit ut per servum economum, aut syndicum posset possessionem acquirere, ut indicat illud verbum l. 2. ff. ... Sed hoc iure utimur quod explicat equitate et iure singulari receptum fuisse per adversativam Sed, tunc etiam expositum in l. 1. §. fin. quod ... in d. l. 12. ut in possess. leg. et facit l. sigi. ni 5. §. item municipes, ad exhib. quod concludenter respondet dicendo; equitate et iure singulari id receptum fuisse, ut docent post alios Valencia lib. 1. tract. 2. cap. ult. per tot., Salbanus de ... cap. 30. Sed instabis pro equitatis roe,

in Universitate, et denegata eius extensione ad casus hereditatis, respondeo id provenire vel ex eo qd universitas, etsi abstractum sit componitur tamen ex personis capacibus possessionis, hereditas vero constat ex iuribus et corporibus possessionis incapacibus, vel forsan melius, ut excludamus casum quo in hereditate est servus, quia hereditas iacens cito desinit cum per aditionem heredis, civitas tamen semper tale corpus est quod non poterat tollere acquirendae possessionis impedimentum nisi sederet, ut servus eam acquirere posset: docuit Dominus Ramos ad tit. de acq. hered. n.º 9. et magnus Praeceptor in tract. huius tit. cap. 4. et alia iura quae ex defectu animi in Universitatibus inferuntur, veluti ad delicta commissa ab Universitatibus, et de eorum punitione ad l. 15. §. 1. de dolo, et ad l. metus, §. animadvertendum, de eo qd metus causa post Dominum Antonium Gomez lib. 3. Variar. cap. 1. ex n.º 52. et plures referens Ayllon, Valencia ubi supra distinguens ex aliis in modo punitionis, et quoad excommunicationis sententiam ferendam contra Universitatem, cap. si sententia 5. et seq. de sententia excomm. in 6.º Extravagante provide 2.ª eiusdem, Concilium Basiliense, sect. 20. Covarr. in cap. alma mater, 2. p. §. 1. n.º 4. et seqq. Eximius Doctor Franciscus Suarez de cens. disp. 31. n.º 11. sect. 3. Barbosa in collectanea ad d. tit., Belecus disquisitionum cleric. §. 5. n.º 62. Salgado de Reg. protect. 2. p. cap. 5. n.º 40 et 53. quae referre et non disputare licuit, tantumque noto, ex defectu animi et affectionis in Universitate aut Municipio provenire, qd decisio legis ne cui, 32. Cod. de locato, quae tollit praelationem veteri conductori pro eodem pretio, qd novus praestat conductor, ne auferat domino facultas, et affectio disponendi de re sua, cui voluerit, de qua latius egi in tract. de loc. cap. 4. non habet locum in conductoribus Universitatum, Municipii, et Ecclesiae, qui per syndicum, aut oeconomum res suas administrant, in quibus vetus conductor novieri pro eodem pretio debet praeferri argumento l. 4. Cod. de locat. praed. civil. lib. 11.

nu deficiente in hic corporibus affectione, sicut cessare dispositio d. l. 32. et hic lege decisio d. l. 4. quae tribuit ob hanc rationem prolatione veteri adductori, et ut generis adductoribus hoc quasi privilegio instabilitas contractus antiquus quae auxilii restitutionis, cui expositi antea fuerunt, l. 7. §. quaesitum de minor. unde Arias de Mesa lib. 2. var. cap. 20. et tenet Vela dissert. [illegible] n.° 54. et docuit d. cap. 4. et ita iudicavit et iudicavit, ex quo quotidiana haec sit plenium observari rogo ut in simili dicebat Paulus in l. 25. de liberat. leg.

N.° 10. Succedit 3.a difficultas deducta ex d. l. 9. §. ult. cum l. seq. de Publit. in qua dissimulant Cuiacius et Faber in eo tit. et ceteri fere contemporanei non respondere solent d. l. 10 non est referenda ad totam decisionem §. antis, sed tantum ad immediatum casum municipum exclusa specie hereditatis iacentis quae integratio praeter limitationem decisionis, quae absolute antecedentis decisionis complectitur, tollit dubitationem d. l. 1. et sine mysterio superflua quae reddit, nam admissa benignitate, qua effectum fuit ut in universitas capax esset possessionis acquirendae et servus insuper habita scientia, cuius incapax erat, l. 2. h. tit. l. 7. §. 3. ad exhib. l. 12. tit. in poss. leg. nulla fuit distinctio in causa acquirendae possessionis, ideo ex quacumque causa provenire peculiari etiam peculiari acquirebat, quinimo et in causa peculiari non erat necessaria benignitas particularis, cum ratione causae peculiaris generaliter receptum esset, posset ignoranti domino acquiri, l. 3. §. ceterum 12. l. 44. §. 1. h. tit. cum additis n.° 7. quae distinctio ideo non necessaria erat si referas ad exemplum Municipum. Quare respondendum esset ex causa non peculiari non posse acquiri possessionem hereditati iacenti per servum ut fundavi d. n.° 7. et probat etiam dicta decisio quippe etsi regulariter publiciana actio detur propter amissam possessionem ab eo qui in via erat usucapionis, ideoque possessionis et traditionis mentio fiat in l. 1. et 2. l. 7. §. ut igitur de publit. tamen non ex eo excludit publicianam dari posse etiam non amissa possessione in illis casibus in quibus sine possessione transferretur dominium si auctor dominus esset, quippe si cum possessione transferebat dominium, etiamsi ut eo non transibat

transferat medio illo tit. casa dnio proxima seu quasi dnij, aut instar dnij, qd intenat in publitiana, que n nunq possessione deficit, sed vindicatione imitat ... Ulpi 7. §. publitiana, de pub. l. si cu venditor ff. de evict. et pr zeludentes ex l. 7. §. si petenti, l. si ego 8. §. partus, et §. idem ait, et l. cu sponsus 12. §. 1. l. si servus 13. de pub. in quibus n amissa possessione, sed tantu cu tit. et bona fide dat. hoc instar dnij scilicet publitiana, quemadmodum n in auctore dnij veri est daret vindicatio, que fuit originalis senta Accursij in l. 1. de pub. que ibi sequunt Bartolus et Baldus, et subtilius in l. 7. §. si quis ait, et cu Abbate et alijs nr Antonius Gomez lib. 1. Var. cap. 5. n. 13. vers. item adde 2. qui antiquos modificant, si actor talis erat qui uti poterat publitiana, et sine hac limitatione absolute id docuit Osualdus lib. 20. cap. 8. lit. O. Covarruvia de partu, cap. ... §. 1. n. 73. Peregrinus de fideicom. art. 43. n. 40. et cu iura fundari ut caveati ab alia senta magis recepta in hac schola, que tenet publitiana n competere nisi in casibus in quibus p traditione transiata fuit possessio, quia et q sine examine defendunt Richardus in §. namque, Inst. de act. n. 15. Althemanus in epitom. ad tit. de publi. Jacobus de act. disp. 3. thesi 13. Nec qd in edicto pretoris traditionis et possessionis a capto nulla fit mentio probat. p causa namq esse possessione semper q exempli causa id a pretore ponit. cu regulariter traditionibus dnia transferuntur, l. traditionibus, cod. de pactis, et finis edicti attendendus e ut ait Ulp. in l. 3. de pub. imo et ipse Ulpianus in l. 1. in fine de pub. dubitatione apposuit, et in ea quasi decisione fundat rationes rie sente apertius, sed certe illa dubitatio tantu e, eiusque decisionem n ... mus, et forsan idem qd fundamus respondisset ut colligit ex d. l. 3. et ex l. 7. §. si petenti, et l. 11. §. partus, que eiusdem Cti et inscriptionis sit, et ex nra l. 9. §. ult. de cuius interpretatione sermo e, et que eandem het

ins-

inscriptione quae per servum hereditariae dominii hereditati acquireret, quia acquirere non poterat iacenti hereditati, ita et potuit transferre publicianam, quae ad instar dominii habet, d. l. 7. § publiciana, et contra ad publicianam non fuit varia distinctio peculiaris aut non peculiaris, ut addidit Paulus in d. l. 16. ne forsan quis Ulpiani mentem restringeret ad casum peculii, quod in casibus in quibus legis potestate dominium transfertur in eisdem competit publiciana.

N° V. Ex supra tradito dicendum modo, quo asserimus in hereditate iacente possessionem nec dari nec continuari tanquam facti, ad quam fictio legis extendi non potuit, continuari tamen usucapionem, et alios iuris effectus possessioni tributos ex legibus ibi adductis ex notato hic in l. qui Universas 30. § 1. h. tit. descendit explicatio l. 45. tauri, quae hodie est l. 8. tit. 7. lib. 5. nov. recop. in qua disponitur mortuo ultimo possessore illico ministerio legis transferri in sequentem vocatum possessionem civilem et naturalem maioratus sine aliqua apprehensione reali earum, quae non est intelligenda de ipsa possessione reali, quae in facto consistit, in qua lex disponere non poterat, sed de effectibus possessionis utriusque ut perinde eis potiatur sequens, ac non realiter apprehendisset quemadmodum in usucapione et interdictis possessoriis, et publiciana, quoad hereditatem iacentem diximus: ex [illegible] praedicta possessio, quae ministerio legis transfertur, appellari solet artificialis, civilissima, interpretativa aut dativa, et adeo separantur a vera possessione in libello, qui in executione d. l. erigitur. Fatetur adventus translata est possessionem civilem et naturalem legis ministerio, et petit immitti in realem et actualem, id in veram possessionem separatam ab effectibus; et eodem modo intelligenda sunt similia statuta, quae in Gallia Italia, et aliis provinciis extant de transferenda fundorum possessione sine apprehensione aliqua in heredes, ut per totum docent Molina de primog. lib. 3

cap. 12. Antonius Gomez in l. 45. Tau. nº 111. Matienço in d. l. glo. 1. nº 8. et 9. ~~[illegible]~~ Paz de Tenuta, cap. 1. per tot., alteri Molina disp. 631. Menchaca lib. 2. illust. q. 1. cap. 57. nº 25. Ariquellus in tract. de morte declarat. 3. in suffact. Antonius Faber in l. 30. ex quib. caus. mai. et in huius prin. nº 2. princ. 5. illat. 3. Burquenius de orig. p. 2. § 3. cap. 11. nº 9. Amaltus ad Donel. lib. 5. cap. 8. lit. A. qui posteriores de suis etiam agunt statutis, et ad hanc sue dicendi viam notanda est decisio l. 12. § ult. cum l. seq. de rei vind. ind. per[illegible] tencio cap. [illegible] de dolo et [illegible], verbo [illegible] possessor, in quibus quando in executione sent. mittendus aliquis in possessione alicuius rei, et adversarius per eum, aut rei impedimentis id exequi nequit proinde habeat actor ac si possessione adeptus fuisset, et habeat iuris effectum possessionis tributor, et ex illis quo in praxi tenemus esse ultra remedium legis qui restituere 68. de rei vindicat. docet post alios Salgado de Reg. protect. p. 4. cap. 5 nº 93. inde que dependit immediato successori maioratus petere post mortem ultimi [illegible] adipiscende, retinende, et recuperande possessionis, que licet inter se contraria videantur, tamen diversis respectibus ei accommodant, retinet possessione hanc effectivam, et eam recuperat, adipiscatur ac et realem possessione, qui in facto consistit, Molina de primog. lib. 3. cap. [illegible] nº 2. ubi [illegible] lato calamo aiter Molina disp. 637. Sed dico et re ex predicta l. 45. Tauri non esse intelligendum de civilissima possessione [illegible] de effectibus iuris possessionis reseruata, sed de naturali etiam possessione que in facto consistit et ultra verbis expressis Natural, suadet ex illo vers. Aunque aya tomado otro la possession. Ex quo evincitur [illegible] heredi transmissione etiamsi alter [illegible] tempore apprehenderit possessione et ex possessio [illegible] de usucap. l. 6. § ult. pro Empt. l. 13. § 4. [illegible] —

et contra transmissio est possessione vera, nam si de iuris effectibus tantum id intelligeret cur iure exercere non posse data possessionis detentatione in alio ut vitat ex dd. ll. et agnoscunt Baldus, Cumanus et Alexander cum plurimis antiquioribus. quos refert Menchaca d. lib. 2. illust. cap. 57. n.º 19. Sed breviter dicendum est responsum d. l. 45. versari circa iuris effectus tributos possessioni civili, et naturali, et in eo à iuris effectibus ex iure naturali haereditati tributis sine possessione deflectere quippe verum illi possessioni, quam adeptus fuit 3.us aufert omnes iuris effectus, [illegible] effectibus naturalis successori maioratus: quare nec sibi ille 3. fructus perceptione, nec poterit usucapere, nec uti remedijs possessorijs, sicut et iure ciuili obligationi naturali pupilli et mulieris intercedentis denegat iuris effectus suos ut est notissimum, et si non adderet hoc predicta l. 45. Gaurii cessaret transmissio adepta possessione a 3.º ut in d. l. 2o. de usucap. cum supra dictis: docent Menchaca d. cap. 57. n.º 2o. Antonius Gomez in l. 45. Gaurii n.º 117. Molina lib. 3. cap. 12. n. 18. alter disp. 636. n.º 2. quamvis pragmatici qui in scholis non versantur effectus possessionis cum ipsa possessione confundant. In Lusitania vero haec tantum locum habent in maioratibus procedentibus ex bonis regiae coronae vi cuiusdam legis mentalis, in alijs vero non transferri dominium aut possessionem ipso iure in successorem ante apprehensionem quam actum verum auctoritas. Costa in quaest. de patruo et nepote, p. 3. n.º 15. Molina d. disp. 636. n.º fin.

N.º 12. Hodie dicendum modo quoad possessionis effectus transferendos ipso iure sine apprehensione intelligendum est quod de translatione possessionis ipso iure ut dicit in l. ult. ff. de rei vind. iuncta nov. 18. cap. 10. de poena poss. nec possidere, et in l. raptores 54. vers. bona cod. de episc. et cleric. ubi de poena raptoris et in l.

unica, cod. Theod. de poss. at 20 qui vi provocaverit conferenda,
et qd disponit in l. 7. tit. 4. p. 5 qua cauty e ut rei donat sub
mo, ut post certy tempus ad aliy transiret adveniente tempore
dniy et possessio sine aliqua traditione in euz transferat. in quo
differt hec decisio à l. 3. cod. de donat. qui sub mo, in qua tan-
ty dniy n autz possessio transferatur, e n ita intelligenda ut
ipsa possessio translata sit, sed tanty iuris effus, et ita intelligunt
st Molina de primog. lib. 3. cap. 12. n. 3. et 4. Gregorius Lopez
in ea, alter Molina disp. 265. quamvis iuris violenter eq
iuri con [illegible] Covarr. lib. 1. Var. cap. 14. n. 5. Go-
mez in l. 40 tauri n. 28.

n. 13. Dimanat etiq ex interiori principio rō qua affectus fuit ut
quamvis rei pignorate et tradite creditori stricta possessio sit pe-
nes creditorem tenet com et veriori sentia, aug postea fundavimus, et nunc pro-
bant expressa iura in l. quecumque 13. §. 1. de publit. l. si servus 22.
§. 1. de noxal. l. gerit 88. de acq. hered. l. 1. §. 9 servus 15. l. pignori
36. cy seq. hoc tit. l. 28. & 29. l. cy et servus 35. §. 1 et l. 37. de pi-
gnorat. act. tamen debitor ad causa usucapionis tanti possidere dicat.
in l. 1. §. 9 servus 15. l. 36. veri. idem, h. tit. l. [illegible] l. n
33. §. qui pignori 4. de usucap. et sic continuat cepta usucapionem; quod
e intelligendy de ipsa possessione, quia stante hac penes creditorem n
poterat iure fingere esse penes debitorem; nec possent duo in solidy pos-
sidere, l. 3. §. ex contrario, h. tit. sed intelligendy e de effu possessionis
ex iure singulari debitori concesso ut usucapiat, cy id n offendat,
sed firmet creditoris securitatem, et id explicant eleganter Cti qd
in l. 36. in fine, h. tit. asserit Iulianus debitorem omnino n possi-
dere, quia re vera n habet possessionem, et in principio asserit qd de-

bitor intelligit possidere, idest quamvis n. habeat possessionem hoc effectu

usucapiendi, de quo ibi loquebatur Ulp. ut constat ex verb. seq. iuncto

adversatio ergo, et in d. l. 1 § 15. dicit possidere, videri ad istius

effectus.

4. Sed n. ic sent. obstat difficultas in l. qui a servo ff. de fugit.

ubi a debitore recepta re pignorata precario a creditore servo heredita-

tis iacentis, qui ex casu peculiari acquisivit ea hereditati ut ibi dix.

interrumpitur usucapio 3a q. scripsi e in d. l. 3 ff. h. tit. et in l. 33. §

ult. vers. pullus de usucap. ubi apparet, qua sine aliqua possessione

poterat utilitatis causa usucapere, multo melius poterit si ea precario

rogaverit prout solet rogare debitor l. si res aliena 9. l. 35. § 1. de

pignorat. act. Huic difficultati fere succumbentes duo magni an-

tecessores mei ostendunt precarii rationem instar donationis et libera-

litatis obtinere, l. 1. § 1. l. interdicto ff. de prec. l. is qui 14. § 5.

qui precario de furtis, et servus cum libera peculii administratione

heret donare n. potuerit, l. filius ff. de donat. l. 5. 28. de pact. l. 52

§. si servus de furtis, l. 3. § servus ff. de donat. inter, l. 1. § 1. quae

res pignori, consequenter furtum admisit possessionem acquirens hereditati ia-

centi, l. 56. § cum autem de furtis, l. si libera 10. cod. ad leg. eo. et ita usu-

capionem effecta per furti vitium. Quae solutio extrinseco solo verborum fron-

te digna, indigna tamen in receptu tanti difficultatis, tum quod etsi dare-

mus furtum, multo per dationem precarii tamen in hac specie n. poterat usu-

capioni officere, cum servi non habendo dominis possessionem etsi furtum emittant

tamen n. interrumpunt domini usucapionem, ne cuius dominis conditionem fa-

ciant, d. l. 33. § ult. vers. servi autem de usucap. n. adeo to.

ff. h. tit. argumento l. 1. cod. de serv. fug. quamvis alio surripiente pos-

sessionem creditori usucapio interrumperet, aut si Creditor cuius possessionem

dedisset aut re commodasset, d. l. 33. §. qui pignori ff. de usucap. l. 54. §. 1. de furtis, nisi voluntate debitoris creditor id faciat, aut se facere existimet, l. qui universas 30. §. si ego, h. tit. ut suppon. libet aliis inexplicabilis est antynomia in dd. iuribus, ut omissis Stuarsio & Cuiacio docet Baleron lib. singulari animadv. cap. 8. cui sinuatio usucapionis in debitore augeat securitatem creditoris in re pignorata, in damnum hereditatis restituere, quod in favorem amborum introductum erat: cum quod etsi in rei veritate rogans precario possessionem eam stricte habeat, quod sibi detinet, & rogatus amittat possessionem animo suo ut scriptum est in l. siquis ante 10. §. ult. et in l. Pomponius 15. §. si is qui precario, l. interdum 21. §. ult. h. tit. l. si aliquis 28. l. qui pignoris 36. eiusdem, l. 13. §. 1. de public. l. 22. §. 1. de nox. act. cum aliis suo loco exponendis, tamen iuris interpretatione, et ex lectoris mente rogatus possidere dicitur in l. 3. §. ex contrario h. tit. l. 15. §. eum qui de precario, l. 13. §. creditor, ff. qui satisdare cogant. quasi non abiecerit animum in perpetuum non possidendi, et propter facilem reversionem quae fieret revocato precario, quod tamdiu durat quamdiu praedans voluerit l. 1. et 2. l. 12. de prec. et sic fere non dissimilis ei qui animo retinet possessionem cuius potestatem possidendi remisit ad actum quotiens ei libuerit, et sic quia eum non petit roganti interdictum uti possidetis, l. qui precario 17. de prec. quare dici non poterat vere instabilis possessionis, quam semper recuperare poterat servus, immo iuris interpretatione credebat habere, potuisse efficere ne res usucapi posset per precarii dationem maxime quia in eadem specie d. l. 16. valet commodatum eius rei a servo datum; et tamen aeque per commodatum furtum committit in d. l. 54. §. 1. de furtis, l. 33. §. qui pignori de usucap. et si furtum admissum supponeres in pre-

cario, ut est et in commodato; nec dicas potuisse rōe peculij commodatum celebrare, q̄ n̄ amisit possessionē, nā furti admissio n̄ regulat̄ precise ex possessionis intervesione, s̄ ex animo furandi; l. 1. § 2. l. 22. l. indicando 67 de furt. §. placuit 7. inst. de oblig. quæ ex delicto, et animus suppositus in d. l. 16, et in commodato committeret. Præterea, q̄ si hereditas iacens erat n̄ poterat furtum committi ex defectu voluntatis quæ in dn̄o dari debet, ut furtum admittat, l. quasi 47. §. 5. l. qui vas 48. §. qui voluntate 2. ... l. 36. de furtis, et ea propter ... hereditati iacenti furtum n̄ committi. Standū q̄ ponit ... pignori datum in quo furtum dari n̄ poterat, l. quæ 38. de usucap. nec satisfacimus dicendo mala fide acquirentis impedire usucapionem, ut in l. si liberū 10. cod. qd cum eo, q̄ mala fide superveniens obstare n̄ poterat debitoris usucapioni, l. 48. §. in omnibus de acquir. dom. l. penult. p̄ emptore, l. unica § penult. cod. de usucap. transform. Sic anteriorum evasio et multa petit supponenda, et plura falsa supponit.

N.° 15 Itaque melius procedentibus Accursio et Cuiacio in recitatione illius tit. cod. tt. de oblig. et act. [illegible] Juliani in d. l. Cabotio lib. 1. var. cap. 29. dicendum ē Julianum in eo tit. n̄ posuisse casum decisionis, et illum supponendum ē, qui conformior sit dispositioni legis, et in quo verificari possit interrumpi p̄ dationem pignoris debitoris usucapionem, et hoc accidit in re quæ erat defuncti, et debitor qui usucapiebat eam pignori dedit servo hereditatis iacentis et quo possessam precario rogavit dubitari poterat an interrumperet usucapio, nā pro eius continuatione faciebat ius singulare introductum in debitore, qd esse possit. Anti: hoc amplius, et qd servus rogatus possessionem ... habebat, eam precario rogavit debitor, l. Pomponius 13. §. si is qui precario

de acq. poss. cum iq adductus, et ita facilius debuit continuari usucapio cum possessione, quod sibi ea conveniret d. l. 33. §. ult. verum quamvis, Decidit tamen Iulianus interrumpi ut in simili casu idem respondit in l. si rem alienam 29. de pignorat. act. l. non solum 33. §. si rem 3. de usucap. nam esto pignus rei propriae non consistat, quod non disputat Iulianus, id supposuit, expressit vero in d. §. si rem 3. tamen possessio vera translata fuit in creditorem, quae si et aliàs non officiat debitoris usucapionem quando id refert ad utilitatem creditoris, officit tamen quando in damnum ipsius continuaret. argumento actionis publitianae, quae etsi competat contra alios, non competit contra dominum, l. penult. et ult. de publit. l. 24 de except. rei iudic. quod explicat eleganter, et ipsa argumentatione ibi: Sicuti per traditionem accipiendo proprietatem hereditati acquirit, ita precario dando efficit ne res usucapi possit; arguit itaque: Poterit de novo acquirere proprietatem hereditati: ergo melius poterit conservare, nam acceptam possessionem interrupta fuit usucapio, et sola remanet in debitore precaria possessio, quae etsi iusta sit in substantia possessionis, iniusta est cum relatione ad usucapionem, l. 13. §. 1. de publit. l. 22. § 1. de noxal. et ita idem Cuius ex his principijs firmavit in d. l. 29. de pign. act. et in lege 33 §. 3. de usucapionibus, ubi quando non pignori, sed hypothecae data fuit, quia non tradita fuit possessio creditori, concludit usucapionem non interrumpi.

n.º 16. Sequit.r aliu casus huius interpretatiuæ possessionis qui supe-
rioribus annecti debet in quo quamvis deficiat possessio vera et
civilis, fict.a e, tamen sine ea iuris effectus tribuunt. Servus itaque
fugitivus, etsi à dño n. possideat, cu n. habeat facultate accedendi ad e-
u quotiesque voluerit, q.a fugitivus ille e, qui eo aio potestate dñi excutit,
et aio opposito redeundi n. retineat, l. fugitivus 225 de V.S. l. quis sit fu-
gitivus ff. de edilitio edicto, tamen utilitatis causa receptu fuit ut dnus in
servo fugitivo retineat possessionem, dixerunt possessionem esse l. 1. §.
servus 14. l. 3. §. 10. et §. Nerva, l. Pomponius 13. l. res quæ 15.
ff. h. tit.o l. si à bonæ fidei 21. de rei vind. l. arboribus 12. §. de illo
de usuf. l. Celsus 5. §. vlt. ad exhib. l. in accessione §. de div. et
temp. l. 2. §. penult. ff. vi bon. rapt. l. 17. §. vlt. de furt. ex illa
roe ne fuga servorum dñus noceat, ne sit in potestate servorum dñum
sua possessione privare, l. qui funem 7. ff. q. [illegible] l. vlt. §. servi de
publicanis, l. 1. Cod. de serv. fug. l. vlt. Cod. h. tit.o excepto casu, quo
fugitivus ab alio occupatus sit, l. 1. §. 14. h. tit.o l. si res 47. §. 1. h. tit.
l. 12. §. idem tractat, de usuf. nec effectus possessionis ut e usucapio à iu-
re negatur sine possessione, ut in hereditate iacente, neq.o pot. haberi locu
stante vera possessione ex parte alterius, l. Pomponius 13. §. 4. h. tit.o
l. 20. de usucap. l. 6. §. vlt. de cont. emt. quamvis aliqui roez expresserit
Papinianus in l. 47. vers. idem scribit, h. tit.o q. pot. homo opposito re-
deundi possessionem dño servare, ex quibus desumi poterat deficiente
aio redeundi in servo n. retinere dñum possessionis effectus, sed verba
Papiniani in suo casu elegantissima sunt q.a cu fugisset servus à
commodatario poterat ab eo fugere, ut ad dñum reverteretur ut cu aliis
exponit Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 10. n.º 6. Vel pot. intelligi in

sensu nro, n q nunc pot conservare aium, nq si ita est, fugitivus n est d. l. 17. de ædil. edicto; sc q pot in posterum cum deambulatoria sit hoīs voluntas, l. 4. de adim. leg. magnus Præceptor de acq. possess. cap. 4. n. 13. Excipit ergo casus quo servus sine dolo malo dn fieri pot l. igitur 12. §. 2. de liberali caa diu in libertate moratus sit, et paratus semp iudicium liberale pati, nq et tunc dnus effectu possessionis n retinet, l. 3. §. si servus h. tt. l. 12. §. 3. de liberali caa, l. si is qui pro emptore 15. §. si servus 1. de usucap. nq ex quo in libertate diu morari omisit abiecisse aium possidendi videt dnus, et consequ n pot ius deficiente aio sibi hendi, imo stante suo aio aliquid de effectibus possessionis statuere; qd in fugitivo qui se celat deficit, cum semper hēat aium investigandi, nec abiiciat aium possidendi, cum servus n se præparet adversarium, et iudicium liberale pati paratus sit, ut docent Cti in præcitatis legibus; nec obstat l. 25. §. 1. de liberali caa ubi acquirit dno possessionem dictato liberali iudicio, quamvismodum si fugitivus est s iuxta dicta, et s legs 12 tabul. quæ vindicias pro libertate admisit, ita ut pendente liberali iudicio servus pro libero haberet, et quasi possidere libertatem diceret, l. servus 33. §. 1. de procurator. l. ordinata 24. de liberali caa, l. is autem 12. ex quib. caus. maior. l. lite 14. cod. de liberali caa, l. 1. cod. qui dari tutores; nq respondendum cum distinctione l. 3. §. si servus, h. tt. q. do servus ex servitute in libertatem proclamavit, quo casu etsi s legs 12 tabul. vindiciisque datis p libero hēnet, tamen dnus retinet civilem possessionem, secus ac q. do bona fide aliquis in libertate moratus fuit, ter pars inter se distantes explicant Cuiacius in l. 3. §. si servus, h. tt. Lifanius in l. 1. §. 8. h. tt. Donellus lib. 5. comment. cap. 12. noster Valencia d. cap 10. n.o 19.

Excogitis itaque (ut ad nr̃i casus redeamus) his duobus casibus fugitivi retinemus possessionem quoad effectus iuris, n. v.° quoad corporis possessionem, que iuris potestate suppleri n. pot. ut expresse docent Ict. in l. si autem bone 21. de rei vind. l. celsus 5. §. ult. ad exh. l. quoties 21. §. in potestate de noxal. l. 7. §. ult. de furt. in quibus in rõe presentis possessionis asserit dñus n. possidere, et ita actiones que contra dñus qua possessorem competunt contra dñus aut possessorem quondam servi fugitivi n. dant, quo dicendi mõ taxandi aut explicandi s.t interpretes communiter in nr̃a l. 1. §. 14 servus 14. Et ex iis nõi conteceptores qui absolute docent servi fugitivi, etsi nemo eum antea est receptus fuisse dñus possessionem here, ut videre apud Valentin. c. cap. 10 qd manifeste infert ex ipsis Icutis, et iuris rõe, cum si dñus n. het facultatem accedendi ad servum in quo consistit possessionis substa. nec de facto detinet quomodo pot. here possessionem que iuris suppletur aut fingere n. pot. ut supra dixi. Supplet ergo in hac specie ius, qd pot, id est effectus iuris possessioni tribuitur ne servus detenor sit cõi dñi condictio, et ita continuabit usucapio servi, et nisi cavillabimur id expresse affirmant Ict. in l. 1. §. servus 14. ubi postquam retulit Labeonis aliquorum sententiam qui fugitivi retinere possessionem quamdiu ab alio occupatus n. fuisset contendebant, ea haec omnia concludit sed utilitatis causa receptus est ut impleat usucapio: ergo n. retinet fugitivi possessio sed quicque hac retenta, et supposita ex stricto iure accresceret usucapio ut in l. Pomponius 13. ibi: a nobis possideri videri, et in l. 15. ff. 6. ibi: videamur fugitivum possidere, idest, n. possidemus in veritate, sed tantum ad iuris effectus, sicut eadem impropriaetatis nota dictus est de debitore

qui n possidet id usucapit in l. 1. §. 15. et in l. 36. h. tit. Utrumque clausus explicat Ulpianus in l. 17. §. ult. de furt. ibi: Possidere servum eo tempore quo in fuga ē videor, et infra: qd enim videor possidere, ad usucapionem tantum mihi prodesse, cui varie quamvis frustra nos labore respondere contendunt Cuiacius in d. l. §. 14. ubi et Lisanius, Valencia d. cap. 10. ex n.º 10. et cum transpositione verborum Suarez de Mendoza ad l. aquil. lib. 1. sect. 5. cap. 1. Praeterea id clare colligit ex l. 8. de div. et temp. ubi temporis quo servus in fuga fuit, accessio ad perficiendam usucapionem, quando enim n possedit q accessio n habet locum sine unica possessione dominorum, l. 14. §. 1. de div. et temp. et expressius Modestinus affirmat in l. homo liber 54. §. ult. de acq. rer. dominio dominum servi fugitivi eum n possidere, cui etiam infelici ausu respondere tendunt nri antecessores post Valenciam d. cap. 10. ex n.º 5. Ex quibus et ex d. l. 21. de rei vindicat. et l. 5. §. ult. ad exhib. cum supra expensis firmatur fugitivi possessionem dominum n retinere in veritate, et quia possessio ē tamen utilitatis causa continuari usucapione et iuris illius quorum respectu aliis in locum possiden. fugitivum dicit ut in l. 3. §. 3. Nerva, l. 43. §. 1. h. tit. sicut in hereditate iacente et deinde et aliis qs fundavimus et sentit quamvis stricte Galbanus de usuf. cap. 53. n.º 442

n.º 18. Inde etiam utilitatis causa qua interpretes tendunt fugitivi dominum retinere possessionem, quam nos negavimus effectum fuisse autumant, quod et per servum fugitivum dominus possessio aliarum rerum queratur, ut pro sententia sua adducunt expressa iura in l. 1. §. 14. vers. possessionem, l. per eum 50. §. 1. h. tit. l. 25. §. ult. de liberali causa. alia etiam proferunt

que id n. probant ut ff. l. 12 § de illo de usuf. l. 2. § si quis cum ob ... pe-
nules ff. pro bon. capt. l. 7. p. empt. l. 3. § Nerva, l. res quas 15 ff. tit.
l. 15. § 1 de usucap. ut ex ijs liquido constat: attamen predicta sent.
com. e et recepta ab antiquioribus, et noviores ita tradent Cuiacius
in d. l. 1. § 14. et passim in recitatione ff. tit. Espinus et Duare-
nus in d. § Quaidus lib. 5. cap. 12 lit. ff. Valencia d. cap. 10.
n. 7. et ab eis non antecessores; et ... pertinent ... que pergun
ctone et in aliorum ... a notriantibus ... ...
quum alieny servy possessionem dno impeaccount ... iuris ... que dei
interpretes ... et empso qd tota passionum substa facti e,
quare effectus fuit iuris authoritate neque fingi aut supponi posse
l. denique 19. ex quibus Cau. mai. l. 12. § facti de capt. et tota
fingeret in hac specie si p. fugitivus acquireret, facit qd inter a-
lias differ. possessionis, et dnij ea notissima e, qd dnium p. servus i-
gnoranti dno acquirat q. si incapax sit servus servy que iuris st
... ... dno eius invito, l. etiam invitis 32. l. 53. de acq.
rer. dom. l. servus 62. de verb. oblig. aut possessio q. tota facti
e, et mo nulli acquirit, ita p servus acquirit dno sic p. alium libera p.
sona acquirendi capax, l. traditio 20. § ult. l. 53. de acq. rer. dom. l.
11. § 6. p. ... de pign. act. l. 1. cod. p. quas personas, quare p. servus
ignoranti dno possessio n. querit extra causa peculiare, l. 1. § ita acqui-
rimus 5. l. peregre 44. § quesitum vero ... ff. tit. l. 2. § Celsus p.
empt. et indicat verbum pene in l. 32. de acq. rer. dom. qd denotat
in aliquibus casibus invito aut ignoranti dno n. acquiri, qui st posses-
sio et hereditas, et e com. sent., que etiam firmant exempla ...

hostior. et captior. quibus ex causa peculiari possunt servi acquirere pos-
sessione l. 1. §. item acquirimus, l. 3. §. ceterum 12. l. 24. veri. sicut, h. tit.
l. Labeo 8. l. iusto 44. §. ult. de usucap. l. bona 22. §. de peculi-
o, l. 29 de captivis. l. ait Praetor 23. §. si plane ex quibus causis maior
quamvis ex dictis sententiis ex alijs causis eis non acquiratur. Fundant port
rationes de causis antiquorum teritant. Duarenus et Gifanius in nostra l. 1. §. item
acquirimus. Donellus lib. 5. comment. cap. 8. et ibi Osualdus lit. C. Conanus
lib. 3. comment. cap. 8. Cuiacius quaest. Papiniani in l. 44. §. nihil de usucap.
et in l. 44. §. quaesitum h. tit. et in l. 62 de verb. sign. à se dissentiens l. 1.
§. item acquirimus h. tit. et 24. observ. cap. 8. Valencia lib. 1. tract. 2. cap.
8. et post ab eo adductos videndus Bartolus disp. 24. thes. 3. lit. B.
quidquid contraria sententia fundari soleat ex §. 3. inst. per quas personas, l. si quis
usucap. 34. §. ult. h. tit. l. si servo 28. l. 34. §. si servus 2. de usucap. qui-
bus respondent Bartolus et Valencia ubi supra et ex l. 9. §. ult. cum l. seq.
ff. de pub. causis in superioribus satisfactum est; et ex ipsis fugitivo ignorans sit
l. qui sit fugitivus 17. in princ. edicto, l. 225. de verb. sign. non potest aliam re-
rum possessio quaeri per fugitivum, quia eius deterior non potest fieri domino conditio per
fugam, ut iam dixi, non poterit effici melior quam esset si à domino non fugisset. Prae-
terea quia ex superiori illa causa domini et possessionis descendit, quod cum pos-
sessio modo naturali quaeratur, non nisi per servum volente domino possessio acqui-
ritur l. 1. §. haec quae de servis, h. tit. l. per servum 37. §. quod unus de acq.
rer. dom. et satis manifesta est per fugam ipsa voluntas acquirendi
domino, et cum servus in acquisitione se habeat tamquam instrumentum, idcirco
quo si non operatur, nihil domino acquirit l. 3. cod. de hered. instit. l. 6 §. ult.
de acq. hered. l. 1. §. quia et ff. si quis omissa causa quomodo ex subtracto
tractoque instrumento est animi voluntas domino acquirendi
possessionem, cum deficiat medium quo acquirenda erat. Et ad authorita-
te id probatur ex l. si servus 15. de quaest. ubi Sabinus asserit per servum in

fuga manente dno possessione n. quiri; idq decidit in l. Homo liber 54. §. ult. de acq. rer. dom. l. 13. §. ult. de furtis ubi dicit ad usucapi: ene tantu fugitivu possidari, et faciunt etiq iura expensa n. cont.

N.º 19. Quibus fundamentis persuasi multi e n. acquiri p. fugitivu aliaru reru possessio dno ne in illius persona admitteres. q. n. qu. geret dici n. posset, scilicet ut ignoranti dno à nolente servo possesio quereret, nec bene ad intermedium utriusque illos sine delectu sequentibus hoc utilitatis cau recepti fuisse affirmatu expressa iura quibus debiq evasione invenerunt: rectius tamen Antonius Faber in ration. l. 15. §. quod agrenit in hac re variasse Cios ut videre ex d. l. 1. §. 14. l. 50. §. 1. h. tt. d. l. 54. §. ult. de acq. rer. dom. l. 13. §. ult. de furtis. Cuius sentq e scholae gemiq admitterem si aliqua iuris roe fundari posset dicta opinio que tenuit acquiri aliaru reru possessiones dno p. fugitivu meliq noster Valencia d. cap. 20. n. 9. forsan hec fundamenta pre oculis hens dixit in hac questione supponendq acquisitione possessionis ex cau peculiari in qua in superhabit dni scia ignoranti dno acquirit sive ex roe l. 1. §. item acquirimus, sive ex roe l. 44. §. quesitu ff. h. tt. qd etsi tollat inconveniens acquirendi dno ignoranti possessione, utpote recepti in cau peculiaribus, tamen n. tollit aliud qd invenit in acquisitione faciendi ab ipso servo nolente, l. §. hec qe diximus, contemque etsi supposita cau peculiari ex pte dni dicta ignorantia procedere posset acquisitio n. posset procedere ex pte servi cuius voluntas equi in oi acquisitione possessionis expectanda e. Ulteriusq qa p. fug. cessat pecul. administratio, l. libera 48. de pecul. l. rogasti 11. §. ult. de rev. Cred. Itaque sutius ut existimo e ex iuris principiis defendendu e p. fugitivu aliaru reru possessione dno regulariter n. acquiri ut probant expensa iura, et supponit noster Valencia ut posset acquisitione faciendq ex cau peculiari et quamvis

dubius et nutans in quo inclinat Bachovius disp. 21. thesi 3. lit. B. in contrarium probant d. l. 1. §. 14. vers. possessionem, l. 50. §. 1. h. tit. l. 25. §. ult. de lib. caus. et ex quaest. alia, quae in servi non asserit tempore [illegible] re rum per fugitivum possessionem domino quaerit, [illegible] absoluta haec, [illegible] interest, id tantum acquiri aut acquiri posse ex hypothesi scilicet [illegible] sit id fieri, quod eveniet in casu peculiari, et [illegible] acquirendi voluntate ex parte servi quamvis haec difficiliter in fugitivo supponi possit, quae non est contraria facto, attamen non negat possibilitatem et haec sufficit ad hoc ut quamvis verum sit per fugitivum domino possessionem non acquiri ex ignorantia quae et manifestata acquirendi renitentia per ipsum fugit, tamen aliquando eveniet si peculium habeat et velit acquirere, quae interpretatio firmat a Papiniano in l. 47. vers. idem, h. tit. qui agens de fugitivo inquit per eum aliarum rerum posse possideri: nota cum Ecquam qui negavit regulariter acquisitionem, admisit tamen posse. Nec dices exceptionem futuram de subiecto non supponente, quod per fugam cessat peculii administratio, l. 46. §. ult. de reb. cred. l. 48. de pecul. nam hoc habuit tantum esse in eo quod [illegible] liberam administrationem quam habebat non possit alienando praeiudicium domino inferre, non in eo quod dicerit eius utilitatem cuius respectu manet peculium in eo statu, quo antea erat et hoc ut ignoranti domino quaerat possessio alioquin fuga servus deteriorem faceret domini conditionem contra l. ult. §. servi de publican. l. 7. de empt. l. 15. h. tit. ut in hoc nobiscum sentit Valentia ubi supra n. 9.

N. 2. Illud autem antequam ad alia transeamus removendum est impedimentum, quo antecessores valde laborarunt, quare scilicet cum civile [illegible] sine aliqua [illegible] possessione [illegible] usucapionem cessit hereditati iacenti, debitori, et domino servi fugitivi [illegible] supra [illegible] iuribus, denegavit tamen captivo, qui non solum per captivitatem possessionem amittit, sed nec ipsi reverso prodest interrupta possessio ad usucapionem [illegible]

denique 19. l. 23. §. 1. et 2. ex quibus caus. mai. l. cum heredes 28. §. 1. ff. tit. l. 16. de interr. l. neque servus 11. l. is qui pro empt. 15. l. iusto 44. §. ult. de usucap. l. cum in bello 12. §. facti de captiv. non quod usucapio non sit iuris quod iuris est l. 48. §. pro [illegible] de acq. rer. dom. sed quod sine possessione non procedit l. sine possessione 25. de usucap. quae tota facti est. Excepto casu acquisitionis peractae a filio vel servo ex causa peculiari in qua et incipere et continuari usucapio l. 23. §. in plane ex quib. caus. mai. l. 22. §. in peculiari, l. 29. de capt. l. iusto 44. §. ult. de usucap. et excepto etiam casu adhaesionis acquisitae a servo vel filio ante captivitatem in quo subiectae rei personae usucapionem continuat ex Iuliani sententia, quam obtinuit contra Marcellum in l. in bello 12. §. facti, de captiv. iuxta quos causas accipienda est oppositio §. 5. Instit. de act. quamvis contra aequo torte qui possideat [illegible] introducta [illegible] hereditatis pro l. Cornelij ex tempore captivitatis continuet usucapio eo iure quo sine possessione in hereditate iacente continuari firmavimus l. is qui pro emptore 15. de usucap. iuxta affirmativam sectionem quam in [illegible] [illegible] et receptione et prosequunt late viri principes, et exceptionem exponentes Cuiacius in l. is qui pro emptore 15. de usucap. et quaest. Papin. in l. 44. §. ult. de usuc. Osualdus ad Donel. lib. 5. cap. 20. et cum pluribus viri Valencia lib. 1. illust. tract. 2. cap. 11. per totum, Bevius lib. 1. var. cap. 40. magnus Praeceptor lib. 6 comm. cap. 11. per totum, quare latiori expositione nunc abstinemus contenti [illegible] [illegible] [illegible] int. interruptionem captivi, et continuationem hereditatis, debitoris, et [illegible] servi [illegible], quam Bartolus in d. l. 15. de usuc. n. 18. Listanus in l. 23. ff. tit. n. 15. deducunt ex l. quod contra 14. de legib. quasi quod utilitatis causa contra tenorem stricti iuris in hereditate et ceteris receptum fuit non debeat trahi aut extendi ad alios

casus quamvis similes arguto l. qui negotia 34. ff. mandati l. si em-
ptor 47. ff. de usucap. adduntque alii utilitatis causa in eo stare, quod
frequentissimus sit casus mortis, et debitoris pignorantis, quare ne fre-
quentissimus casus usucapioni officere induxit esse continuationem; derega-
tur in captivo, cuius non ita frequens casus, maxime a captivitate Ro-
mana militaris disciplina ignaviae et timori tribuebat ut indicant
l. in bello 12. l. 17. de capt. et memorabile negatae redemptionis e-
xemplum captis in Canensi praelio ex oratione Torquati apud
Livium lib. 22. et multa alia referunt Petrus Faber lib. 1. se-
mest. cap. 7. Petrus Herodius in pand. rer. iud. lib. 10. tit. 2. cap.
1. noster Valencia lib. 1. illust. tract. 3. cap. 5. à princ. magnus
Perzeptor lib. 6. comm. cap. 5. n. 4. et ita non digna captivitas indul-
gentia continuandae usucapionis visa fuit: aliter non existimavit ingeniosissimus
Ramos in comm. ad l. lex Cornelia 18. de vulg. firmus
lex est usucapionem continuari in praedictis casibus, quia datur persona vera
ut in debitore, et domino fugitivi, vel ficta ut in hereditate, quae
continuet usucapionem: at in captivo interim per suspensionem nulla est
persona certa vera vel ficta quae possit usucapionem continuare ut expres-
se dicitur in l. 5. l. si à te 10. ut egat. l. 11. de adq. secun. qui-
nimo qualibet temporis continuatio requiritur et suspensioni unium
captivi introductae per fictionem postliminii suspensiva, l. illa institu-
tio 32. § 1. de hered. instit. l. genus de his et eg. l. 22.
§. eius qualibet de usuf. quare nec usucapere possunt heredes ca-
ptivi durante captivitate, quia earum initio obstat suspensio l. iacu-
lus 44. § excult. et ut hic explicatione communi de acceptilatione
l. filius 11. l. 73. § 1. de verb. oblig. l. 18. § 2. de neg. gest.
l. in bello 12. § 1. et l. 22. § 2. de capt. l. 25 de stip. serv.

de cuius expositione cum l. 4. de div. et temp. et praeditorum expositione egi 1. parte de verb. signif. cap. 2. n.° 15. cum seqq. quia hic non vertebatur, consequenterque deficiente persona stanteque suspensione iuris in captivo non poterat induci usucapionis continuatio arguto ... penult. §. 1. de bon. poss. sim. tab. l. 2. §. 1. q... ... ann. sit, l. 23. de usur. Ulterius nec usucapio continuaret in domini praeiudicium sine restitutionis auxilio, quod competeret per rescissoria domino contra captivum, l. nec utique 20. ex quib. caus. mai. et usucapit reusucapta per filium aut servum ex causa peculiari in §. 5. inst. de act. quod non ... git in superioribus speciebus, et ita ... utilitate non debuit infringi stricta iuris ratio, quae sine possessione et persona non permittit usucapionis continuationem.

21 Explicata possessionis natura per quod est aperuimus, cuius occasione plura de animo vario ad acquirendam possessionem disputavimus, restat 2.a pars huius capitis de personis quae habent hanc possessionem, unde instituit proxime elicenda serie paucis agemus. Itaque ... illi qui detinent ... sibi, non vero alieno nomine habent hanc possessionem strictam, quod sibi non alii detinent, qua phrasi utuntur iura in l. 2. in fine l. et habet 11. §. eius qui de precar. l. 1. cod. ... de usucap. l. 2. cod. de praescript. 30. vel 40. ann. et de nac. possess. intelligit ... Unde qui non sibi sed alii detinent non possident stricte sed late, tales sunt coloni, conductores, commodatarii, et depositarii, de quibus egi cap. 1. Descendit ex hoc creditorem, cui res pignori data fuit ex mentione possidere vere et stricte quod sibi detinet possessione iuris sui servandi et prosequendi causa et non possideat cum affectione domini, qualis possessio requiritur ad usucapionem, l. 13. §. 1. de pub. ... si servus 22. §. 1. de noxal. et ad hanc possessionem referendus ... limitata rubrica, sub qua dicat in l. pignori 13. de usucap. ubi ... alieno dicit creditorem possidere, non quod sibi non possideat quoad strictam possessionem, sed quod non possidet quoad usucapionem in qua nostra est

possessio ex affectione dnij, et quemadmodum manente possessione penes Creditorem debitor ad usq tantum usucapionis causa possidere dicitur in l. 1. § 15. et l. 36. ff. ita quoad eum creditor pro alieno possidere videtur. Hec sententia antiquitus controversa fuit in hac materia, hodie tamen sine controversia admittitur, et fere omnes videntur eam nunc fundare ex juris textura in l. gerit 88. de acq. hered. l. debitor 59. ad trebell. l. servum 37. de acq. rer. dom. l. si creditor 28. l. 29. ... et ibi ... § 1. l. si vicinus 39. de pign. act. l. 1. § servum 15. l. pignoris 36. cum seq. ... ff. ... l. certe 6. § ult. l. debitor 14. de usuc. l. de accessionibus 14. § etsi mihi de div. et temp. ex quibus omnes similiter fundamenta deduxit, et accurate expendit Valencia d. tract. 2. cap. 14. ... ideoque ab eorum relatione abstineo, et post authores ab eo relatos adde ... Bunelles ... 21. ... 4. lit. H. qui ... Valencia ... Ligarius in l. interesse 39. n.º 7. ff. ... Antonius Mattheus in colleg. pandect. disp. 28. n.º 27. Perez de apicib. iur. lib. 4. cap. 3. n.º 4. magnus ... lib. 1. opusc. cap. 12.

N.º 22 Sed omnes fere interpretes supra relata fundamenta quibus possessionem esse penes creditorem, expendunt; nos tamen huius civilis possessionis ... breviter eam prestabo, debitor namque tradendo pignori voluntate sua possessionem abjicit ex natura iuris suppositione qua efficit, ut de natura pignoris debitore non solvente à creditore vendi possit, et eius dominium transferri in accipientem l. si convenerit de pign. act. l. cum solvendo 4. de distract. pign. l. si ... 46. de acq. rer. dom. quo pignoris datione transfert possessio in Creditorem ... à debitore cum sine ea non posset iure suo distrahere. Accedit quod Creditor eo ipso quod pignus accipit, habet animum sibi possidendi ex supradicta ratione; et sic dicitur in l. illud 13. que in fraud. cred. suo iure, et ut pignus possidere; et dno, ut emphyteuta separat in l. is cui 5. § bonorum cum seq. ut in poss. leg. et D. Isidorus lib. 5. origin. cap. 25. hoc respiciens dixit

pignus

pignus est quod propter rem debitam obligatur, cuius rei possessionem solam ad tempus acquirit creditor. Unde effectum est ut a creditore debitor aut conducat, aut rogaret precariam possessionem, ut in iuribus supra relatis, quod fieri non posset si iure suo possessionem non haberet. Praeterea quod creditor pignus accipit ideo ut sibi tutius consulat et contentus obligatione debitoris personali, nullius cautionis de rei iur. quod utrumque non requireret si possessionem non haberet, quippe re amissa vel surrepta non haberet actionem civilem qua eam vindicaret quia ratione civili non poterat nisi ratione possessionis, qua carit vindicationem possessionis rei, l. 12. §. ult. de condict. furt. l. 16. §. in vindicatione, de pign. quomodo intelligo corruptam lectionem l. pignoris 17. de oblig. in qua loco verbi persecutio ab aliis ponit. verbum Possessio, quamvis ad aliud finem receptior in lectio ex eo deducit admisso verbo possessio, quod res acquisita creditori, parit ei in rem actionem civilem, vide varias ad illum textum lecturas apud Anton. Fabrum lib. 2. Semest. cap. 25. Donellum et Vinnium §. 4. instit. de act. et satis anxium in eius interpretatione Cuiacium lib. 20. comment. cap. 3. lit. B. et quamvis ratione hypothecae nuda conventione contractae competat actionem quasi servianam l. 17. §. de pignore, de pactis, l. 4. de pign. act. §. item serviana inst. de act. quae eiusdem fere sit utilitatis l. 66. de evict. tamen haec multo post illam actionem civilem introducta fuit et ad eius similitudinem, et ita realiter distinguuntur civilis haec actio et praetoria in d. §. est autem, ad exhib. l. cons 7. § int. eos, con concludendo, notant eleganter Cuiacius in paratitla, cod. de pign. Vulteius in §. 6. inst. de act. n.o 23. et ex n.o 40. cum seqq. magnus Praeceptor qui alios refert, de acq. poss. cap. 3. n.o 10. In praetorio vero pignore, quod hac omnia deficiebant creditor missus in possessionem erat in possessione, eam tamen non habebat, l. 3. §. ult. l. 10. § [illegible] l. illud 13 quae in fraud. cred. l. non est mirum 26. de pign. act.

l. 9. §. 1. de reb. eor. l. 23. de pecul. l. Siliq. 114. §. ius 12. de leg. 1. l. 3. Cod. qui potior. usque ad nov. Iustiniani constitution. de qua in l. ult. Cod. de pretorio pign. ubi creditori misso in possessionem tradit actionem pre- cationem perinde ac iure antiquo aliis creditoribus [illegible] possessionem quam hebant ea [illegible]; ex qua etiam deducitur [illegible] supra expo- sita.

l. 23. Sed a sententia [illegible] supra expensa aliqua [illegible] opponi iura, que [illegible] explicabimus; 1° [illegible] opponunt l. 13. §. 1. de pub. l. 22. §. 1. de noxal. l. 13. de usucap. quibus [illegible] [illegible], nam in du- obus 1° asserit expresse creditorem iuste possidere quod firmat nostram sententiam, ne- gat tamen habere possessionem [illegible] prout requiritur ad usucapionem de qua sermo erat in ad. iuribus; [illegible] etiam modo intelligit d. l. 13. de usucap. nam quo- ad usucapionis [illegible] creditor possidet pro alieno ut notavit [illegible] d. cap. 11. eradd. [illegible] Galbanus de usuf. cap. 33 Bucobius d. disp. 21. thesi 4. lit. B. Quo etiam modo intelligendus [illegible] in l. cum notissimi §. illud 2. de prescript. 30. vel 40 ann. ubi debitor ad usucapiendum retinet posses- sionem per creditorem suum, ex quibus probari videtur ministerium alienae possessioni prestare, nam ad. causam usucapionis creditor non possidet, et debitor ad eum tan- tum possidere videtur. l. 1. §. 15. h. t. Fundari etiam [illegible] sententia ex l. sciendum 15. §. creditor, qui satisd. cog. ubi clare dicit creditorem possessionem non habere, nam breviter respondendum est creditorem in illa specie possessorem non esse quo- ad effectum satisdandi scilicet ut liberet ab onere satisdandi siquidem ex reg. l. 15. in princ. tantum liberant ab onere satisdandi possessores immobilium, qui ea ut propria in [illegible] tenent, qui cum cautionem sufficientem habeant in re- bus soli non satisdant, que [illegible] cessat in creditore, qui simpliciter possidet, et eo etiam sensu in §. 3 d. l. 15. asserit propter fundum in dotem datum maritum et [illegible] possessorem esse, non in [illegible] possessionem que penes duos esse non poterat, sed ad effectum non prestandi satisdationem ut explicui supra cap. 1.

ubi etiã de interpretatione l. qui Stebat Vot. de leg. 3. quã etiã ab interpretibus ṽrie sentẽ expendit. n. obstat etiã l. in actione 19. §. ult. de furtis ubi debitor cõmittit furtu si rẽ subripiat pignoratã creditori possidenti, et etiã si n. possideat: q. ẽ casus, quo creditor n. possidet, ut infert ṽria sentã, quã cõa scepta nihil probabit, nã si res n. tradita sit creditori, et cuentu sit de pignore cõstituit hypotheca, et possessio manet penes debitorẽ l. 33. §. si rẽ S. de usucap. l. 5. §. inter pignus de pign. l. 228. §. pignus de verb. sign. et furtu cõmittit . . . furtis: q. probat illẽ tñr creditorẽ possidere pignus ad diffã illius, qui tantu hypothecã cõtraxit. Preterea obstare credit. . . §. 12. ad exhib. ubi separat possessor à creditore. Sed faciliter satisfacer dicendo rectè separari possessorẽ nudũ à creditore possessore, n. q. iste possessor n. sit, sed q. ille pignus . . . treat, quẽ creditor: aliã etiã vulgata, et minutiora fundamenta deduci solent ex l. 3. §. ult. eũ duabus seqq. ad exhib. et l. 40. §. ult. de pign. act. quibus faciliter satisfaciunt Valentia, Talbanus et Bacobius ubi supra, lit. F.

N.º 24 Sequit inspectio de eo qui precario rogauit an possideat? In qua statĩ se offert distinctio quẽ insinuat à Cto in l. 2. §. ult. de prec. de eo qui absolute usũ precariũ rei rogauit, quẽ n. possidet l. certè 6. §. si qui, de prec. l. siquis ante 10. §. 1. l. si decẽ 40. §. ult. 11. tt. l. n. solũ 33. §. ult. in fine, de usucap. et eũ qui precario rogauit possessionẽ, qui stricte et sibi possideat, l. 22. §. 1. de nopal. l. 13. §. 1. de pub. l. 5. § ex cõtio. vult Sabinus, l. siquis ante 10. §. ult. Pomponius §. si is qui precario, l. interdũ 24. in princ. et §. ult. l. si aliquẽ 28. l. qui pignoris 36. 11. tt. l. qui fundũ ff. quemadmodũ servit. amittant. l. cõi S. §. int. predones, cõi diuidundo, l. 4. §. 1. l. 6. §. ult. l. 15. §. eũ qui l. qui precario 17. l. ult. in princ. ff. de precario cũ alijs pluribus hac distinctione intelligendã, quã à nostratibus post aliquos ex antiquioribus quos

refert Praepositor lib. 1. opusc. cap. 13. ratio prima ē, et eg extendunt Talbanus de usuf. cap. 33. Horoz de apicibus iur. lib. 4. cap. 3. quidquid eg respuat post alios novissime Bacobius d. disp. 21. thesi 4. lit. F. vo diffa ex eo provenit, qd nemo in dubio videat amittere velle possessionem, nisi qdo id petit naa actu qui gerit ut in pignore et cu ad usu rei precarium n sit naria possessio inde ē, qd in precario absoluto possessio stricta n transferat; secus ac qdo hoc expresse inter eos agitur, tunc namque precario rogans hēt aium abijciendi possessionem temporalem cum ipse precarium n revocaverit, l. 1. ff de prec. et ita accipiens stricte possidet d. l. 15. §. eum qui, et hēt interdicta, que regulariter n nisi stricte possidenti competunt d. l. 17. de prec. Sd illud difficile ē, qd in hac specie asserit utrumque cedentem et rogantem possidere, l. 3. §. ex contrio, vers. Sabinus, h. tit. et l. 15. §. eum qui, de prec. qd evincet penes duos possessionem ee in solidum q l. 3. §. ex contrio; sd qd attinet ad d. vers. Sabinus, certum ē illu referri Sabini improbatam sentam n autem probari, ut fert coīs opinio, quinimo et Sabinianae sente subodorant vestigium in d. l. 15. §. eum qui. Cuiacius lib. 9. observat. cap. 32. Pisanius in d. §. ex contrio, Fabrius lib. 8. contrevers. cap. 16. et alij apud Bacobium d. thesi 4. lit. K. Sd nr Valencia d. cap. 3. n. 19. quem in hac pte sequuti fuere antecessores nri, asserit qd lt manente precario n possideat cedens ut decretorie pr ex l. Pomponius 13. §. si is qui precario, h. tit. ubi manente precario n continuat usucapio in cedente, tn q n in perpetuum discessit a possessione, qum pot recuperare qdo voluerit rogato precario videt aio eam retinere, et tempora coniungunt, et eo sensu possidere dicit: cum n dicat amisisse qd recuperari qdoque pot argumento l. sige n 13. l. n videt, ff h. tit. et hoc respectu dicit cedens possessor, et pr. ex eo, qd cum n amisit possessionem, potuit ee penes utrumque, sd tamen homines quasi magis respiciunt iur possessorum quam possessionem ipsam

vnde etiā infero diffā inter debitorē qui manente possessione penes creditorē stinuat usucapionē in l. 1. §. 15. l. 36. h. tit. l. 16. de usucap. et precario scedentē qui n̄ stinuat nec potest manente precario d. l. 13. §. 1. ꝓ ē qui precario. h. tit. in cuius expositione nimis laborat Salburius d. cap. 32. hoc autē ex eo provenit qd in scedente nulla ē possessio, nec ad eū pervenit expendi utilitatis cā qui in debitore induxit stinuationē, cū in voluntate sua cēt precariū revocare, l. 1. de precario, et ita manente precario qd revocare poterat n̄ efficit usucapionē, qd in debitor. n̄ accidit, in cuius voluntate n̄ semper ē pignoris luitio ex defectu pecuniae.

1.° penult. Eodē distinctionis filo connectitur superiori quaestio de possessione sequestri penes quē iudicis mandato res sequestrat. de quo in l. sequester 110. de V. S. l. 1. tit. 3. p. 5. in qua resolute dicendū ē Sequestrē n̄ possidere, nā cū sit depositi species l. 5. §. 1. et 2. et l. 6 depositi, et in depositarium stricta possessio n̄ transeat, l. officiū 9. de rei vind. l. 3. §. 20. l. qui universas 30. § ult. h. tit. nec in Sequestrē potest transire, nisi qd expresse id agit ut ipsa possessio sequestret l. interdū 39. h. t. tq tunc Sequester possidet cū cēt aīus amittendi et acquirendi ab utraq. parte sicut in precario diximus: ad quā distinctionē referenda ē. licet 17. §. 1. depositi, quā in Sequestro indistincte loquit. et ita sponenda cū l. 39. ex cōi interpretatione, quā post antiquiores defendunt Cuiacius lib. 9. observ. cap. 33. et in d. l. 39. Othomanus ad tit. depositi n.° 16. Donelus lib. 5. cap. 13. et Osualdus ut.ª T. Lipsius in d. l. 39. Corrasius lib. 3. miscellan. cap. 2. Duarenus lib. 3. de sac. eccl. minister. cap. 6. quamvis distinctionē aliq voluntarij et nārij Sequestri tetuerint plurimi quos reijcit Richardus in §. pretena instit. quib. mod. re stahit. aliterque ipse Richardus, Castillo lib. 3. strov. cap. 16. n.° 11. Molina de iust.

et iur. disp. 523. contendant Sequestre absolute possidere, et novissime Bacobius disp. 21. thesi 1. lit. E. quos recte intelligit facere relate expositioni assentitur Salgado in labyrintho, 1. p. cap. 13. §. 1. ex n.º 29. ubi alios refert: et ex ea etiā decidenda ē questio de iur. present. quando sequestrat ius patronatus, in qua possessione sequestrata dicendum ē Sequestre habere ius presentandi, ut docent Garciā de benef. 5. p. cap. 6. n.º 1. Gonçalez ad reg. 8. glā 28. n.º 17. Gutierrez de tutel. 1. p. 3. cap. 7. n.º 8. et 16. Barbosa de iur. eccl. lib. 3. cap. 12 n.º 233.

N.º ult.º Denique ut tractatus huic ex extrema linia manus sit appensa ut aiunt tabella suspendamus, electis in hac trita disputatione portionibus, quibus nos astrinxit institutio, que ultra et ex arte agnoscere n. permisit, adjicimus vexatam de usufructuarii possessione questionem n. solum inter interpretes negantes, et accedentes usufructuario possessionem, sed inter ipsos Ctos, namque usumfructuarium n. habere possessionem sibi probant literaliter, aut facili inductione si expendant iura in l. 1. §. per eum, l. permisceri 52. ff. h. tt. l. Celsus 1. §. 1. ad exhib. l. acquirimus 10. §. ult.º de acq. rer. dom. l. 1. §. unde ē quesitum, ff quod legat. l. certe 6. §. is qui, de prec. l. penult. §. 1. qui satisdare cogant quamvis verbum possessor ad eum illius edicti de dno intelligendum sit, et ita nihil thū nihil probat, ut coiter allegari soleat, §. de his autem instit. per quas personas et ad effectum pr, tum ex eo quod admittit usufructus rei in uno, et in alio eiusdem rei possessio l. permisceri 52. ff. h. tt.º quod fieri n. posset si usufructuarius possideret ex reg. l. 3. §. ex contrario. ff. h. tt.º cum quod usufructuarius praestat ministerium possessioni dni, qui per usumfructuarium retinet et acquirit possessionem eo si quis rem donet alteri, et retineat usumfructum, censet illi rem tradidisse, et sine traditione media sua possessione nomine illius transfert dnium in eum, l. quisquis 28. cod. de donat.

n alia rõe quã q̃ ipse usufructus retentio ẽ possessio nomine illius, l. 18. in pr. ff. quod q. de rei vind. Tandẽ id firmat q̃ usufructuarii- ter dicit naturaliter possidere in l. naturaliter 12. ff. de posses. 41. tit. 2. cũ regulariter naturalis possessio tantũ dicat possessionẽ latã, sine qualitate sibi, et hanc tuentur sentẽ oẽs fere antiquiores in l. naturaliter 12. ff. tit. quos sequit. et retinet Balarcus de iure emphyt. q. 18. n.º 6. et 7. Cuiacius lib. 9. observat. cap. 33. et lib. 18. cap. 24. Donelus in l. 7. cod. unde vi. Faber in l. 5. §. 1. ad exhib. Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 2. n.º 43. et 44. Amaya lib. 2. cap. 7. n.º 51. et cũ alijs magnus Pucentar cap. 4. n.º 9. Ba- cobus disp. 24. thesi 4. lit. E. Usumfructuariũ n̄ possidere probant etiã plurima iura ut l. cuiuscumque 60. §. 1. de usuf. l. 3. l. utifrui 5. si u- susf. petet. l. Aquilius 27. de donat. l. ult. uti possidetis, l. 3. §. permitt. de vi et vi arm. l. 23. §. itẽ ei, ex quib. caus. mai. Cicero pro Cecin. ibi Ceceniam possedisse propter usumfructũ n̄ negas, et ab effectibus qr ex eo qd interdicta possessoria cõpetunt usufructuario d. l. ult. uti possid. l. 3. §. cõtinet, l. si colonus 9. §. 1. de vi et vi arm. et publiciana qui datur ad revocanda possessionẽ, cõpetit pro usufructu l. si ego 11. §. 1. de publit. et interdictũ qd legatorũ adipiscendæ l. 1. qd legatorũ, cõpetit he- redi cõ usumfructuariũ, qui eo n̄ expectato usumfructũ legatũ occupauit, d. l. 1. §. vide, ff. qd legat. quã sentẽ defendunt Menochius de recup. rem. 1. à n.º 52. Duarenus in nra l. 1. §. ex. Pisanus in l. natura- liter 12. Pinelus 2. select. cap. 9. n.º 19. Liclama lib. 7. membranarũ, eclog. 25. Horoz de apic. iur. lib. 4. cap. 4. et 5. in qua opinionũ va- rietate cũ singula expendere n̄ vacet, asserendũ ẽ usumfructuariũ habere latã possessionẽ rei in qua consistit usufructus; strictã tñ manet penes dñũ proprietatis, qd ita, q̃ actus natũ n̄ petit precise possessio-

ne stricta ut fructuarius fructus percipiat, ad quod sufficit detentatio ut in conductore et ita non est praesumendus proprietatis animus non narrio abiecisse possessionem. Attamen penes usumfructuarium manet stricta quasi possessio ususfructus, quae quia initium habet in rei detentatione non male possessio appellabitur et ita Cicero ubi supra possedisse propter usumfructum, et dominus usufructus dicit in l. 15 §. ergo, quod vi aut clam, et in l. 3. si ususfructus petatur, et quasi possessionem ususfructus habere fatentur Cuiacius lo. observ. cap. 16. Duarenus 1 disp. cap. 11 quos ex Ciceronis mente iuncto Galbano cap. 34. Possessionem posse dici non inficior, unde usufructuario competunt publiciana et interdicta possessoria ratione ususfructus, et caetera quae supra expendimus. Ex quibus non advertendo diversa protulisse Ctor iustat quamvis omnia efficeret innata interpretibus sine necessitate dissentiendo libido. Quibus finit

hic labor in laudem Omnipotentis Dei, sanctissimae Virginis Mariae, Iosephi Parentis et Sponsi, in

cuius vespere felici auspicio

finem imponimus.

Cap. 3.

De acquirenda, et retinenda possessione.

N.° 1. Ex definitione possessionis strictae cap. 1. tradite descendit tota acquirendae possessionis essentia, nam cum possessio sit detentio rei sibi non potest acquiri nisi corpore ad detinendum et animo ut sibi detentio sit nec animus sine corpore, aut corpus sufficit ad possessionem acquirendam, l. 1. §. furiosus, l. possideri 3. §. 1. et 2. et §. Neratius. l. quemadmodum 8.

l. cū heredes 23. ḋ. tt.º l. fere 153. de reg. iur. Paulus lib. 5. sent. tt.º 2. Fatendum tñ ē hac in re multū distare modū acquirendæ possessionis ex iure gentiū in illis rebus in quibus etiā post ius civile iure gentiū acquisitio fit, à modo acquirendæ possessionis ex iure civili. Iure namque gentiū, et in rebus in quibus adhuc ex iure possessio acquirit' n' aliter id ptingit quā si verè corpus corpori possesso iungat' ut in rebus mobilibus manu, et in soli pede concurrente aīo ut accidit in rebus, quæ cū nullius in bonis sint 1º occupanti cedunt in quibus sine aliqua interpretatione debet concurrere apprehensio cū inventione et aīo iura sit expressa in l. 1. §. 1. h. tt.º l. 1. §. 1. cū tribus seqq. de acq. rer. dom. l. ite 3. l. in tantū 6. l. 10. de rer. div. §. feræ et § insula, inst eodē, Cap. ius nāale, et cap. ius gentiū 1ª distinct. l. 17. cū seq. tt.º 28. p. 3. Docent ita separantes possessionē hanc à possessione quæ ex voluntate dñi iure civili seu eius interpretatione acquirit' post Bartholū et Alexandrū in dicta l. 1. Antonius Gomez in l. 45. tauri, n.º 45. Solorçanus de iure ind. lib. 2. cap. 6. n.º 17. et 18. Seldenus de mari clauso lib. 1. cap. 4. Grotius de iur. belli lib. 2. cap. 8. et ab argumento l. si Bassatora, cod. de ædificijs. priv. 3ª Accurs. defendunt Duaren. in dicta l. 1. Connanus lib. 3. comment. cap. 3. n.º 4. Pisanius in l. 3. h. tt.º Osualdus lib. 4. cap. 10. lit. B. Inventionis enī verbo perfectæ apprehensione intelligendū ē ita cū Apuleio lib 6. de asino aureo, et in præconij formula apud Plautū in Mercatore actu 3. Scena 4. qui viā investigent qui inveniant l. 43. §. 8. et 9. de furtis, l. si is qui 63. de acq. rer. dom. l. 4. §. n' fit, ad l. Iul. pecul. l. 3. §. pænult. de

iur. fisci, ... in lege 35. §. 3. de contrahenda empt. Paulus lib. 2. sentent. tit. 9. §. 24. l. 14. Cod. Theod. de desertoribus, l. unica, cod. Theod. de Arthurianis, Iacob. Gotof. in dissertat. ad l. si Bariatorq, cod. de fideius. fol. mihi 16.

Nº 2. Unde deduci à pragmaticis solet interpretatio statuti punientis apprehensos, aut inventos cum armis, vertibus, aut alijs rebus defensi vetitis, in quo non sufficiet visus, nisi sequatur vera apprehensio ex dd. iur. et cum pluribus notant Salgado de iur. ind. d. lib. 2. cap. 6. n. 18. Antonius Gomez in l. 45. tauri, n. 48. Bobadilla in polit. lib. 4. cap. 5. n. 12. et docte distinguens statuti verba, quorum plures practicabiles casus Saucedo in libello de Contrabando cap. 5. per totum, et multo antea Cuiacius lib. 11 observat. cap. 38 ratio est quia in his rebus vera apprehensio est necessaria nec sufficit interpretativa aut ficta ut nostri dicere solent, veluti quæ fit per symbola, visus, aut quæ non tam est quam nullus alius possit cedat tituli domini voluntate, siquidem in his nullus erat dominus nisi accedat apprehensio vera manet semper res sine occupatore et nullius in bonis, quare inventionis et apprehensionis tituli incurtos

12 propriis appellat à Quintiliano, declamat. 13. et si sequuta apprehensione deficit occupatio, et ita Celsus in l. 5. §. 1. de acq. rer. dom. inquit visus non sufficere, quod multa accidere possunt ut non acquirimus. Unde alijs in adagijs, alijs lepores excitarit, ajunt Petronius, et Ovidius Metam. 5. Et lepus hic alijs exagitatus erit. Cuiacius signanter lib. 11. observ. cap. 38. Gomes in l. 45. Taur.

36

n.° 45. et seq. indeque nobilissima illa controversia Veteris Andrio-
rum et Calcidensium deducitur apud Plutarchum in quaest. Graec. q.
29. nam cum denunciatum eis esset Acanthum insulam reliquisse, spe-
culatores utrique occupandi causa misere, accedunt ambo, et
cursu celerrimo uterque illum occupare satagit, et cum Andrius vi-
deret, Calcidensium velocitate vinci, iaculum emisit, et portae in-
fixit, et hic illum iaculo occupasse dicebat, ille corpore, quod illius in-
traverat, pro hoc lata fuit sententia ab arbitris dicit Grotius lib.
2. de iur. bel. cap. 8. pro illo confirmat Cellenius lib. 1. de ma-
ri clauso, cap. 4 utrique voti suspendit Petrus Heringius lib.
5. rer. iudic. n.° 21. et ex Cetorum mente, et iuris rat. cum ex-
pensa Calcidensis illum occupavit vera apprehensione iuxta l. 1.
Verbo qui l., de acq. poss. et ibi glo. Lous cum non deciden-
da est illa Cetorum antiqua controversia de fera vulnerata, in qua n. vul-
nus in illicum induxit possessionem id fera apprehensio ut omissa sententia Tre-
batij respondit Caius in l. naturaliter §. §. 1. de acq. rer. dom. quam confir-
mat Iustinianus in §. illud, inst. de rer. div. et sequitur l. 21. n.° 28.
§. 3. quamvis ad sententiam Trebatij approbasset l. 12. n.° 4. ib. 3. com.
legum quae derogata fuit per d. l. §. ut observat Gregorius Lopez in
La Antonius Gomes in l. 45. Tau. n.° 4. ipse tamen Gregorius
asserit consuetudine aliquibus in locis observari Trebatij sententiam, et
legem comm. quam sequi videtur Richardus in §. fere, inst. de rer. di-
vis. ita etiam intelligendus est Proculus in ultima illa specie l.
in laqueum 55. de acq. rer. dom. qui agens de apro qui in la-

quey ad id destinaty incidit ut in l. 28. et 29 ad .. aquil. distinguens et subdistinguens in rebus n. natis n. aperit cuius est aper an apprehendentis in laqueo an eius qui laqueu posuit ut bene existimat Lizanius in d. l. 45. qui recte censet ante apprehensione n. fieri illius qui laqueu posuit arguto l. 5. §. 1. de acq. rer. dom. q. semper deficit apprehensio et voluntas acquirendi cu ignoret apru incidisse. Aliter tn distinguant Balduinus et Hotomannus in §. feras, veri quodquid aute quor sequit Grotius de iur. bel. lib. 2. cap. 8.

§. 3

Iure tn civili ex diversis provinciaru institutionibus eo deventu fuit ut scurrente dni possidentis voluntate, pruoque tt posset p symbola, p vis, aut alia fictione acquiri possessio in nonnullis illis casibus, in quibus n. mo naali media possessione ac quireoat dnus, de quibus in antecedentibus ut sic aliquid laxamenti daret stricte acquirendae possessionis regulae, de qua in l. 1. §. 1. h. tt. que q. loquebat in acquisitione primaria rerum n. debuit extendi ad alios casus ut minori tedio exitus herent ac quisitiones, sed hoc ita si res de cuius possessione agit capax sit possessionis, et prona talis sit que de facto possit possessione apprehendere, alias namque n. admittit hec interpretativa acquisitio possessionis, cu ius n. possit adiumentu tribuere in impossibili, tantuque posit supplere facti possibile, ut in captivo, qui q. n. pot accedere ad re possidenda n. e capax huius supplementi: docent magno iuditio Ias. in l. 1. §. si vir serint, n. 12. h. tt. Osualdus lib. 5. cap. 13. lit. A. Lizanius in l. 3. h. tt. n.o 82. Antonius Faber dec. 15. err. 1. Cobarr. lib. 3. var. cap. 16. n.o

12. Gregorius Lopez in l. 7. tt.º 30. p.ª 3. Quo admisso descendit applicatio aliquorum casuum, in quibus sine corporali facto acquiritur possessio, quos refert Accursius in l. 3. ... et alios addidit Zasius ibi: et quod nostra lex patria 7. cum seqq. tt.º 30. p.ª 3. eos approbauit tanquam exceptiones a regula, et est communis interpretum sententia, eos breuiter enarrabo, quamuis Bachovius in Treutlerum disp. 21. thesi 4. lit. H. ostendat in his omnibus adesse aliquale corporis factum veluti visus aut similium, et sic corpore acquiri possessionem; quod si tale factum sine interpretatione sufficeret in omni possessionis acquisitione sufficeret visus sine apprehensione manu uel pede, quod temerarium est asserere; quod si non sufficit regulariter fateatur necesse est loquax iste author exceptiones continere predictos casus a regula ut subtiliter cum antiquioribus docuit Antonius Gomez ubi supra. — Videatur Binnius, inst. de inter. l. § Possidere, verbo animo solo.

N.º 4. Primo ut ab antiquioribus incipiam interpretatum possessionis casus invenitur in vindiciis antiquis; nam ex l. 12. tab. quoties quis rem suam vindicabat necessaria erat rei presentia apud iudicem, cui de ea re notio erat, et manu conserere in ea, et quando res erat soli, iudex pro tribunali erat, ... ibi erat: et cum aucto imperio longe ... cum litigatoribus eo ubi erat ... res essent, et Pretores pluribus distenti occupationibus ... non possent, tacito consensu, eaque interpretatione legis 12. tab. admissum fuisset, ut sumpta gleba fundi qui vindicandus erat manu consererent litigantes, et apud Pretorem in gleba pro toto fundo vindicatio fiebat, et gleba vinditia appellabatur. Gellius lib. 20 noct. atticar. cap. 9. Festus lib. 19. verbo Vindiciæ. Turnebus lib. 13. advers. cap. 2). Jacobus Gothofredus ad l. 12 tab, tab. 6. Rebardus ad eiusdem cap. 6. Hotomannus lib. 3. obseru. cap. 5. Balduinus ad ll. Romuli

cap. 42. & n. male Cuiacius in Paratlit. ad tit. Cod. de rei vind. vindictam appellat possessionem ipsam; quod parum distat ab antecedenti di-cendi modo: ut improbet Osualdus lib. 20. comment. cap. 1. lit. A. Ex qua repraesentativa possessione totius in gleba originem habuit consuetu-do Danorum, apud quos ex donatione facta Ecclesiae possessio in Ecclesiam transferebatur per glebam ex fundo allatam, et altari oblatam in conspectu videntium, et hoc Scotatio dicebatur et translationem possessionis ex vi consuetudinis huius probat Pontifex Innocentius in cap. 2. de con-suetudine, ut explicant Cuiacius lib. 19. observ. cap. 18. Cironius lib. 1. observ. cap. 7. Gotofredus in l. quisquis 28. Cod. de donat. Go-tofredus filius in l. 4. Cod. Theodosiano de leg. hered. Osualdus ad Donel. lib. 5. cap. 7. lit. D. Sic etiam per ramum arboris ex silva do-nata à Regina Matyilde Gregorio V. translata fuit possessio sil-vae donatae, ut refert Baronius tom. 11. annal. anno 1012. et ma-gnus Praeceptor in academ. h. tit. cap. 2. n. 13. Illud tamen hic notandum erit male ab Augustino Barbosa in collect. d. cap. 2. de consuet. ex aliis interpretibus quos refert deduci, posse per legem transferri ve-ram possessionem sine aliquo facto ut in d. cap. 2. cuius decisionem con-iungit cum possessione quae transfert in maioratus successorem ex l. 45. Taur. quae toto, ut aiunt, caelo distant, et crassa minerva lapsus fuit: siquidem ut explicui cap. 2. h. tract. in possessione maioratus tan-tum transferunt effectus possessionis, non autem ipsa possessio, id in d. cap. 2. de consuet. lex non fingit, id suppeditur admittit repraesentationem toti-us in parte, ut subtiliter Antonius Gomez in lege 45. Tauri, n. 35.

N.° 5. Sed ad rem tedij vitandi causa à Ctis nostris extensa fuit acquisitio possessionis per representationem ut constat ex Paulo in l. 3. §. 1. h. tt.º ubi admittit acquiri fundi possessionem si aliquam fundi partem quis tangat, sine eo quod omnes fundi glebas circumambulet, et apud nos id usu practico receptum est, nam sumpta gleba fundi, acquisita intelligitur possessio totius ut docent Antonius Gomez in l. 45 Tauri, n.º 35. Panladorum dispta 26. §. 1. Solorçanus de iure ind. tom. 2. lib. 2. cap. 12. n.º 59. Duarenus ad hunc tit. cap. 2. et in l. 3. §. 1. h. tt.º ubi Pisanius: hoc tamen admissum fuit à Ctis supposita voluntate antecedenti possessoris discedentis à possessione, ut alter eam acquireret ut vitaret difficultas acquirendi possessionem, si omnes glebe peragranda essent, alias deficiente possessoris voluntate, tantum partis realiter possesse acquirit possessio, et sic intelligenda sunt iura in l. 18. §. ult. h. tt.º et in l. 1. §. Iulianus ait, de vi et vi armata quique quis, quoad ... acceptionem partis non potest dari extensio ad alias partes fundi, quas non alter ... possident, ut magistraliter post Bartolum, et Cumanum docent ... Gomes in l. 45. Tauri. n.º 36. Molina de primog. lib. 2. cap. 6. n.º 16. Salgado de Reg. protect. 3. p. cap. 5. n.º 103. ... lib. 5. cap. 9. lit. A. Ex qua distinctione explicanda veniunt iura in l. 3. §. si rem 18. h. tt.º l. 1. §. l. si insciando 6. de furt. in quibus ... vis depositarius antea domini voluntate est in possessione rei, si ... animum furandi rem depositam ante veram contrectationem non amittit ... deficiente domini voluntate manentis cum possessione usque ad contrectationem veram non habet possessionem furis, qui antea erat depositarius, et cum hac suppositione loquitur Pisanius in ... l. 3. h. tt.º Secus est, quando domini voluntate ... possidens possessionem causa depositi vertit in creditum, quia tunc ex ...

antiqua possessione lata, et nova nunc voluntate acquirendi, et fictione, quam dicimus brevis manus, statim ante veram apprehensionem habet possessionem depositarius, l. certi condictio 9. §. ult. de rebus cred. et aliis postea explicandis, ut tenent post antiquos [illegible] in d. l. 3. §. si rem de acquirenda poss. Cuiacius 26 quaest. Pap. in d. l. si rem 47. h. tit. Antonius Gomez in l. 45 tauri, nº 45. et 69. Valencia lib. 1. illust. tract. 2. cap. 2. nº 23.

N.º 6. Sed quod diximus per partem fundi adepta possessione intelligi totius acquisita possessione, tantum habet locum in unico et continente fundo, d. l. 3. §. 1. h. tit. iuncta l. 21. ab argumento de furtis, non vero habet locum in diversis et separatis fundis, aut aliis rebus diversis, tunc namque cum acquirenda est possessio, quae cum unaquaeque res de per se sit totum non se habet tanquam pars respectu alterius, cuius pars acquisita secum trahit totum fundum, et est communis sententia, quam tenent antiqui in d. l. 3. Pisanus in ea nº 26. Antonius Gomez in l. 45 tauri nº 38. et 39. Unde infert, quod in universalibus ex diversis corporibus constantibus, ut hereditas non sufficiet acquiri possessionem unius rei in hereditate comprehensae ad acquisitionem possessionis in ceteris, etsi nomine omnium rerum in una acquisita sit possessio ut ex suppositione si bene expendantur probant l. 1. §. veteres 16. l. qui absenti 38. §. fin. l. praedia, ff. h. tit. in quibus acquisita possessione unius rei, quaeritur de acquisitione ceterarum, et quaestio inutilis esset, si acquisitio unius sufficeret ad ceterarum acquisitionem; nec quod adepta fundi parte totus possideatur fundus facit ut idem dicamus in universalibus, quia fundus corpus continens et materiale est, quod uno spiritu continetur, l. rerum mixtura 30 de usucap. et qui partem eius tangit totum videtur tetigisse; at universale differt à toto et continente corpore, in eo quod partes non habet, et cum diversae et separatae sint res in eo comprehensae, utriusque acquirenda est possessio,

neque iuris nomen, quo universale sustinet, aliquid nisi esse in rebus facti uti est possessio; quare in iis quae in iure consistunt in quibus huius nomen universalibus dicitur potest exercere a lecta ratione ex hereditate tota hereditas acquiritur quoad aditionem et immixtionem quae iuris sunt l. ult. Cod. Theod. de leg. hered. sic intelligenda de cognitione non de possessionis acquisitione ut explicant Cuiacius lib. 19. observ. cap. 18. Jacobus Gothofredus in ea ... ex asse l. 10. l. pro herede ff. l. 25 § 2. ibi et ex hereditate distrahat l. 10. nit 88. de acq. hered. docent Pinellus in d. l. 3. p. 4. n. 26. Duarenus de acq. possess. cap. 2. Cuiacius lib. 5. cap. 9. lit. ... Gomez in l. 45. tauri, n. 39. Vallensis lib. 3. pract. q. 64. Valeres de iniurat. 3. p. q. 34.

Neque etiam probat l. restituta 37 ad Trebel. ubi aliqua re hereditaria restituta tota hereditas restituta censetur nam illud intelligendum est quoad ea, quae in iure consistunt, scilicet dominium et actiones, quae facta restitutione transeunt in fideicommissarium, de quare videndi Cuiacius ... lib. 8. cap. 24. Cuiacius lib. 13. observ. cap. 14. Antonius Faber dec. 65. err. 10. et dec. 20. err. 9. et 10. Schiltzlegerus lib. 3. sect. 23. q. 18. Castillo lib. 3. contr. cap. 24. n. 280: non vero quoad possessionem, quae tantum acquiritur rei restitutae, et corporaliter apprehensae sine extensione ad res non apprehensas, Gomez in l. 45. tauri, n. 39. in fine, Molina de iust. et iur. disp. 585. et ultra rationes supra traditas facit etiam, quod in hereditate non poterat dari extensio ex una re possessa ad alias, quia cum nullus sit earum possessor deficit ratio, qua fundatur possessionis supplementum aut interpretatio ... l. 8. si inservint, et d. tit. l. 9. § ult. de reo.

Cred. cum aliis postea explicandis, quare magno mysterio quamvis parum notato dixit Ctus in l. cum heredes 23. h. tt. non aliter acquiri rerum hereditariarum possessionem, quam si naturaliter comprehensa sit, id est, vere, non interpretative, quod sufficere aliàs solet stante antiqui possessoris voluntate. Unde non improbabiliter tentari poterat in d. l. restitutam per restitutionem unius rei acquiri etiam ceterarum possessionem, ita ut eius decisio etiam de possessione intelligatur, nam cum heres possideret res in hereditate repensas nihil mirum, quod eius supposita voluntate fieret interpretatio extensiva ad alias res; quae inductio fit ab argumento ex l. si ego 9. §. dotis autem causa, ff. de iur. dot. et melior textus in l. 3. §. item feras, ff. h. tt. ubi siquis emat sylvam et ceteris acquirat possessionem non possidet feras, quod venditor eas non possidebat, quod si possideret venditor per adeptionem ceteris sylvae extenderet possessio ad feras, quae diversa istituunt corpora; facit etiam l. 1. §. plane iuncto §. antecedenti, de vi et vi arm. Ex quibus etiam in universalibus ex diversis corporibus stantibus probari videtur per possessionem unius extendi per interpretationem ad ceteras stante voluntate antecedentis possessoris, at deficiente possessore non posse dari praedictam extensionem, quae fundatur in eius voluntate, ut in hereditate diximus ex d. l. 23. Nec obstat huic distinctioni l. qui universas 30. ff. h. tt. ubi qui aedes possidet, non dicitur possidere singulas res ex quibus componuntur, quia ibi non est sermo de corporibus separatis suo universitate comprehensis, sed de cohaerentibus et nexis sine quibus domus non est, quas quidem non possidet ut singulas sed ut totum in concreto. Cum qui aedes 23. de usucap. et docent Cuiacius, et Pisanus in d. l. 30. Antonius Gomez in l. 45 tauri n. 40. Ex qua distinctione universalis antecedenter ab alio non possessi et possessi, ut in hoc possessio unius rei extenderet ut ceteras res, in illo vero secus; possunt in concordiam redigi aliqui ex contrahentibus, et ceteri qui arguant in universalibus per adeptionem ceteris non dari

extensionem ad alias res, ut n. saso in l. 1. h. tit. n. 31. Alexander in ea n. 12. Lisanius in d. l. 3. n. 26. Gutiérrez et Alvarez ibi relati. Parladorius d. dist. 26. §. 1. quorum sententia vera est in universali ab alio possesso; et qui affirmant in universalibus possessionem dari extensionem ad alias res ut n. cum Menochio et Cenquedo et aliis Salgado de reg. prot. 3. p. cap. 10. n. 103. et 116. cum seqq. Castillo de tertiis cap. 15. n. 29. Solorzanus de iur. ind. lib. 2. cap. 13. n. 26. quorum sententia vera erit in universali ab alio antea possesso, cuius possessio ab eo dimissa fuit ut alter eam acquireret, aliàs in universali ab alio non possesso nulla est, ex iis quae de hereditate diximus, sicut nec admitti debet, quando ab alio ceterae res possideantur ad quas facienda erat extensio d. l. 1. §. Iulianus de acq. poss. l. 18. §. ult. eod. tit. ut in hac sententire videtur Covarruvias lib. 3. var. cap. 16. ex n. 10. usque ad finem in vers. Verum, qui asserebat adquiri possessionem beneficii etiam in una re nomine aliarum accepta sit possessio, concluditur id ex eo provenire quod etsi ecclesia pastore sit destituta tamen possessio est penes ecclesiam, quae consentiente voluntate praelati transferri potest in Beneficiarium ex d. l. 18. §. si venditorem, et aliis supra expensis.

8. Designavit etiam ex hac Etiam interpretatione quod si res debita alicuius praecedenti titulo in spatio sit, et voluntate antecedentis possessoris dimittatur cuius per oculorum aspectum acquiratur possessio sine eo quod sit necessaria vera apprehensio, stante namque titulo et antecedentis possessoris voluntate signum fuit laxare rigorem illius apprehendendi possessionem corpore, iura sit exprimit in l. 1. §. si iusserint l. 18. §. si venditorem, l. quamvis 51. ff. h. tit. l. pecuniam 79. de solution. l. falsus 43. § falsus

de furt. l. qd statu liber ff. de donat. cau. mort. l. 31. §. species, l. 34.
de donat. l. si procuratori ff. de verb. oblig. l. 6. tit. 30. p. 3. do-
cent Donelus lib. 5. cap. 10. ubi Osualdus lit. C. Guiacius respons.
Papin. in d. l. 31. §. species et in l. 51 de acq. poss. Pisanius in
l. 41. de donat mort. cau. Antonius Gomez in l. 45 tauri, n.o 45.
Palbanus de usuf. cap. 33. in qua acquisitione pro oculorum visu sup-
plet corporis factum, et ita ficte acquirit possessio, ut exprimit Jabo-
lenus in d. l. pecuniam ff. de solut. ubi longe manus fictionem hanc
appellat quasi manus extenderet ad apprehendendam possessionem, cu-
ius sententiam refert Paulus in d. l. 1. §. si iusserint suo nomine prisci.
(enim Jabolenus priscus etiam appellabat l. 10. §. Petri 2. de usu et hab.
Ulpianus in fragm. tit. 11. in fine, Plinius lib. 6. epist. Beltranus
et Anelius in Jaboleno, Merilus lib. 5. observ. cap. 36.) ubi in-
quit oculis et affectu acquiri predictam possessionem, quam animo acquiri vi-
detur non autem corpore ut fatetur Paulus ibi non est enim corpore, et actu
necesse apprehendere, et illis Jabolenus in d. l. 51. ibi Utrobique
animi quodam genere possessio erit estimanda ff. n. 11. quasi in spe-
de hac animo tantum acquirat possessio per interpretationem, aut fictionem a Juris admis-
sa sine dataque in voluntate antiqui possessoris uncto tit. e. ne in
immensum curreret fictio haec pariaquit rei presentiam satis longinqua, alias
in tot. derogaret regulae d. l. 3. in princ. Ita post Accursius et Bartolus
sentiunt Baldus et alii antiquiores apud nostrum Gomez d. n.o 45. Aen-
Helus aliique recentiores disp. 2. thesi 4. Palbanus de usuf. cap. 33. Me-
rilus lib. 3. praemiant. cap. 36. qui dei admittunt ficte acquiri possessionem
in hac specie, nec admittenda est sententia aliorum qui existimarunt corpore
etiam acquiri possessionem in dicto casu, cum interveniat actus corporis vi-
sus, ut sit Guiacius ad tit. Cod. de acq. poss. et in l. 51. ff. eodem, qui

inter

interveniat Florentina lectione, quae in vulgatis est in d. l. 51. pro animi quodam genere reponit, corporis quodam genere, Bacobius ad Eleuthery disp. 21. th. 1. lit. H. Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 2. nº 29. qui rejiciunt ex d. lege 51. & l. 1. §. si iusserint, & l. 79. de solut. ubi exclusa corporis apprehensione actio tantum acquiri dicitur, et ex eo quod etsi visus sit sensus naturalis non ordinatur ad apprehensionem possessionis, & deficiente apprehensione naturali manu vel pede perinde est acsi non intervenisset actus corporeus, cum sit ille qui ad finem ordinatur.

Nº 9. Alio etiam modo ficto acquiritur possessio, qui dicitur per fictionem brevis manus, et tunc fiet locum quando res alicuius deposita, commodata, vel locata est, et eius voluntate transfertur ex titulo habili in depositarium ex mutuo, venditione vel alio simili, tunc enim mutata possessionis causa domini voluntate illico per fictionem brevis manus transfertur possessio in depositarium sine nova corporali apprehensione, et dicitur brevis manus quia occultat unus actus scilicet tradendi rem domino a quo rursus ex novo titulo accipienda erat, l. qua ratione §. interdum, l. si servus 21. §. ult. de acq. rer. dom. l. sive autem 9. §. 1. de publica l. 3. §. ult. de donat. inter, l. 3. §. item 20. h. tit. l. eius rei 46 cum l. seq. de rei vind. l. si rem 62. de evict. l. certi condictio 9. §. fin. de reb. cred. §. interdum, inst. de rer. div. l. 4). tit. 28. p. 3. Differt tamen haec interpretativa acquisitio possessionis ab antecedenti longae manus, quia in hac transfertur etiam si res non sit praesens, aut in conspectu, secus ac in illa in qua requiritur rei praesentia d. l. 1. §. si iusserint, h. tit. Ratio differentiae provenit ex eo, quod in hac specie ex domini voluntate res manebat in depositarii detentione, seu latae possessione, quae

iuncta cum novo titulo et domini voluntate mutatur facilliter in possessionem strictam l. 9. §. ult. de reb. cred. In superiori autem longe manus fictione nulla precessit domini voluntate detentatio aut lata possessio, et ita necessaria fuit rei presentia in qua suppleret corporalis apprehensio. non enim supposita rei presentia transferret possessio in hac brevi manus fictione sine aliqua dubitandi ratione transferret ex l. 1. §. si iusserint, hoc titulo de acq. poss. docent glossa in d. l. qua ratione §. interdum de acq. rer. dom. et ibi communiter scribentes, quos sequitur praeter lex supra allegatas; Cuiacius lib. 4. observ. cap. 3. Antonius Faber de error. dec. 55. err. 5. et Lo. Valencia d. tract. 2. cap. 14. Galbanus de usuf. cap. 33. Antonius Gomez in l. 45. Tauri n. 10. Nec obstat textus in l. hoc si res 47. de reiv. ubi non aliter transferri possessio per hanc brevi manus fictionem, quam si res presens sit, neque omnium glossa in eo textu, quam sequuti fuere plurimi ex antiquioribus respondendum est ideo in illo casu requiri rei presentiam, quia non erat reus iunctus in possessione rei domini voluntate, ut in casu depositi et commodati, quapropter deficiente prima illa detentatione domini voluntate, necessaria fuit rei presentia, ut indicat textus dicendo, absentis rei acquiri possessionem, si antecedenter domini voluntate possedisset: ergo in illo casu ideo requirit rei presentiam, quia nulla precessit domini voluntate possessio: docent Bart. et Bald. in l. 9. §. ult. de reb. cred. Angelus et Alexander in d. l. 47. Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 14.

N.° 10. Ex hac brevi manus fictione descendit expositio l. qui negotia 34. ff. mand. ubi admittit Africanus, mutuum transferri per fictio-

hae brevis manus in casu depositi versi ex postfacto in mutuum et in casu delegationis factae à creditore, ut à debitore suo exigeret pecuniam, quam ab ipso quis mutuam petierat, quibus in casibus, et deficiente traditione in uno, et deficiente dominii translatione in mutuante in alio casu, laxatus fuit rigor qui nativus erat in mutuo, cum non nisi per traditionem posset dominium transferri, nec mutuum contrahi, nisi ex mortuo fiat, l. 2. §. penult. de reb. cred. l. traditionibus 20. ff de pactis, quia fictio haec brevis manus occultabat primum actum traditionis, et perinde habebat, ac si traditio intercessisset; noluit tamen admittere Africanus hanc fictionem in aliis duobus casibus tradita ut pecunia redacta ex venditione mutua fieret, et pecuniae exactae à procuratore qui eam mutuo per epistolam rogavit à creditore, quamvis fere predicti casus eiusdem essent rationis, quia cum fictio brevis manus ex aequitate circuitus vitandi causa admissa fuit Hadriani tempore, quo floruit Africanus in casu depositi et delegationis, et tunc incepisset, non potuit eam extendere ad alios casus ex l. quod vero 14. ff de legib. l. quod constitutum 2. de milit. testam. et quia ut Iuliani discipulus Sabinianus fuit, et ut ex schola Sabini firmiter perseveravit in traditis à praecessoribus, l. 2. §. post hunc, de orig. iur. fuit etiam tenacissimus iuris interpres, nec proclivis ad aequitatem, ut ex eius quaestionibus deprehenditur: à contrario tamen Ulpianus in l. rogasti 11. et in l. singularia 15. admisit mutuum in illis duobus casibus negatis ab Africano per extensionis aequitatem admissam in deposito et delegatione, inter quas eque rationes nulla ratio deponendi fuit ... communiter traditur namque Ulpianus floruit Alexandri tempore multo post Adrianum

et sic qd ex equitate. Illa n. tempore procedebat in casu depositi et delegationis post decurrente imperio in ius abijt ex eo qd ait Vlpianus in l. singularia 15. iure singulari receptu eq ita e. nq equitas profluxit in ius, quare admisit extensione, que dificilior fuit superiori tempore, et in magnu fuit caa, tum maxima Vlpiani authoritas qua fretus potuit equitate dilatare, tum q cu Sthoicus eet, multa illius doctr. innovabat d. l. 2. §. post hunc de orig. iur. et q pre ceteris Consultis equitate amavit, ut pas- sim in eius legibus poterit quilibet observare. Videndi Cuiacius lib. 8. observ. cap. 8. Licama lib. 2. memor. eg.ga l. Mola ad tit. de reb. cred. q. 6. n° 2. et 3. magnus Praeceptor lib. 2. opusc. sect. 1. cap. 1. Galbanus de usuf. cap. 33.

N° 11. Alio etiam modo acquiri potuit ficta possessio seu interpreta- tiva p symbola currente tit° habili, dni voluntate, et aio acquirendi, veluti si precedente venditione domus, horrei aut similium claves sub qui- bus custodiunt tradant, ex eo enim translata censet possessio, l. clavibus 74. de contrah. empt. l. 1. §. si iusserint, h. tit. l. 9. §. item si merces de acq. rer. dom. l. 2. tit. 30. § 3. Dixi precedente tit°, nq sine eo per clavium traditione sola custodia commissa videbit elegans ad rem tius in l. cu pater 77. §. pater pluribus de leg. 2. ubi quomodo clavium et annuli traditio eet dnij symbolum, quare p solius annuli, aut clavi- um traditione heredis institutio facta intelligebat ut referant Valerius lib. 7. cap. 9. Iustinus lib. 12. hystorie, Siculus de rebus Alexandri in fine, et ex eis Othomannus in disp. feud. cap. 22. Fornerius lib. 1. select. cap. 3. ita distinguit Papinianus traditione facta custodie,

caã, ab ea quæ fiebat tto præcedente ita ut in illa n' transferrat dominium; sed coe fratrum negotium gessisse filius affirmat, et post Bartholi ita distinguunt Antonius Faber dec. 43. err. 2. & dec. 75. err. 2. 6. et 7. Antonius Gomez in l. 47 Tauri n. 60. ita acquiritur etiam rei interpretativa possessio n' præcedente tto et dni voluntate custodem qui apponat rei emptæ, l. quarundam 51. ff. de ... tto idem si annulo suo sigilloque impresso eam signavit, l. quod si neque 14. §. 1. de peric. et commod. nam per impositionem signi intelligitur acquisita possessio, & per eam dnium eius. l. stygmata 3. cod. de fabricens. lib. 11. l. decernimus 10. vers. Universos, cod. de aquæd. l. 1. §. tandiu vers. notæ, de fugit. ad quæ potest referendus textus in l. locus 17. §. 1. in fine de fugit. faciunt ... etiam illud Isaiæ cap. 44. Iste dicit dni ego sum, et ille vocabit in nomine Iacob et scribet manu sua dno; & illud Cant. lib. 1 cap. 8. vers. 6. Pone me ut signaculum iuxta cor tuum, ut signaculum sup. brachium tuum. Plura Regnaudus de stigmatismo sacro profano sect. 2. cap. 1. cum tribus seqq. Stheubechius ad Vegetium lib. 2. de re milit. cap. 5. Iustus Lipsius lib. 2. elect. cap. 15. et de militia Romana lib. 1 dialogo 9. Pater Pinto Ramirez in Cant. Salom. ad prædictum locum, et quoad praxi ex his textibus ... eius ee signum, cuius ē signum, ut notant Antonius Gomez in l. 45. tauri n. 5. et 77. Menochius de præsumpt. lib. 3. cap. 64. Gonçalez ad reg. 8. Chancell. glã 60. n. 62 cum seqq. Bolaños in curia tom. 2. lib. 2. cap. 7. n. 13. et seqq. Sed hoc ita nisi alio aio sigillum impositum fuerit, velut si apponatur ne res submutarent, tunc enim n' acquiritur possessio l. 1. §. si dolium 2. de peric. et com. ... pro ... interpretatione ... l. 14. §. 1. de peric. et com. et de sigillo imposito ad cautionem ... l. §. si quis ... in sacculo, et §. si cista ... deposit. ... sacculum ...

hoc eodem, l. si solutionem 57. de solut. cum aliis plurimis quae pecuniae obsignatae mentionem faciunt, et ea re elegans est Apulleij locus lib. 10. de asino aureo ibi: In hoc ipso sacculo conditos eos annulo tuo praenota, donec altera die nummulario praesente comprobent, sic inductus signabit pecuniam (et inferius) videat et suum sigillum recognoscat: ubi alia plura Philippus Beroaldus. docent Antonius Faber in ration. ad utramque legem de peric. et com. Antonius Gomez in d. l. 45. nº 75.

nº 12 Huic acquisitioni possessionis per symbola proxima est, quae iure communi parum usitata, quamvis apud nos, et legibus, et usu practico celeberrima, quando rei venditae, aut donatae instrumentum traditur emptori, aut donatario, quo casu per ipsam instrumenti traditionem censetur interpretative ex tunc acquisita possessio, l. 1. Cod. de donat. quam firmat in l. 8. tit. 30. p. 3. et in l. 63. tauri quae est l. 1. tit. 6. lib. 5. novae recop. et in l. 45. tauri quae est l. 4. tit. 7. lib. 5. recop. Illud tamen animadvertendum est non convenire praedictas leges regias dispositioni iuris communis ut falso aliquibus persuasum fuit nam in l. 1. cod. de donat. non apperuit simpliciter per traditionem instrumenti possessionem transferri, ut sic comprehendat instrumentum donationis nunc noviter confectum, sed tantum per traditionem instrumenti emptionis, ex quo mancipia donans possidebat induci donationem et translatam intelligi possessionem, quia per traditionem instrumenti, in quo extat titulus donantis et in quo causa dominij continetur, interpretatur rei traditio ex extensione continentis ad contentum, ut in d. l. clavibus 74 de contrah. empt. cum supra adductis, et faciunt l. 44. §. cum qui, de leg. 1. l. qui chyrographum de leg. 3. l. 2. de pactis, l. 2. cod. quae res pignori, aliàs nihil operaretur praedicta traditio instrumenti, et post antiquiores ita communiter sentientes docent Cuiacius in recitatione illius tit. et lib. 4. observ. cap. 3. Hotomannus illust. quaest. cap. 12. Pisanus in d. l. 1. Cobarruvias lib. 5. variar. cap. 6. nº 12. Antonius Gomez in l. 45. Tauri nº 56. Itaque per d. l.

n. traditio instrumenti donationis, sed traditio tituli qui aggiebat conte-
mentis authoritatis inducebat hanc interpretativam possessionis translat-
ionem, quo admisso aliqui ex nostratibus affirmant derogari per leges
Regni iuri communi in eo quod hodie transferatur possessio per traditionem in-
strumenti, in quo titulus praesens venditionis aut donationis continetur, et id
probari sibi persuadent ex l. 8. tit. 30. p. 3. in illis verbis Entrega-
randole de las cartas porque la hiciò, o faciendo otra de nuevo,
et in ultimis verbis intendunt induci praedictam derogationem seu
extensionem, siquidem sufficit instrumentum de novo confectum. Ita defendunt
Gregorius Lopez in d. l. gla. 2. Cifuentes ad l. 17. Tauri vers.
fortius cassus, et Palacios Rubios in ea. Sed cum partitarum leges
nunquam in dubio censeantur derogare iuri communi, nisi quando id exprim-
munt ut constat ex earum proemio, et ex l. 9. tit. [illegible] et ibi Gre-
gorius Lopez Cobarr. lib. 1. var. cap. 14. n. 5. Carlebal de
iudiciis lib. 1. disp. 2. n. 62. dicendum est verba ea intelligen-
da esse non de novo instrumento, sed de antiquo forsan deperdito,
aut chancellato eiusdem iuris nunc faciendo ut docet Cobarr.
lib. 3. var. cap. 16. n. 12. et Antonius Gomez in d. l. 45. Tauri
n. 51. ipse tamen et cum eo communis sententia tenet derogationem nunc probari ex l.
17 Tauri et l. 44. quibus affirmatur per traditionem instrumenti donationis, qua
maioratus, aut meliratio facta fuit remaneat firma et irrevocabilis do-
natio si tabellione presente traditio instrumenti intercessit. Sed nec prae-
dictas leges talis derogatio inducit, quia ex eis tantum potest inferri per instru-
menti traditionem effici irrevocabilem donationem non tamen translatam esse possessio-
nem, ut docte firmat Covarruv. ubi supra. Sed quia ex nostratibus communis sententia
adeo invaluit praedicta derogatio aut extensio ut pene temerarium

eet, à coi recedere, que tenet n' solu p traditione instrumenti antiqui sd
novi transferri possessione quemadmodu p antiquu authoritatis in-
strumentu transferebat in d. l. 1. Cod. de donat. ut firmant Antonius
Gomez in l. 45. Taur. nº 16. ubi coiter recetentes Molina de iust. et
iur. tract. 2. disp. 03. Valençuela consi. 23. nº 6.

Nº 13. Accedit superioribus possessionis interpretatiu receptu, quæ pro-
ponit in l. quædã mulier 33. de reiv. veluti si qui donare aut alio ti.
in alteru transferre re volebat nolu id faciat, simulque se sdu-
ctore ab eo stituat, tunc namque acquirit mediante sductione pos-
sessio, et ex ea transfert domu in eu cui res donata fuit l. 9. ff.
30. § 3. et sducunt oia ea, quæ de fictione brevis manus supra
dicta st; et ratio huius acquisitionis provenit ex eo qd p sductione
rei propriæ statu amittit dnu, q sductio rei propriæ ee n' poterat l.
neque pignus 45. de reg. iur. l. si aliquis 28. ff. l. 6. Cod. de
locato, et cu sductor stricte n' possideat q tantu lade possidet, et in
voce stricte possessionis ministeriu constat dnu possessioni l. 3. § 3. -
terum, l. si qs conte 6. § 1. l. qui bona fide 19. l. interdu 21. § ut.
l. si id qd 25. § 1. l. qui universas 30. § qd p colonu ff. 1. 2.
ff. l. servi 16. de peric. et mod. l. 7. § nec colonis ff. coi divi-
dundo, l. 2. cod. de prescr. 30 vel 40 ann. l. 1. Cod. coia de
usucap. ff se ipsu possessione illi acquirit ex naria suppositione et
argumto l. 18. ff. docent Antonius Faber in simili d. l. 33. et
de error. decad. 75. err. 6. Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 14.
Molina de iust. et iur. tract. 2. disp. 03. concl. quintus,
nº 1. Antonius Gomez in l. 45. Taur. nº 66.

Eo

n.° 14. Ergo ctiam ex mero pro retentione ususfructus facta ab eo qui rem donat vel vendit censetur facta traditio et perinde habetur ac si traditio intervenisset etiam in illis actibus qui requirunt ad sui perfectionem traditionem, l. quisquis 28. l. 35. §. siquidem Cod. de donat. l. ult. cod. Theodosiano eod. tit. l. 9. tit. 30. § 3. quod an novis constitutionibus promissum sit, an iure antiquo id requiriset non transit sine controversia, videndus Cuiacius in recit. ad tit. Cod. de donat. columna 2. in fine et 3. Galbanus de usufr. cap. 33. qui rectius existimans hoc denuo non fuisse inductum, et suadet tunc verbum olim quod extat in d. l. ult. cod. Theod. de donat. quod indicat iure antiquo admissam fuisse hanc interpretativam possessionem, cum etiam admissum id plurimus in l. quedam mulier D. de reivi. et in l. 11. et l. 15. de reb. cred. et in l. 16. de donat. cum aliis ibi expensis quarum species parum distant ab hac, neque obstat l. Seia 42. de mort. causa donat. ubi ponit Papinianus rem traditam fuisse et ususfructum retentum, quasi per solam ususfructus retentionem non inducere traditio eo tempore nam illud thus desumptum est ex libris responsorum Papiniani quorum mentio traditionis fit non quasi necessaria, sed quia ita contigit in facti specie, quam referebat, praeterea ex eo quod qui donavit, tradidit et usumfructum sibi recepit, non sequitur pro retentione ususfructus non posse instrumentari traditionem sed tantum illam traditionem non transferri plenam proprietatem, sed quidquid sit de hac controversia post dictas constitutiones, et legem regiam sola ususfructus retentio supponit quasi pro fictionem brevis manus

traditionem intercessisse; quod neque in re propria ususfructus iure servitutis dari poterat, l. 1. de usuf. l. 5. si usuf. petat; l. 45 de reg. iur. et quod usufructuarius in re proprietatis non sibi sed domino proprietatis possidet l. 1. §. per eum, l. 52. h. tit. l. 1. §. ult. de acq. rer. dom. cum aliis quae notavimus cap. 2. n. ult. docent Gomez in l. 45. Tauri, n. 63. Molina de iust. et iur. tract. 2. disp. 13. Pisanus in l. quisquis, cod. de donat. Gotofredus in l. ult. cod. theod. de donat. ~~n. 17.~~

N.º 18. Sequitur ultima species interpretativae possessionis, quamvis usu et celebritate prima quae intervenit in constituto possessorio, quod quis vendit aut donat aliquam rem, et in instrumento fatetur se statim constituere possessorem nomine illius quasi ab ipso rem recepisset, aut precario rogasset, aut conduxisset, quae constituti clausula in omnibus fere instrumentis apponi solet operaturque possessionis translationem perinde acsi vera intercessisset traditio sine aliquo actu corporali apprehendendi, nam eo ipso, quod pro alieno possidere coepit acquirit possessionem ei cuius nomine possessionem retinet, l. quod meo 18. ff. de acq. poss. nec enim mutat sibi causam possessionis, sed desinit possidere, et quasi procurator alienae possessioni praestat ministerium d. l. 18. l. 9. tit. 30. p. 3. in idque veniunt cap. si diligenti de praesc. cap. cum venissent de rest. spoliat. et ab argumento l. qui bona fide, l. interdum §. fin. h. tit. l. quaedam mulier ff. de reiv. cum supra alleg. et docent ultra antiquiores in d. l. 18. de acq. poss. ubi explicat constitutum possessorium Cuiacius lib. 19. obs. cap. 18. et in recit. ad tit. cod. de donat. Osuaida lib. 5. ment. cap. 16. lit. B. Antonius Gomez lib. 2. var. cap. 2. n. 20. et in l. 45. tauri n. 11. Gregorius Lopez in l. 9. tit. 30. p. 3. Covarruvias Iusat

lo. ex n.° 17. cum seqq. Valenzuela cons. 23. n. 14. et latius Costhio de manutent. observ. 20. ex n.° 30 cum seqq. Nec admittendus Pinellius qui in d. l. 18. existimat merum pragmaticorum inventum esse constitutum possessorium, quod non sit iuris communis dispositio quod penitus falsum est, cum expresse deducatur ex d. l. 18. de acq. poss. et ex [illegible] deducta ex d. l. 77 de rei v. Videndusque Antonius Faber de error. dec. 75. err. 7. cum duobus seqq. Sed advertendum est praedictum constitutum possessorium fundari in voluntate possidentis qui desinit possidere et incipit alieno nomine possidere; d. l. 18. [illegible] et l. 9. ff. 30. n. 3. § si quis constituit se alieno nomine possidere et non possideat antea, non acquiret possessionem illi in cuius favorem se possidere constituit arg. l. nemo plus de reg. iur. l. traditio 20. de acq. rer. dom. male explicant iura ab arguto in l. interdum 21. §. ult. l. quamvis 32. §. si conductor de acq. poss. l. Pomponius 22. quib. mod. usus amitt. Antonius Gomez in d. l. 45. Tauri, n.° 84. Tiraquellus de iure constit. p. 3. limit. 1. Barbosa de claus. usufructus. claus. 31. n.° 29. ubi plures refert; id non ita temperandum si ius super possessione vertatur inter illum in cuius favorem appositum fuit constitutum, et alium tertium negantem virtute constituti translatam fuisse possessionem ex defectu possessionis in constituente constituti tempore, secus erit si ius vertatur inter eum in cuius favorem constitutum fuit factum, et constituentem quia tunc constituens non poterit opponere possessionis defectum tempore constituti, quia ei obstat propria confessio, lege optimam Cod. de contrah. stip. l. penult. cum vulgatis cod. de non num. pec. ex quibus per confessionem contrahentis ei tantum non aliis praeiudicare, Gomez ubi supra n.° 85.

Praeterea ad constitutum non requirit praesentia illius in cuius favorem fit; alias non acquiret ex tunc possessio; ratio est, quia hoc iuris

interpretatio supponit vos habiles scilicet veri et proprii capacitatis ita ut si vellent stati possessionem corporaliter apprehendere possent, at data absentia ex parte illius, qui acquisiturus est possessionem virtute constituti deficit animus et scientia sine qua acquiri possessio nequit ex quacumque causa peculiari, l. 1 §. item acquirimus, l. 44. §. quaesitum vers. neque si non ex causa, hic tit. l. 2. §. Celsus ff. pro emptore, et supponit in exceptione l. 32. de acq. rer. dom. cum adductis cap. 2. n. 18. et animus substantiale requisitum est acquirendae possessionis l. 3. in pr. hic tit. cum adductis n. 1. h. cap. ergo data absentia illius in quo perficienda est acquisitio virtute constituti non potest operari effectum ne operetur interpretatio quod ipsa veritas non posset, sed superveniente absentis rata habitione acquisitionis possessionis tunc ex eo tempore effectum suum operatur ex decisione dict. l. ... §. procurator l. de acq. poss. ubi non acquiritur possessio per procuratorem nisi antea mandatum habuisset, et hoc deficiente nisi ratam habeat dominus acquisitionem l. certe 6. §. si procuratori, l. precario ff. de precario, et firmant Tiraquellus de iur. constit. p. 3. limit. 30. Antonius Gomez in d. l. 45. Tauri n.o 82. cum aliis Valenzuela consil. 119. n.o 23. cum seqq. optime ingerens ad explicationem l. 45. Tauri quod facta donatione cum clausula constituti si absens est donatarius, posse donationem ante acceptationem revocari, cum usque quo sciat et ratum id habeat non acquirat ei possessio, cuius acquisitio irrevocabilem faciebat donationem. Tandem ut omissis aliis, quae circa constitutum possessorium notari poterant et videri licet apud quoscumque tractatores authores, illud constituti iuris breviter non omittendum erit, quod si tempore quo apponitur clausula constituti nullus sit iuris resistentia, nihil operabitur constituti clausula, nec ex ea acquisita erit possessio ut docent ex communi sententia Tiraquellus de iur. constituti p. 3. limit. 7. n.o 6. Balarus consil. 106. n.o 6 Caldas quaest

foreno cap. 17. n° 183. Nec obstabit qd ex tt° nullo sit possessio. in l. 1. §. si vir uxori, l. qd uxor in. ff. tt° l. si donat. §. de donat. int. 1. in ine pro donato, l. si id qd §. cu aliis gn deinde, q. hec iura procedunt in vera possessionis acquisitione, in qua cu tota sit facti nihil disponit ius ut observat cap. 2. n. 1. & seqq; at in clausula constituti interpretanda e translatio a iure, qd cu desistat tt° cessat interpretatio constituti qd ab ipso dependit. id hoc tamen het loci quando nullitas e clara et evidens, ita ut sine aliqua cause cognitione deprehendat, q tunc ex ipa nullitatis notorietate desinit notoria qd dimanabat ex instrumento; at qndo nullitas n e notoria exequenda erit clausula constituti cu suis effectibus reservata cognitione nullitatis in iuditium ordinarium, docent ita distinguentes Lanzelott de Attentat. p. 2. cap. 20. lim. 9. n° 4. Gorithio de manut. observ. 20. n. 45. et in re simili planus Olea de ces. iur. tt° 7. q. 6. n° 14. cu seqq. Amato Var. resol. lib. 2. cap. 81. & seqq.

C. 1) Expeditis iq casibus in quibus interpretativa possessio a iure admittit ex verbis quas supra fundavimus, redeundo ad principium nostre tractationis, quo asserimus possessionem n nisi corpore et aio acquiri, infert ex eo incerte partis possessionem acquiri n posse, l. possideri 3. §. incertam, ff. tt° l. si quis 32. §. ult. de usucap. ratio e q incerta pars ea dicit que ignorat, que et quanta sit, l. 11. §. 1. cu l. seq. de verb. oblig. stanteque hac incertitudine deficit aius et scia, que necessaria e ad acquisitionem, l. 1. §. 1. et §. 3. l. 3. in princ. cu aliis ff. tt° id tamen solent [illegible] l. 3. §. Pomponius et l. que de tota §. 1 de rei vind. ubi incerte etia dat ex iusta causa vindicatio, ergo et possessio incerte etiam debet admitti, sicut admittit in l. si quis fundu 48. [illegible]

ff. et in l. 4. §. 1. ff. pro Empt. sed immites respondendum est incertum quod dici absolute, quando nec quantitate, nec qualitate cognosci potest, d. l. 74. §. 1. cum l. seq. de verb. oblig. et stante hac incertitudine non potest acquiri possessio, d. l. 3. §. 2. h. tit. l. 32. §. ult. de usucap. veluti si ita velit quis acquirere possessionem quidquid ibi vir possidet, d. §. 2. aut quidquid iuris in illa re hic, l. locum 26. §. 1. h. tit. Aliter incertum dici, licet non absolute, sed respective ad qualitatem, et quamvis sciat quantum sit veluti 3.a aut 4.a pars fundi, nescit tamen locus determinatus, aut qualitas ipsius ante divisionem veluti si fundus pro indiviso sit penes duos, quo casu etiam certum sit quantum incertum est quale, et ita respectu quantitatis certum dicit, quod pro indiviso est in lege locum 26. h. tit. quamvis qualitatis respectu incertum appellet, quod cuilibet non sequunt. quamvis intellecti perrexit d. l. 3. §. Pomponius, et l. quae de Rota §. 1. de serv. quare cum vis sit quod velit quis possidere quamvis incertum sit qualitate procedit acquisitio, d. ll. 26. et l. 43. h. tit. et l. 4. §. ult. pro Empt. sicut et vendicatio in ad iuribus, docent repetentes in l. ad certum 6. de servit. et ibi Cuiacius lib. 25 Pauli ad edictum, et in l. 3. §. 2. h. tit. ubi Zifanius ex n. 29. Othomanus illust. cap. 18. Valencia lib. 2. tract. 4. cap. 3. n. 14.

N.o 18. Sequitur nunc postrema huius capitis pars de retentione possessionis iam corpore et animo acquisitae in qua antequam sic principia in hac tractatione deducam advertendum est in hac parte separandas esse res in quibus iure naturali acquirimus possessionem maxime animatas ab illis in quibus iure civili eam acquirimus: in illis namque tamen possessionem corpore et animo acquisitam, ut dixi initio huius Cap. retinemus quandiu animo et corpore eas sub cus-

todia nrã retinuerimus, aliàs si factu detiriendi deficiat, statim ac in naãlẽ se proripiunt libertatẽ, possessionẽ et simul earũ amittimus, nec sufficit aĩo possidere si corpore n͂ possideamus, ut contingit in feris, avibus, et piscibus, l. 3. §. 14. cũ duobus seqq. h. tt. l. usufructu 62. §. 1. de usuf. l. lines, vers. pisces, de act. empt. l. 1. §. 10. si quadrupes paup. fec. dic. l. 3. §. ult. cũ duobus seqq. de acq. rer. dom. §. fere inst. de rer. div. l. 1). tt.o 28. p. 3. Docent Osvaldus ad Donel. lib. 4. cap. 15. lit. C. Pisanus in l. 3. n.o 91. ff. h. nro tt.o Cuiacius lib. 4. observ. cap. 2. Menchaca illust. cap. 57. ex n.o 21. Valencia lib. 2. tract. 2. cap. 4. n.o 17. et 28. quamvis aliud sit in aĩalibus mansuetis, quæ domo colore domant, et quæ consuetudinẽ abeundi et redeundi hent, in quibus n͂ statim amittimus dñiũ, sed tunc, cũ consuetudinẽ amiserint revertendi l. Pomponius §. Pomponius, fam. ercisc. d. l. 3. §. quidq, h. tt.o l. 5. §. Pavonũ, l. 44. de acq. rer. dom. inde explicandus tẽxt in l. 2). §. si cũ apes aõ l. aquil. iuncta l. 1. §. 10. si quad. paup. fec. dic. fragm. Ulp. apud Liciniũ Rufinũ collect. leg. Mosaic. tt.o 12. Quintilianus eleganter declam. 13. quod hæ regulariter sunt in aĩo proprio, illæ vero in aĩo momentaneo et perituro deficiẽnte possessione, Ulp. in fragm. tt.o 19. Suarez de Mendoça ad l. aquil. lib. 2. cap. 1. n.o 20 cũ seqq.

19. Idẽ ferè dicendũ de rebus inanimatis in quibus ex iure gentiũ possessionẽ acquirimus in quibus sicut corpore et aĩo acquirenda sunt, ita n͂ aliter retinet, quã si ipsi custodiã, aut occupatione eas retinuerimus veluti aër profluens, mare et eius litora in quibus quod oĩbus patent occupaõni locus ẽ, eaque deficiẽnte amittit possessio, et cuicumque

liber aditus patet, reversa re in pristinam naturam l. in tantum 6. de rer. div. l. ad in litore 14. l. quamvis 5. de acq. rer. dom. l. 1. §. 18. de novi op. nunc. l. 2. §. 8. et l. 4. ff ne quid in loco pub. l. 3. tit. 28. p. 3. Donelus lib. 4. comment. cap. 2. et cap. 9. et ibi Osualdus lit. A. et cap. 13. Pisanius in l. 30. §. 1. de acq. rer. dom. Cuiacius lib. 4. observ. cap. 2. Grotius de iur. belli lib. 2. cap. 3. n.º 9. Valencia lib. 1. illust. tract. 2. cap. 4. n.º 28. et 29. et de iur. occup. in his quae omnibus non vero singulis competunt videndus novissime in quaest. de aquaed. quae quotidiana est Franciscus Pechius de aqued. cap. 4. q. 6. ex n.º 11. cum seqq. et huc referenda est divinae difficilis Papiniani in l. praescriptio 45. de usuc. de cuius oppositione cum l. 7. de div. et temp. praesc. videndi erunt Osualdus lib. 5. comment. cap. 22. Robertus lib. 1. recept. cap. 11. Fachineus lib. 14. controvers. cap. 1. cum aliis quos refert Ricardus in §. flumina, inst. de rer. div. Solorzanus lib. 3. de iur. ind. cap. 3. n.º 63. Benedictus Pinelus lib. 1. select. cap. 14. per tot., Amaya in l. un. cod. de venat. ferar. ex n.º 51. quas non adversas, sed diversas esse, omissis aliis solutionibus manifeste docuit magnus Praeceptor in select. ad d. l. 45. quia Papinianus loquitur de praescriptione, quae non est naturalis in illis rebus, quae iure occupationis detinentur, neque in eis locum habere poterat: Martianus vero loquitur de tuitione Praetoris ratione praesentis usus, quae occupanti concedit, ut alios eo iure uti impedire possit.

N.º 4. Diximus initio antecedentis numeri, quod in aliis rebus inanimatis, quae ex iure gentium omnibus patent, sed ut singulis acquirunt, ut lapilli, gemmae, et alia huius generis per occupationem propria cuiuscumque fiunt, et ita quoad possessionis retentionem corpore et animo detinendae sit, alias amittetur earum possessio, l. 3. §. Nerva, l. si id quod 25. ff h. tit. hi quoad dominium, quia tamen earum semel acquisitum proprium est non amittitur nec

dni voluntate, l. 43. §. Sapinianus de prescriptis verbis, l. Pomponius 13. h. tt. l. siquis 43. §. 4. eiusd. tti l. si falsus 43. §. si jacens de furtis, Cap. si quid invenisti, et qui eas inventas retinuerit, furtum committit, l. interdum 21. §. 1. et seq. ff. h. tt. d. l. falsus 43. §. qui alienum, de furtis, cap. si quid invenisti 14. quest. 5. et docent ex nostratibus Antonius Gomez lib. 3. var. cap. 5. n. 2. et ibi Ayllon plures referens Cobarr. in reg. peccatum 2. p. §. 102. Gutierrez lib. 2. canon. cap. 9. p toto, ubi qd quando dnus ignorat, facienda e ab inventore diligentia prescripta in l. 6. et duabus seqq. tt. 13. lib. 6. recop. Aliquando tn pot quis iuste et bona fide retinere res inventas, videlicet si in ea forma et gte eas invenerit in quibus verosimiliter potuisset existimare se ex primevo occupationis tt. eas occupasse, quasi nunquam ab alio possessas, et tunc si possideat p iustum a lege tempus definitum, res usucapiet, et hic e specialis ttus pro suo, ex quo dat usucapio, et ita explicanda e l. 2. pro suo, prout requirit usucapionem in his rebus, quas p occupationem proprias facimus, que superflua videretur nisi in suppositione antecedentis compositi, aut nisi admittas acquisivisse bonitarium p occupationem, et adquisitarium post usucapione ut cum aliis notavi cap. n.o 8.

n.o 21. Seclusa igitur possessione de rebus acquisita, quas iure occupationis nras facimus, in ceteris maxime in immobilibus hec sit r.o firmiter tenenda. Possessio, que in gen. n nisi corpore et aio acquirit, ita acquisita, et in ee producta solo aio retinet, l. 3. §. sed . et §. ... l. clam 6. §. nundinas vlt. l. si id qd 25. §. vlt. l. qui universas 30. §. qd p colonum 5. l. peccore 44. §. vlt cum duabus seqq. ff. l. licet 4. Cod. h. tt. §. possidere, inst. de interd. Paulus lib. 5. sent. tt. 2. l. 2. tt. 30. d. 3. id enim exposcebat ipsa acquisitionis ro, cum usus fructus.

sa, q̄ tantū posset quis possidere, quantū corporali insistentia occuparet, et hac restrictione admissa libertati acquirentis c̄tria eēt, cū tolleret recessum à loco possesso, qd servitutē quandā importat, libertatis l. 8. §. ult. de alim. leg. l. annua 20. §. avitia, de ann. leg. l. Titio centum, §. Titio centum, de cdit. et demonst. l. 2. de lib. hom. exh. et ita solum in servis hæc cditio n̄ recedendi à loco admittebat, l. Meuia 44. de manum. test. l. 17. de alim. leg. l. 36. de lib. caus. et in formula antiqua manumissionis ccedebat manumisso facultas abeundi quò vellet. Cuiacius lib. 14. observ. cap. 27. Osualdus ad Donel. lib. 23. cap. 2. lit. X. Amaya lib. 1. observ. cap. 6. Guternus de iure manium lib. 3. cap. 27. Limaistre lib. 3. de bon. et poss. eccles. cap. 9. Valencia lib. 1. tract. 2. cap. 2. n°. 26. quare et ius gentium admisit possessionem semel acquisitam solo aīo retineri posse, quasi frustra acquisita eēt quæ cservari nisi magno labore nequiret, ut docent Mendoza illust. cap. 57. n°. 24. Treutlerus volum. 2. disp. 21. thes. 4. Pisanius in l. 3. h. tit°. n°. 67. et in l. 6. §. ult. et in l. 25. §. ult. h. tit°. Cuiacius in paratit. cod. h. tit°. et ad Afric. in l. 40. §. 1. h. tit°. et quæst. Pap. in l. peregre 44. §. ult. eod. tit. Bacchovius ad Treut. d. th. 4. lit. B. Valencia d. cap. 2. n°. 27. Nec possessio quæ solo aīo retenta distat ab ea, quæ corpore et aīo acquirit, ut dixi cap. 2. n°. 3. q̄ toto corpore et aīo acquirenda sit, et quæ aīo retinet corpore etiā retinet, cū aīus actus corporis internus sit, et q̄ ut aīo retineat requirit facultas accedendi ad rem possessam toties voluerit, alioquin stante impossibilitate reducendi potentiam possidendi ad actum, possessio amittit, nec aīus sufficiet ad eius retentionem, ut in captivo l. 19. et l. 23. ex quib. caus. mai. l. 12. § facti cū vulg. de cap. et postlim.

et in specie l. 3. §. ideo h. tt. l. qui universas 30. §. 4. ut infra exponendus eiusque tt. et cum verba non dicant in definitione actus, sed aptitudinem, data facultate reducendi potentiam ad actum, perinde est acsi corpore etiam retineret quantum ad subiectum possessionis l. 3. §. 13. ibi: Id est, quatenus si velimus, naturalem possessionem nancisci possimus. In acquisitione autem tanquam momentanea requiritur externum apprehendendi factum, quia aliter possessio acquisita probari non posset: videndi post supra relatos Duarenus in l. 1. h. tt. et lib. 1. disp. cap. 18 Connanus lib. 1. disp. cap. 11. Osualdus ad Don. lib. 5. cap. 13. lit. A.

n.° 22 Inde descendit quod quidam dicunt ad retentionem non sufficit absolute loquendo, aliàs expulsum vi, aut ab hostibus captum possiderent, quod falsum est, sed ita demum, si cum animo concurrat facultas accedendi ad rem possessam, siquidem absentis possessionem ingressus fuerit adhuc absens retineat possessionem, quia ignorat sibi ablatam fuisse facultatem possidendi, et iuxta sua opinionem, qua existimat se rem possidere de facto per se, hoc sustinet ut usque sciat rem ab aliis possessam eam retineat; hoc amplius nec scientia alienae possessionis sufficiet nisi concurrat animi depositio, quia se impares recuperationi cognoscat ut expresse affirmat in l. si id quod 25. §. ult. h. tt. et in l. 1. §. 24. de vi et vi arm. Et ita exponenda est regula tradita in l. 3. §. 7. h. tt. ubi dicitur possessionem animo retineri etsi alius in fundo sit, quasi non sufficiat quod ingrediatur possessionem nisi sciat et animum recuperandi deponat, qui antea possidebat, et possimanus sic exaudiendus in d. l. 46. h. tt. ubi portitum dixit ignoranti possessionem auferri non posse concludit quod quemadmodum vinculum obligationis tollitur eo modo, quo contrahitur ita ignoranti possessio tolli nequit, idest quia corpore et

aio acquisita fuit n̄ aliter eā admittēt, quā si sciāt ab alio possessā, et corpore eū ejicere n̄ audeāt, q̄ licet expeller de facto eū qui de facto possessionē n̄rā occupavit, l. qd̄ mēo 18. §. 3. l. 25. §. vlt. h. tt. l. 3. §. eū igit de vi et vi arm. l. 1. C. vnde vi, et semp pro antiquo possessore stat praesumptio qd̄ n̄ sustinet ab alio rē occupatā eē̄ eū expelleret d. l. 18. §. 3. h. tt. Unde ut breviter ex dd. iuribus in quibus plurā amplicationes et limitationes cumulant interpretes, quibus obscuriores clarissimas rēs efficiunt, quoad retinenda possessionē aio, hi statuendi erunt fines. 1.us qd sit res vacua alio possessore, 2.us quod etiā ab alio possessa sit possessionē ignoret qui aio retinebat. 3.us qd etsi sciat, eo aio sit ut cedere nolit imo se expulsiorē alterū facile praeudeat sufficienti vōe, neque eīm sufficeret desperata existimatio, si impar esset propter adversarij pōē expulsioni, l. 18. §. vlt. sic intelligenda h. tt. ubi in re recuperata ab exercitu stati amissa dicit possessio, qr maximē exercitus vī cui resisti n̄ pot, l. ex conducto 15. §. si vis in pr. ff locati, et in casu quo cū aio possessor sciat statī ad recuperandā se praepararet in ɔtinenti ut aiunt, aliās animū deposuisse censebit. Sd in determinatione huius temporis, ut in ɔtinenti dicat recuperata possessio, qū licita sit ex d. l. 3. §. 9. de vi et vi arm. maxima ē apud interpretes discordia, ea tn̄ receptior ē sntā, quā tenet id iudicis arbitrio relinquendū ut tenuerunt Jaso in l. 3. de iust. et iur. columna 3. in pr. ubi Baldus et Castrensis, Bacobius volum. 1. disp. 18. th. 7. lit. D.

N.º 23. Haec autē sntā quā docet possessionē aio retineri etsi ab alio res occupata sit usque quo id sciat possessor, et aīm possidendi abjiciat, quā cōis ē, et quoad tractatū de ɔtinuatione usucapionis vtilissima, ideoq exponit in l. naturaliter 5. de usuc. et quā cōiter defendunt Cujacius in

d. l.

d. l. 6. §. ult. Donel. lib. 5. comment. cap. 12. Duarenus in l. 3. §. si quis nunciet, h. tit. & Pistanus in exercitat. iuribus, Antonius Gomez in l. 45. Tauri, n.° 62, Bacovius vol. 2. disp. 24. th. 4. lit. D. Valencia lib. 1. illustr. tract. 2. cap. 2. ex n.° 25 cum seqq. magnus Praeceptor lib. 1. opusc. cap. 14. turbari primo aspectu videtur ex eo quod invasor et fur possident vere et civiliter ut patet ex reg. tit. in l. 1. §. 4. h. tit. et expresse id affirmatur in l. 3. §. sive 18. l. 6. §. ult. cum l. seq. l. rem quae 15. l. permisceri 52. d. 1. h. tit. nam quamvis eius odio invasores, et fures prosequatur, non tamen potest aliquid operari contra factum eorum, qui sibi detinent; quo admisso sequitur duos in solidum possidere, nam ille qui absens est, et possessionem ab alio occupatam ignorat, animo retinet possessionem, et ille qui occupavit sibi detinet: ut videtur clare deduci ex d. l. 6. §. ult. cum l. seq. l. si id quod 25. §. ult. h. tit. l. 1. §. ult. cum duabus ll. seqq. ff. uti possidetis. In quibus admittitur utrumque iustum et iniustum possessionem, quod est contra totam regulam huius tractationis, quae tenet duos in solidum contra ... possidere non posse, l. 5. §. ex contrario ff. h. tit. l. 5. §. si duobus ff. commodati l. 19. ff. de precario. Cui difficultati facile respondere poterat admissa ... Trebatii, quae extat in d. l. 3. §. ex contrario, defendens posse rem à duobus diverso genere possessionis possideri ita ut unus iuste, alius iniuste possideat, quae et videtur probari in l. 3. ff. uti possidetis, et in l. 15. §. cum qui 4. ff. de prec. (de cuius explicatione cap. 2. egimus) et si negat duos iuste aut iniuste possidere posse in solidum iuxta l. 19. ff. de prec. quod tamen animose et satis perverse ostendant ... Labeonem reprehendisse ... non in eo quod admisit diversi generis possessiones penes duos, sed in eo quod negavit unius generis possessiones penes duos esse posse. ... Fridericus Hindanus

de acq. poss. cap. 10. n.° 14. cum seqq. Oroz de apic. iur. lib. 4. cap. 10. n.° 12. in prout proinde à Stefano à Sabinianis recepta fuisse contra Labeonem et alios Proculi scholae sectatores indicant superiora vestigia et praecipue l. 19. §. 4. de praec. iuncta eius inscriptione in quibus Sabinianorum sententiam contrariam extare crediderunt Cuiacius lib. 9. observ. cap. 32. et lib. 17. cap. 2. Merillius lib. 2. post. observ. cap. 31. Bronchorst cent. 3. assert. 82. Fleutelius vol. 2. select. disp. 21. th. 4. et ex Iustiniani mente et compositorum admittendum concursum iustae et iniustae possessionis defendunt. Accursius in d. l. 3. §. ex contrario et ibi Bartolus n.° 8. et 10. Iaso n.° 41. Aluatius in l. 1. §. 4.° n.° 64. Gilkenius in d. l. 3. n.° 55. Gomez in l. 45. Tauri, n.° 100. et n.° 102. Vachineus lib. 8. controv. cap. 16. Fusius lit. P. concl. 429. Galvanus de usuf. cap. 33. Bacobius ad Fleutelium vol. 2. disp. 21. th. 4. lit. K. quasi Labeonis et Proculeianorum sententia tantum haberet locum in eodem possessionis genere: qua admissa sententia in specie possessionis animo retentae, et ab alio occupatae poterat admitti concursus siquidem una erat iusta, alia vero iniusta possessio, quomodo d. l. 6. §. ult. cum concordantibus non solum intelligunt, sed ea utuntur praedicti authores tanquam potissimo fundamento ut evincant regulam de non admittendo possessione in solidum penes duos tantum intelligendam de eodem possessionis genere non vero de diverso ut in d. l. 6. §. ult. et in l. 1. §. ult. cum duabus seqq. uti possidetis.

N.° 24. Sed haec sententia utraque manu reiectae à compluribus nostris, qui tenent Labeonis impugnationem contra Trebatium in d. l. 3. §. ex contrario versari circa admissum concursum iustae et iniustae possessionis (quamvis Duarenus ibi existimet non reijci à Labeone in admisso concursu, sed in exemplo

iuste et iniuste possessionis) et id evincit manifeste ratio Labeonis a Paulo relata scilicet quoniam in summa possessionis non multum interest iuste quis an iniuste possideat, non magis enim eadem possessio apud duos esse potest quam ut tu stare videaris in eo loco in quo ego sto: quia si praeventa occupatio ab alio naturaliter impedit concursum, ——

———— nihil interesset an iuste, an iniusta sit possessio, nam qualitas possessionis non tollit occupationem, nec penetratio corporum impossibilis admitti poterat ratione qualitatis: Cic. lib. 4. acad. et alludit Martialis lib. 5 epigramm. 57.

Uno credis equo posse sedere duos.

quem omnes probant Labeonem improbasse Scaevolam, et Paulum sententiam Labeonis approbasse in illis verbis: quod et verum est; et idem fere expressit in l. 2. ff. uti possidetis, et Celsus in l. 5. §. si duobus, ff. commod. qui paulelianus fuit, l. 2 §. ult. de orig. iur. qui et in alio simili casu requirit distinctionem iuste et iniuste possessionis, l. 12. ff quemadm. serv. amitt. Praeterea quia possessio in natura consistit l. 3. §. genera, d. tit. quamvis diversa sint genera aut ratione tituli aut ratione qualitatis, quorum usucapionem, aut fructuum perceptionem et caetera id genus, in quibus iusta ab iniusta possessione separatur; sed in ratione possessionis unicum est possessionis genus; quia et qui iuste habet possidet, et possidet qui iniuste tenet, ut expressit Paulus in d. §. ex contrario: quoniam in summa possessionis non multum interest iuste quis an iniuste possideat quamsi dicat occupatio tollit concursum eo qui iuste tenet et qui iniuste occupant quoniam in ratione occupationis non attenditur qualitas possidendi quia unum est possessionis genus, ut est communior sententia, quamvis et a-

lia sit munitissima, quae meo videri non distat à 1ª, siquidem illa negat duplex genus possessionis, haec admittit plures species possessionis, quod omnino verum est, ut constat ex d. §. genera. Videndi post Jasone et alios antiquiores quos referunt repetentes, Menchaca de Success. Creat. §. 21. nº 108. et plures apud Valenciam lib. 1. tract. 2. cap. 3. nº 1 et Osualdus lib. 5. cap. 7. lit. A. et B. Larlado ... lib. 1. rer. quotid. cap. 9. nº 7. Pichardus in pr. de interd. artic. nº 100. Talluny de usuf. cap. 33. illustrissimus Ramos ad nostrum tit. nº 19. magnus Praeceptor in acad. posterioribus h. tit. cap. 2. nº 4. Cum ergo unica sit possessio in solidum una admissa non poterit dari alia in solidum penes alium. ut pro hac vulgari sententia admissa à Justiniano et Expositoribus, fundant eis et alijs fundamentis Cujacius lib. 9. observ. cap. 32. et lib. 5. cap. 22 Antonius Faber in ration. ad leg. in d. l. 5. §. si duobus, Osualdus lib. 15. comment. cap. 32. lit. X. Petrus Faber in l. iur. nostrum, de reg. iur. Connanus lib. 3. comment. cap. 10. nº 5. Pichardus in pr. de interd. nº 44. Valencia d. tract. 2 cap. 3. nº 14. magnus Praeceptor in acad. h. tit. cap. 2. nº 23. Lorthio de manult. observ. 72.

Nº 25. Nec tunc obstant l. 15. §. 4. de prec. cui iam satisfecimus quamvis ad alium finem cap. 2. nec l. 3. ff uti possidetis ubi supponit duos possessione habere, alterum iuste, alterum iniuste, et utrumque esse manutenendum, quia id non refert ad subtilitatem possessionis, sed ad incertitudinem probationis, ita ut non constet iudici quis eorum vere possideat, nam cum in interdictis non de iure, sed de facto disputetur, et si iure unus tantum possideat, de facto poterunt ambo affectione possidendi habere ut docent praecitati authores: quo casu vel utrique concedendum est effectus interdicti, vel possessio sequestranda ut tenent re-

petentes in cap. cap. 9. vers. ex premissis, de prob. Menochius de adipisc. rem. 6. n.° 32. et de retinend. rem. 3. n.° 740. Gratianus discept. cap. 402. n.° 15. Costhio cum pluribus, de manut. observ. 75. n.° 35. Nec etiam obstat omnibus aliis minutioribus fundamentis, quae deducit ex nostra l. 6. §. ult. et l. 25. §. ult. ff. h. tit. cuius occasione hanc interveniunt controversiam, quae etsi notissima, omitti non debuit, quod negamus in dd. iuribus occupantem fundum, quem alter absens possidebat possessionem habere usquequo concurrant quae diximus n.° 22. nam antea ille possidet qui animo cum facultate accedendi ad rem possessionem retinet possessionem, et usquequo ille desinat possidere, vel quod metum deposuit animum recuperandi quod vim maiorem verebat, vel revertentem ingressum reiecerit, non incipit possidere, nec illa qualisqualis insistentia proficiet ei ad usucapionem, l. etsi nolit ff. h. tit. l. naturaliter §. de usucap. quare ubi prima possessio finit 2.a incipit, sine eo quod eodem tempore concurrat utraque possessio ut cum inditio post antiquiorem docent Cuiacius in d. l. 6. §. fin. Donellus lib. 5. comment. cap. 12. Hyrchemius de appell. 3. p. cap. 12. n.° 14. Valencia lib. 1. ... tract. 2. cap. 3. n.° 17. Richardus in pr. de interd. n.° 45.

N.° 26 Sed quod hucusque diximus de retinenda animo possessione tantum hoc locum existimant communiter interpretes in rebus soli in quibus nostra supra expensa loquuntur, non in rebus mobilibus statim ac ab alio occupatae sit animo sibi habendi inscio et invito possessore amittit possessio, nec animo retinetur sicut in immobilibus l. naturaliter §. de usuc. ubi quoad immobilia requirit ... eiectionem, et quoad mobilia per suppositionem tantum exprimit casum furti, id etiam pr. ex l. 3. §. si rem 13. l. si rem mobilem 47. ff. h. tit. cuius vero ... diff. inter immobilia et mobilia providerunt Accursiani stare ...

47. h. tit. ubi inquit Paginianus, quod rerum mobilium neglecta atque omissa custodia quamvis eas nemo alius invaserit veteris possessionis damnum afferre videtur. Ex quibus inferunt ideo non retineri mobilium possessionem quia vilis et abiectae estimationis sunt, immobilium tamen quia maioris estimationis retineri; sed opinionem hanc Accursianorum tanquam ridiculam merito spernunt aut reijciunt Donellus lib. 5. coment. cap. 12. Cujacius in l. 47. h. tit. Lisanius in l. 3. n. 82. quia mobilium plerumque maior pretiositas, ut aurum, gemmarum et similium. Quare dicendum est potius inter immobilia et mobilia nullam dari differentiam in retinenda possessione, quia ut retineat possessio in immobilibus non sufficit animus nisi accedat etiam facultas accedendi ad rem possessam ut supra diximus, et cum in mobilibus data occultatione non habeat possessor facultatem accedendi ad rem, inde est quod amittat possessionem non quia res mobilis est, sed ex defectu facultatis accedendi, et quia immobilia non ita possunt occultari maiori facultate retinetur eorum possessio; itaque differentia si aliqua est provenit ex defectu predictae facultatis, occurrentibus tamen iisdem terminis nulla est differentia, ut ecce si expeditus occupat fundum, dominus ignorans amittit possessionem, l. 18. § gen. et ult. ff. h. tit. non alia ob causam quam quia datur impossibilitas accedendi ad rem possessam ut ibi exponunt ciapsici et in hoc recte conveniunt Cumanus in l. 3. § ult. et aso ibi n. 5. Lisanius in d. l. 3. n. 82. Donellus lib. 5 cap 12. Magnus Preceptor in l. comm. cap. 14. et hoc exprimit Paginianus in d. l. 47. dicens ideo perire et amitti possessionem mobilium quia sola eorum neglecta aut amissa custodia ita ut dominus nesciat ubi sit, damnum affert possessori, idest, inducit amissionem etiam alius possessor

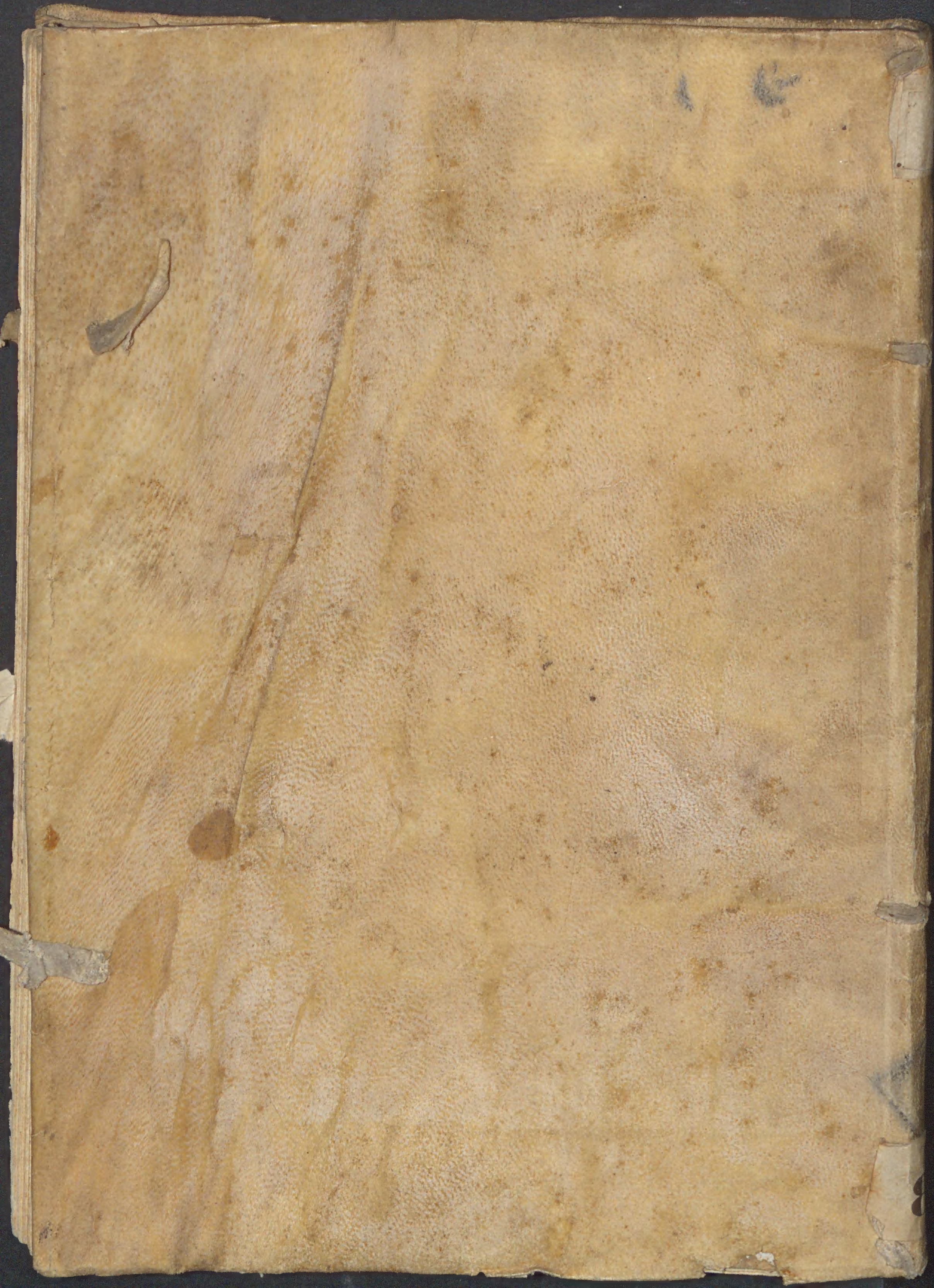
sionẽ n̄ apprehenderit ut in l. 3. §. Nerva, et l. Pomponius 13. et l. si qd. 25. h. tt. q̄ deficit facultas [illegible] ad re possessg, nisi q̄ quis re domi here sit, ut loco ubi ē ignoret, [illegible] 44. h. tt. q̄ si sola neglecta custodia tollit retentionẽ alio n̄ possidente multo magis p̄ fortis amittet ut explicant Papinianus Donellus lib. 5. com̄ent. cap. 12. Cuiacius et Pisanius et alij supra laudati.

N.° 21. Fandẽ omissa vulgata contynomia l. 3. §. in amittenda cu l. 8. h. tt. et l. 153. de reg. iur. quę hic uiung potterat, nisi proprius spectaret ad ciē de amittenda quā omissimus, q̄ eā tractavēr̄t antecessores nri, nec latius vagari pmittit institutis octomestris spatij cuius metas iā attigimus, pro qua uideri vtra Duarenus, Cuiacius et Pisanius in eis. Donellus lib. 5. cap. 13. et ibi Osvaldus, Petrus Faber et Gothofredus in d. l. 153. Conrad lib. 1. disp. cap. 12. Fazius cent. 6. q. 96. et cu alijs magnus Praeceptor lib. 1. cap. 14. ut usque ad finē propositā de retinenda possessionẽ tractationẽ prosequamur, notandis dicta de retinenda possessione aio, nec amittenda p alterius ingressu aut occupationẽ nisi sciētes et volentes eā deseramus ut supra notavimus tantu hēre locu in ea possessione quā p nosmet ipsos et corpore nro retinebamus: in possessione tn̄ quā ministerio aliorũ et aio tantu nro tenemus ut eā quā p servos, colonos, commodatarios et alios, qui ministerium praestant nrae possessioni, retinemus, aliud occurrit, nā si hi sint vi sibi deiecti fuerint n̄. nis. ignorantibus possessionẽ n̄ retinemus l. 1. §. qd servus 22. et §. 45. et sequent. l. cit. ff de vi et vi arm.

peregre 44. §. quibus in finalibus verbis, h. tt. ubi è q. ipsis e-
iectis desiit instrumentum medium quo possidebamus, nobis vero possi-
dentibus et aliis retinentibus donec desinat medium retinendae soli-
cet animus, cum sciente recuperare nolimus aut volentes repulsi si-
mus retinemus possessionem ut subtiliter Papinianus in d. §. quibus.
Illud vero difficillimus è in tractatione l. [illegible] quid si illi, qui nostrum
[illegible] alterius possessioni voluntarie à fundo discederent aut
[illegible] et ut cum partitione loquamur si nullus non occupavit,
[illegible] adhuc animus retines possessionem, ut [illegible] Papinianus affirmat
in d. §. quibus, et facit [illegible] generalis utilitate [illegible] introdu-
cta aliis servandis possessionem aliis ob vitandum inconveniens non re-
[illegible] à [illegible] possessio ut supra dix, et exemplo [illegible] apponit in l.
§. 3. quis [illegible], vero quod si servus, h. tt. l. cum qui [illegible] de usu.
l. 3. pro empt. et in hoc conveniunt Cuiacius quest. Pap. in d. l. 44.
§. quibus, Merilius in l. ult. cod. h. tt. Connanus lib. 3. [illegible]
Alciatus quamvis aliter Papinianus interpretentur post [illegible], Al-
[illegible] §. quamvis aliter Papinianus interpretentur post [illegible],
Verius, et Alexandrus Lifanius in d. l. 44. Alciatus in l. 18. h. tt.
n. 8. Gomez in l. 45. Tauri, n. 69. et miror [illegible] Magni
nominis existimasse hoc casu stricto iuris rigore amissam esse possessio-
nem nisi ex benignitate particulari [illegible] est retentio seductus be-
nignitate verbis ab Africano in l. 40. §. 1. h. tt. cum benignitas
illa sit generalis, vel qua aliis possessionem retinemus, vel qua e-
[illegible] possidentis non interrumpit usucapio, si inde utraque [illegible] ser-
[illegible] in decepti, et decepti coloni; nec enim [illegible] aliquam [illegible] pote-

rat ad hoc ut alio n. possidente n. retineret aio possessio, quia
e sine ullo corporis ministerio aio retineri potest, nec discessus coloni a-
liud inducebat, quia defectus ministerii, quod n. officit retentioni ut
saepius dixi et quamvis in casu mortis coloni conformis esset sen-
tentia inter Proculum et Sabinum tamen in casu discessus existimaverit
Sabinus possessionem n. retineri, cuius vestigium extat apud Africanum
eius discipulum in d. l. 40. §. 1. hoc tit. et in l. si colonus 31. iuncta
inscriptione eodem, ut fatendum est ex bona fide maxime si inspicia-
tur decisionem Iustiniani in l. ult. h. tit. ubi eam refert et Proculi
sententiam probat, et ita vestigia dissentionis in dd. iuribus agnos-
cunt Cuiacius ad Afric. in d. l. 40. §. 1. Tiraquellus in eam, Merillius
in d. l. ult. Velasco in Veritat. etsi pro genio suo respondere
velit d. l. 40. §. 1. omissa emendatione antiquorum in d. §. 1. loco
verbi aliud legunt, idem, quos sequitur Donellus lib. 5. cap. 13. et
alia Fabri dec. 4. err. 2. dicendum est in d. §. 1. diversitatem inter
casum mortis et discessus coloni n. esse quoad amissionem, quia utroque ca-
su retinetur solo ad hoc ut moriente colono necesse habeat dominus pos-
sessionem capere alias si negligat, aio suo amittet possessionem, in dis-
cessu tamen coloni n. idem erit, quia etsi negligat capere n. indiget hic a-
nimus cum potuit credere colonum discessisse aio revertendi d. l. 31.
h. tit. quo casu retinetur possessio, et ad l. 31. poterit responderi n.
valere ibi argumentum a contrario sensu ut existimarunt ii antea nostri An-
tecessores; si tamen colonus et servus n. solum discedant sed alijs pos-
sessionem tradant n. retinetur dominus possessionem, l. 3. §. 9. h. tit. l. 33.
§. qui pignori, de usuc. l. ult. C. h. tit. l. 1. Cod. de usuc. pro emp.

l. 13. ff. 30. q. 3. Nec obstat l. 32. §. 1. h. tt. q. illic adductor n.
tradidit veram possessionem, quare cum n. possideret ipse n. potuit per
clausulam constituti transferre possessionem quam n. habebat ut supra dixi.
Docent late ultimam hanc acceptionem repetentes in d. l. ult. Menochi.
us de recup. rem. 14. per totum, Cuiacius quest. Pap. l. 13. de vi et
vi arm. Gomez d. n. 10. Faber dec. 4. err. 2. cum seq. Quibus
finem imponimus in laudem Omnipotentis Dei, et Beatis-
simae V. Mariae die 16. mensis Junij an-
ni 1613.

331

87